

# Jó Pajtás



Petőfi  
Sándor  
1823–1849



*Hova tovább csernyei nyolcadikosok?*

*Újra Zsenikusz – most nyári kiadásban*

*Moholi diákok a szünidőről*

# Kötődés a szülőföldhöz

A nnyi költő szötte versbe a szülőföld fogalmát, de nekem mégis Petőfi szavai csengenek fülemben:

*„Itt születtem én ezen a tájon,  
Az alföldi szép nagy rónaságon,  
Ez a város születésem helye,  
Minha dajkám dalával vón tele...”*

**(Petőfi Sándor: Szülőföldemen)**

Bánság, magyar és román földdel körbevett bölcsője a természet gazdagságának. Az otthonom, ahová mindig visszatérek, ha valaha elsodorna innen az élet. Gyerek vagyok még, de már ezer szállal kötődök hozzá. Állítom, hogy kulturálisan és építészeti szempontból szebb helyek, de azt is tudom, hogy sehol nincsenek ilyen aranyló búzamezők. Ha eltöltök valahol pár napot, honvágyam van. Hazafelé iparkodva a legjobb érzés, amikor meglátom a szélben imbolygó kukoricatáblákat és a felettem vonuló felhőket. Ilyenkor érzem, hogy megérkeztem, itthon vagyok.

– Esőszag van – mondják a bánáti emberek.

Ezek a dolgok összekapcsolnak minket, ez a szülőföld nyelve.

S itt az öreg kisház, amelyet szabadság és melegség leng körül. Itt mondtam ki az első szót: „Mama”. Sokszor megmásztam a meszelt törzsű diófát a kert végében, ideköt a mosatlanul elfogyasztott gyümölcsök fanyar íze.

Ha emlékeimben kutatok, eszembe jut a disznótorok erre a vidékre jellemző hangulata. Ilyenkor összegyűltek a rokonok, a konyhát körbelengte a kásás hurka és a kolbász illata, ízes történetekkel fűszerezve. Még most is érzem a számban a meleg töpörtű kesznyés ízét, amely rendszeresen megülte a gyomrom. Emlékszem a négyesben eltöltött karácsonyokra, amikor a hóesésben ballagtunk az éjféle misére, a nagyszüleim, anya és én.

Itt cseperedve képzeletemben egy másik része is létezik a szülőföldemnek, amelyet nem én éltem meg, hanem anyám és a családom elbeszéléseiből ismerem. Szinte hallottam a megkonduló harangszót, a távolból beszűrődő csaholást, amint anyám kisgyermekként hallhatott a meleg kemence kuckójából.

Tartozom a családomnak, otthonomnak, szülőföldemnek, hogy tovább éltessem a bennem szunnyadó emlékeket.

**Csányi Viktor, 8. osztály,  
Fejős Klára iskola, Nagyikinda**

**Illusztráció: Móricz Ildikó, 3. osztály,**



**Bogdan Šuput Formatervezői Középiskola, Újvidék**

## Olvass!

Ezúttal nem fejezhetjük be a gondolatot a szokásos módon (... bennünket a jövő héten is!), mert a jövő héten már nem jelenünk meg. A címzést úgy variálhattuk volna: hogy olvass a nyáron is, olvass bennünket ősze is. Lehet így sem lett volna túlzás, noha csupán az a biztos, hogy egy tartalmas lapot igyekeztünk kezetekbe adni, olyant, amelyet a nyáron is lapozhattok, mely kedvet ad a további olvasáshoz, kutatáshoz, tanulmányozáshoz, szórakozáshoz. Reméljük, elértük célunkat.

Figyelmetekbe ajánljuk a 9. oldalt, ahol időszerű nyereség-játékunk eredményhirdetését közöljük.

A szeptemberi viszontlátásig kellemes és eseménydús nyári pihenőt kívánunk nektek, a tanítóknak, tanároknak, a szülőknak és nagyszülőknak, továbbá a lap munkatársainak, és minden barátunknak.

A Jó Pajtás következő száma szeptember 3-án jelenik meg.

## Szépség

Domboktól, hegyektől, városoktól, nyílt wifiktől távol,  
Ott, ahol mindenben, de mindenben a boldogság táncol,  
Volt egyszer egy hely, ahol egyedül csak szépek éltek,  
Egy hely, ahol rondaságról még csak nem is beszéltek.

A szépek ott csak jártak-keltek,  
Egész nap csak beszélgettek.  
Csacsogtak menő butikokról,  
Sminkekről, és ily dolgokról.

Vizont néha szóba jött a város hercegnője is,  
Akinek külsejétől nem egy szépeszű lett „depis”,  
Ugyanis a szépeknek java nem volt világlátta,  
Úgyhogy őt „fura csúfnak” könyvelte el, aki látta.

Na jó, a hercegnő egy kicsit ugyancsak fura volt,  
Mert a radioaktív-sugárzás a közelében tombolt,  
Minek következménye, hogy az amúgy tényleg tetszetős  
Kis hercegnőnek egyik karja helyett egy harmadik lába nőtt!

Úgyhogy a kis hercegnő a szépségről lemondhatott.  
Hallani lehetett az erről tett nyilatkozatot:  
„Szerintetek szép a push-up, meg a műköröm,  
Meg a tíz tonna smink?! Ugyan már, könyörgöm!

Szerintem meg szép a pirkadat,  
A cseppkőbarlang a föld alatt,  
Az esőben a vidám séta,  
A tóparton ugráló béka,

Szép a tábornok fényénél mályvacukrot enni,  
Mámorító sötétben a kedves holdat nézni...  
Szóval a szép dolgocskák sorát még sorolhatnám,  
De nektek, „szépek», ha kérnétek se akarom!

Oké, értem én, hogy huszonegyedik század így meg úgy,  
De miért nem lehet a szép szép ugyanúgy?  
Nektek ami nem tuca, az már nem is megfelelő.  
Köztetek én inkább nem akarok lenni előkelő!”

És lám csak, a „szépek” eszéhez az üzenet tényleg elérhetett,  
Mert belátták: a háromlábú hercegnőnek igaza lehetett,  
Hogy a szépségtől a külső cukormáz  
Távolabbi, mint a belső alap, váz.

**Varga Klaudia, 8. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse,  
az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén 1. helyezett vers**



## Várunk már, szünidő!

**A**z biztos, hogy mindannyian nagyon várjátok már a szünidőt, hogy a nagy hajrá után egy kicsit kipihenjétek magatokat, szórakozzatok, kiránduljatok... az esős időben esetleg olvassatok.

Az óbecsei diákok is várják a megérdemelt szünidőt, a táborozást, a kirándulást. A Sever Đurkić iskola diákjaival is arról beszélgetünk, ki merre megy a nyáron. A magyar szaktanteremben **Zapletán Erika** magyartanár nő diákjai vártak rám: a nyolcadikos **Kiskomáromi Zsombor** és a hetedikes **Hasznosi Tóth Karolina, Karácsonyi Attila, Pejić Martin, Velemirov Korina, Kiss Blanka, és Živkov-Andričin Klementina.**

A legjobb tanulók Pécsre mehetnek a nyáron nyaralni, táborozni.

Attila osztályából öten is tervezik a pécsi táborozást. Ő már tavaly is megjárta ezt a tábort, s lehetséges, hogy az idén is oda megy. Az osztályfőnöke, **Ljubović Saša** ugyanis szólt, valószínű, hogy az idén is mehetnek, mivel nemcsak jó tanulók, hanem példás magaviseletűek is. Valójában a törökbecsei Rákóczi Szövetség Egyesülete szervezésében, **Báló Tibor** tanár úr révén jutottak el tavaly is.

– Az osztályfőnök szólt – kezd a mesélésbe Attila –, lehet, hogy az idén is mehetünk a táborba. Tavaly nagyon jól éreztem ott magam, az idén is oda megyek. Választhatunk a különféle foglalkozások közül, mert volt sport, újságírás és magyar történelem. Ter-

mészetesen én a sportot választottam. Sok baráttra tettem szert, megismerkedtem a törökbecseikkel, meg jól szórakoztam. Minden este vendéglőkben járunk. Tetszettek a város nevezetességei: megnéztük az Aquaparkot, a tévétornyot.

– Az úgy volt – folytatja az élménybeszámolót Martin –, hogy egyik napon kézilabdáztunk, a másikon kosárlabdáztunk, a harmadikon futballoztunk. A másik két napon meg délelőtt fociztunk, délután kosárlabdáztunk. Nagyon gyorsan elmúlt az öt nap, s jól éreztem magamat. Az idén mehettem volna tengerre, de inkább a pécsi tábort választottam. Ha hazajövök, fociedzésekre járok, ugyanis az óbecsei focicsapat tagja vagyok.

– Tavaly nekem is annyira megtetszett a pécsi táborozás – jelenti ki Korina – hogy az idén is oda megyek. Tavaly az újságírást választottam. Sok minden megtanultunk ott, s megfordult a fejemben, lehet, hogy újságíró leszek. Ha hazajövök a táborból, majd megyek a medencére a barátaimmal. Rossz idő esetén sem unatkozom, majd olvasok. Kedvenc íróm Leiner Laura. Nagyon kedvelem a könyveit, s ajánlom a Jó Pajtás olvasóinak is.

– Én is újságírói szakra mentem tavaly – emlékezik vissza Blanka –, és az idén is oda megyek. Én is újságíró szeretnék lenni, annyira megkedveltem tavaly ezt a foglalkozást. Ismerkedtünk az irodalmi műfajokkal, megtanultuk, hogyan kell írni, meg hát sokat

gyakoroltunk. Jó volt nagyon, ismerkedtünk a törökbecsei diákokkal, kirándultunk. Nagyon szép város Pécs.

– Én az idén megyek először Pécsre – mondja Klementina –, ugyanis az osztálytársaim elragadtatva meséltek a helyről. A sportot választom majd, nagyon szeretek röplabdázni, de valószínű, hogy kosárlabdázom, mert röplabdázás nem lesz. Ha hazajöttem, lesz még idő Tiszára járni, sétálni, fagyizni a városban a barátainkkal.

– Én a bácskerteszi sétatáborba megyek – halljuk Karolinától –, a hittanórán ajánlotta a hitoktatónk. Az ötnapos táborban lehet majd túrázni, játszani, esténként szerepelni. Ha hazajöttem, úszni járok majd, ugyanis versenyszerűen úszom. A nyáron is lesznek versenyek, megyek Magyarokanizsára, Zomborba, Moholra... Az idén is részt veszek majd a tiszai maratonon is. Emellett a barátnőmmel eljárunk a Tiszára, s a medencére fűrödni.

– Adán lesz a nyáron a Rekreációs Központban a Color Fesztivál, s oda megyek. Meg mivel már kiskorom óta néptáncolok, amit nagyon szeretek, megyek a Batyu néptánc-táborba. Dolgozni is akarok a nyáron, apával szereljük a klímaberendezéseket. Megígérte, hogy ha segíték, motorbiciklit kapok – fejezi be beszélgetésünket Zsombor.

Kívánunk a nyárra szép időt, jó nyaralást, táborozást!

Koncz Erzsébet

# A tizenötből tíz kitűnő, öt Vuk-díjas

Elbúcsúztak a magyarcsernyei Petőfi Sándor iskola nyolcadikosai is

Bárhol faggatom a nyolcadikosokat a „hovatovábbról”, kiül az arcukra az unottság. Mintha azt gondolnák: már megint ez a téma, de hiszen túl van tárgyalva?! A bánáti Magyarcsernyén is felismertem ezt az „arkifejezést”, de csak nyomaiban. Az ottaniak ugyanis valóban nagy változás elé néznek, talán emiatt a jövőbe vetett tekintetük is várakozással teli, sokkal inkább, mint más környezetekben.



Lőrinc Natália magyartanár

A Petőfi Sándor iskola nyolcadikosait láthatjátok a címdoldalon. Osztályfőnökük, Szalkai László tornatanár szerint negyven éves pályafutása legjobb osztálya ez. Tíz kitűnő, ebből 5 Vuk-díjas a 15 tanulóból. Csak a legjobbat mondja róluk, így külön öröm számunkra is, hogy pont egy ilyen nyolcadik osztályt sikerült lencsevégre kapnunk tanévzáró számunk címdoldalára. Ez a társaság őszre már csak aludni, vagy hétvégére, ünnepnapokra jár haza. Úgy, mint sok más csernyei korábban, akik tanulmányaik befejezése után sohasem tértek vissza szülővárosukba, csak látogatóba. Ennek ellenére, mindenkit visszavárnak, mondják az iskolában, pedig a tizenöt éves fiúk-lányok még igazán el sem mentek.

Őszre azonban Nagybecskerekben, Zentán, Szabadkán folytatják tanulmányaikat, ki szakács, ki közgazdász, ki állatorvos szeretne lenni,



A nyolcadikosok egy csoportja a hetedikes Megyeri Milicával (balról az első) és Vajda Líviával (középen csikófarokkal)



A Petőfi Sándor iskola többi kihelyezett tagozatán az első és negyedik osztály. A két elsős közül középpont Németh Ákos (hiányzik Csordás Ádám), és a negyedikesek: balra Szakáll Orsolya, Apró Noémi, jobbra pedig Hanic Patrik és Samu Krisztián. A negyedikesek őszre már utazni fognak a csernyei központi iskolába

de lesz gimnazista is. Valamennyien a magyar tagozatot választották, mert úgy érzik, gyenge a szerb nyelvtudásuk. Csernyén nagyon is elboldogulnak vele, de onnan kilépve már nem, a település igencsak szigetnek számít a magyar nyelvet illetően. Épp ezért Lőrinc Natália magyartanárnőnek nincs gondja az anyanyelv tanításával, még azok esetében sem, akik egyes házasságból származnak. Tanítványai remekül teljesítenek a különféle megmérettéseken. Ilyen a hetedikes Megyeri Milica, aki irodalomkedvelőként kiválóan teljesít magyar nyelvből, igaz, mint mondja, édesanyja is szépen beszél a magyar nyelvet. Osztálytársával,

Vajda Líviával sokat olvasnak, írnak is, többek között a Jó Pajtásnak is.

Visszakanyarodva a nyolcadikosokhoz, a képen is látható Oláh Anita, Bicók Lea, Kiss Zsanett, Fazekas Anasztázia, Hódi Ákos, Vastag Ottó és Vladuc Gergely elmesélte, hogyan néz ki a ballagás az iskolájukban. Ott jártunkkor még nagyon készültek rá, most már az iratkozása a főszerep.

Fotó: Nagy Magdolna

## Vizes élmények a szomszédságban, Petrőcön

Három évvel ezelőtt nyitották meg az Újvidéktől alig harminc kilométerre nyugatra fekvő Petrőcön a távolról is látványos Aquapark Petroland nevű élményfürdőt és szabadidőközpontot. Sokan bizonyára nemcsak kívülről, hanem belülről is meggyőződtek arról, mit is kínál ez a különleges létesítmény, és gondolom, nem bánták meg. Igazi fürdőélményt nyújt a hullámmedence,

a vadvizekre emlékeztető sodró folyású medence, hogy a csúszdákat ne is említsem.

A Magyar Szó nyereményjátéka által ingyenes belépőt is nyerhettek ebbe a fürdőbe. Napilapunk mai számában is megtaláljátok az utasítást, mit kell tennetek annak érdekében, hogy a család belépőjegyét nyerjen, és egy jó kis „vizes” élménnyel gazdagodjon.



# Lehet-e hasznosan tölteni az időt?

## Dávid Gizella moholi tornatanárnő javaslatai a szünidei foglalatosságokról

Hogyan lehet hasznosan eltölteni a nyári szünidőt – tettük fel a kérdést Dávid Gizella tornatanárnőnek a moholi Novak Radonić iskolában. Bőséges választ kaptunk, minden területre kiterjedően:

– A táborozás nagyon jó lehetőség, különösen nálunk, Ada községben, itt ugyanis az alsó tagozatos és ötödikes tanulók a sportszervezetekkel ingyenes táborozáson vehetnek részt a község jóvoltából. Mi is részt veszünk egy táborozáson a kézilabdázóinkkal, de a táncosok, a focisták, az asztaliteniszezők, a birkózók is élnek ezzel a lehetőséggel. Más táborokba is érdemes a gyerekeknek elmenniük, ha a szülő fedezni tudja a költségeket.



– Másrésztől mindenképp okosan kell eltölteni a szünidőt, akár úgy is, hogy a szülő megtervezzék a gyereke nyarát. Persze ne csak feladatok, hanem szórakozás is kerüljön a programba, de ne csak abból álljon.

Ha a szülők dolgoznak, a családok összefoghatnak, és a nagymamák is felügyelhetnek a gyerekekre. Bármilyen szórakoztató vetélkedőt, sporttevékenységet, felolvasásokat, kézimunkázó, kreatív foglalkozásokat elképzelhetünk, a nagyszülők valószínűleg nagyon jó ötletekkel szolgálhatnak, ők ugyanis számítógép nélkül nőttek fel, mégis gyakran jól mulattak gyerekként. Fontos, hogy a kisdíjakot kikapcsolják a számítógépet, a televíziót, és kimenjenek a szabadba, okosan, értelmesen töltsék el az időt. Néha kell futkosni, elesni, lehorzsolni a térdünket, mert mi is így nőttünk fel, és ez teljesen rendjén van, nem kell ettől azonnal megijedni.

– Fontos, hogy nem szabad a gyereket egész napra egyedül, felügyelet nélkül hagyni. Mindent meg lehet oldani, táborozások, programok vannak, ismerősök, rokonok vannak, akik szívesen felügyelnek néha helyettünk csemetéinkre.

– Nálunk minden évben van úszóiskola is, a második tanulók számára szervezzük ezt, ezzel is hasznos és egészséges programot biztosíthatunk a diákok számára. Ezzel már aktívan kezdődik a nyári szünet. Ezenkívül van egy nagyszerű Tisza-partunk, sportpályákkal, az úzás lehetősége is adott mindenki számára, költségmentesen, ezenkívül a kosárlabdázók, kézilabdázók, futballisták számára is kiépített pályák vannak, a töltesen futni is lehet. A mozgás fontos a fejlődésben lévő szervezetek számára, a gyerekeknek aktivitás kell, mozgás.



Sajnos a mozgáskultúránk nagyon szegény.

– Amikor csak lehet, olvassanak is minél többet a gyerekek, az is egyfajta szórakozás. Lehetne felolvasással töltött délutánokat szervezni, amelyeken a diákok egymásnak, illetve felnőttek a diákoknak olvasnak fel kedvenc műveikből, esetleg előadják egymásnak a kiválasztott műveket, eszmecsere folytatnak egy-egy alkotásról. És minél többet kell beszélni, odafigyelni a beszéd „hogyanjára”, mivel sajnos a mai gyerekek szókincse is sokkal szegényebb, mint a régebbi generációké. Ez kihatással van a felelésekre, dolgozatok írásakor is gondokat okozhat. A mesemondás egy jó módja a beszéd gyakorlásának. Érdemes gazdagabbá tenni a szókincset, mivel később, felnőttkorban a beszédünk alapján fognak megítélni bennünket mindenhol, az állásinterjúknál, a párválasztáskor, de még akkor is, amikor csak egy postai csekket akarunk befizetni.

R. A.

## Könyvajánló

### Nemcsak szösziknek!

Azt hiszem, hetedikes koromban olvastam először **Gergely Márta Szösz** című ifjúsági regényét. A Jó Pajtás Jelvénytíró versenyén nyert könyvcsoombsból pillantott rám Szösz először, egy sárgászöld alapú pöttyös könyv címlapjáról. Itt meg kell jegyeznem, hogy komoly irodalmi verseny volt ám annakidején ez a Jelvénytíró verseny! 8–10 könyvet kellett elolvasni, és a helyszínen bármelyikről tudni kellett beszélni, de nemcsak a cselekményt illetően, hanem a szereplők jelleméről, a leírásokról, a könyv nyelvezetéről, sőt, arról is, hogy miért tetszett az elolvasott kötet...

Milyen könyv is ez a Szösz? Lebilincselő, érdekes lányregény, könnyed és közvetlen stílusú, mégis mély lélekrajzot ad egy tizenéves kislány világáról. És ez a világ bizony épp eléggé bonyolult. Szösz (Varga Elvira), a vézna, komplexusokkal teli serdülő lány, akiből „tizenkettő megy egy tucatba”, rossz tanuló, s úgy érzi, szépek sem elég szép. Durcás, hanyaveti, nem találja helyét a világban – nem is csoda, hisz elvált szülei és a gondozásával megbízott nagyanja között hányódik-vetődik. Szösz ugyanakkor érző lelkű és kedves. Gergely Márta lányregénye arról szól, hogyan viselkedik egy ilyen kislány, ha saját makacssága folytán nehéz helyzetekbe kerül, mert állandóan összeütközései vannak a felnőttekkel. Azt is megtudjuk a könyvből, hogy a legválságosabb időkben hogyan találja meg Szösz a maga emberségét, s az életcélját is.

Serdülő lányoknak ajánlom szeretettel ezt a pöttyös könyvet. Mindjárt utána pedig Gergely Márta **Házasságból elégséges** című ifjúsági regényét, amely tulajdonképpen a Szösz folytatása. S ez már nem pöttyös, hanem csíkos könyv – tehát egy fokkal még komolyabb...

Kovács Jolánka



# Olvasás vagy pancsolás?

## A moholi általános iskola diákjaival a nyári szünidőről beszélgettünk

**A** moholi Novak Radonić Általános Iskoláról keveset hallani, ezért úgy döntöttünk, elmegyünk oda, és megkérdezzük néhány diákot, milyen terveik vannak a nyári szünetre, milyen hasznos és szórakoztató tevékenységeket tudnak elképzelni nyári időtöltésként. Az iskola könyvtárában ültük körbe az olvasóasztalt a hetedikes **Horvát Adélla**, **Mihályi Zselyké**vel, **Szabó Helgá**val, a hatodikos **Kiss Anikó**val, **Madarász Kingá**val és **Mészáros Benedek**kel, valamint a negyedikes **Boja Lúciá**val.

Luca válaszolt elsőnek a kérdésünkre, elmondta, hogy ő nagyon szeret olvasni, eddig nem múlt el úgy nyári szün, hogy ne olvasott volna el legalább egy könyvet.

– Minél idősebb vagyok, annál több könyvet sikerül elolvasnom a nyári szünben. Remélhetőleg az idén is sok könyvvel bővíthetem majd az elolvasott könyvek listáját.

Kérdésünkre, hogy milyen könyveket részesít előnyben, az iskolás lányok körében leginkább népszerű címeket és szerzőket kezdte sorolni: A hűvösvölgyi sulit, Leiner Laura könyveit, az Egy ropi naplóját...

Helga folytatta a beszélgetést, ő a barátkozást emelte ki.

– Az iskolában tavaly diákcsereprogramot szerveztek, én egy nagyon aranyos lányt kaptam magam mellé, akit a szüleim is nagyon megkedveltek. Budakalászról érkeztek hozzánk a cserediákok. Igyekeztünk minél izgalmasabbá tenni a számukra az itt töltött időt, ezért vetélkedőket szerveztünk irodalomból, történelemből, sporttevékenységet is rendeztünk. Nagyon barátságosak voltak velünk, amikor én voltam náluk, még az igazgatójukkal is táncoltam. Talán meglátogatom a lányt, akinél voltam. Szeretném a nyári szünemet a barátaimmal tölteni, ezért is látogatom meg őt is, más osztálytársaimmal is sok időt fogok tölteni, medencére megyünk, nagy sétákat tervezünk.

Benedek volt a sok lány között az egyetlen fiú, aki a beszélgetésre vállalkozott. Elmondta,

hogy ő is sok időt tölt a barátaival, és a Tiszára jár fürödni, szinte minden nap.

– Már most elkezdünk fürödni a folyóban. Egyeseknek szokatlanak tűnhet, de mi nagyon szeretünk úszni, lubickolni, és szerintem nem lehet túl korán elkezdni. A nyáron Horvátországba szeretnénk a családommal elutazni a tengerre, ezenkívül egy németországi kirándulást is tervezek, ott élnek ugyanis a rokonaim, akiket szívesen meglátogatnék. De a mindennapos tiszai fürdőzés elmaradhatatlan része a nyári szünnek.

Benedek mesélt még a soltvadkerti táborzásról, amelyen tavaly vett részt. Az iskola minden évben megjutalmazza a legjobb tanulóit ezzel a kirándulással, amelyen izgalmas programokat szerveznek a diákok számára. Tavaly diszkó is volt, sokat futballoztak a gyerekek, Budapesten is jártak, megnézték a várost, a Parlamentet, hajókiránduláson is részt vettek. A vajdaságiakon kívül Ukrajnából és Romániából is érkeztek a táborba gyerekek. Elmondta, hogy a soltvadkerti tóban is fürödtek, de szerinte a mi Tiszánk jobb, mint az a tó.

Anikó folytatta a beszélgetést. Elmesélte, hogy eddig minden évben a tengeren nyaralt a családjával, de az idén a nővére zongoravizsgáján fognak szurkolni, ezért a nyaralást most elhalasztják a következő nyárra.

– Az idén táborozni megyek, ott szeretnék sok új barátot szerezni. Ezenkívül az adai medencére fogunk menni a barátnőimmel. A Midnight táncgyűttessel az Adica medencéi mellett lévő sportkollégium épületében fogunk táborozni, ezt már nagyon várom. Ezenkívül biztosan kiolvasok egy-két könyvet, megnézem az új, érdekes filmeket is.

Adél is nagyon várja a nyarat, ahogyan a többiek is. Ő is elmesélte, mik a terveit a szünben:

– A barátnőimmel a medencére járunk nyáron, szinte mindennap. Esténként sokszor pizsamapartit szervezünk a lányokkal, ahol sokat bolondozunk, általában filmezünk is. iga-

zából olvasni nem nagyon szeretek, de azért néha én is a kezembe veszek egy-egy könyvet. Augusztusban fog a legjobb barátnőm hazajönni Németországból két hétre, utána pedig én utazom vele, hogy náluk vendégeskedjek Münchenben. Az idén együtt fogunk elmenni, hogy megnézzük a dachau koncentrációs tábor.

Kérdésünkre, hogy egy ilyen fiatal lány miért érdeklődik ez a hely iránt, honnan szerezte az információt róla, mi az, ami érdekessége számára azt a helyet, azt válaszolta, hogy sokan meséltek róla neki, és szeretné a saját szemével látni.

Zselyke szórakozással tölti a nyarat, a nagybátyját fogja meglátogatni Maglódon, és a tengerre is szeretne elutazni.

– Görögországba szeretnék elutazni. Már nagyon várom, mindig új barátokat szerzek, tavaly egy szállodában voltunk, ahol sok gyerekek lakott, akikkel összebarátkoztunk, és nagyon jól szórakoztunk.

Kinga szép eredményt ért el magyarból a közelmúltban megrendezett versenyen. Várható volt tehát, hogy az ő terveit között az olvasás is szerepel.

– Nagyon várom a nyarat – kezdi Kinga –, szeretnék sokat olvasni. Az egyik barátnőm szombaton vett egy könyvet Budapesten, amelyet majd kölcsön akarok kérni tőle, a címe a Lányok regénye. Ezenkívül Magyarországon töltök egy hetet a rokonaimnál, velük fürdőbe, vásárolni, moziba fogunk menni. Németországban is élnek rokonaink, ők is hazautaznak a nyáron, és nálunk fognak lakni. Velük az adai medencére megyünk majd.

Luca még hozzátette, hogy ők is mennek nyaralni, tavaly egy családdal utaztak el, és az idén is velük szeretnének menni. Elmesélte, hogy sok jó programot szerveztek, sokat szórakoztak. Ezenkívül gyöngyfüzést tervez, pályázatokra akar jelentkezni, mert szeret ügyeskedni.

**Rajnai Anita**



A moholiak iskolája

# Színes alkotómunka a Szivárványban

Németh Anna tanárnő vezetésével két évtizede működik Topolyán a képzőművészeti szakkör



A harmadikos Szabó Rebeka munkája

A topolyai Szivárvány Szakkör már két évtizede fejleszti és képi a képzőművészetre nyitott, tehetséges általános iskolásokat. A csoportnak jelenleg tizennyolc tanulója van az elsőtől ötödik osztályos korosztályból. A legtöbben a szülei kezdeményezésére iratkoznak be, de akinek az idősebb testvére szakkörös, az valószínűleg maga is az lesz, ugyanis a nagy testvér legtöbbször hatással van a kisebbekre. A foglalkozásokat Németh Anna tanárnő tartja, aki nyugdíjba vonulásáig több iskola rajztanáráként is tevékenykedett, legtovább, huszonkilenc évig a topolyai Csáki Lajos Általános Iskolában, ahol tanítványaival számos sikert ért el, nemcsak a képzőművészeti alkotásokkal, hanem pedagógusként is.

A rajzok annyira sajátosságok, mint az ember kézírása, vallja a tanárnő. Senkinek sem lehet megmondani, hogy milliméterre pontosan hogyan kerekítse a betűket, így azt sem, hogy hogyan rajzolja meg a dolgokat. Fejlesztani lehet, de egy gyermekrajz akkor lesz igazán szép, ha az alkotója a saját személyiségét is belerajzolja. Az egyéni stílus kialakítása mindennél fontosabb, és ha az oktatóktól megkapják a kellő szabadságot, akkor könnyűszerrel megmutatkozik a kreativitásuk.

A legfontosabb, hogy a kis alkotó merjen önmaga lenni, és az elsajátított alapokra egy erős várat tud építeni a jövőben.

A Szivárvány Szakkör diákjai számos képzőművészeti megmérettetésen vettek már részt, az alkotásaikat számos versenyen díjjal tüntették ki, és sok kiállításon bemutatták, többek között a topolyai Művelődési Ház kiállítótermében is minden év végén egy tárlaton mutatják be egész éves termésüket, ahol utána a város apraja-nagyja megcsodálhatja a képeket, amelyeket rokonuk, barátjuk, ismerősük készített. Az alkotások rendszeresen megjelennek a Magyar Szó Napsugár című mellékletében és a Jó Pajtásban is. 2006-ban egy budapesti kiállításon, amelynek címe és témája a népi motívumok újrajzolása volt, a csoport elnyerte a legszebb kollekciónak járó díjat.

Németh Anna tanárnő szerint egy gyermekrajz akkor lesz igazán szép, ha az alkotója a saját személyiségét is belerajzolja

Ottjártunkkor a tanulók népművészeti motívumokat másoltak. Ám nem teljes egészében másolásról van szó, hiszen valamely részeket kihagyták, újakat raktak be helyettük, vagy kibővítették, de olyan is volt, aki több motívumot kombinált egybe, így egy olyan alkotást hozott létre, amelyet előtte senki. Valamikor a népművészet is így működött. Azok, akik átvették a motívumokat, a színeket, formákat, már büszkeségből sem csinálták ugyanúgy, mint az eredetiben, hanem a saját szájuk íze szerint megváltoztatták, átalakították. Az ezen a foglalkozáson elkészített művekből dicsérő lapok vagy ex librisek lesznek. A csoport tagjai természetesen nemcsak a szakkörön belül foglalkoznak képzőművészettel, hanem odahaza is előszeretettel alkalmazzák az itt

elsajátítottakat, ünnepnapokon olyan motívumokkal díszítik fel a lakást, vagy karácsonykor a fenyőfát, amelyeket itt lestek el.

A szakkörösök számos eszközt alkalmaznak: ceruzát, színes ceruzát, filctollat, pasz-tellkrétát, kollázst, sógyurmát, mattosított üveget, bőrt, papírhulladékot. A nyaranta megrendezésre kerülő kerámia táborban különböző talizmánokat, edényeket, gyertyatartókat, maszkokat készítenek. Érdekes technika a firka grafika, amelyet nagyon kedvelnek a gyerekek. Ez valójában azt jelenti, hogy az üres lapra firkáva olyan elhatárolt területeket hoznak létre, amelyet azután különböző mintákkal kitöltenek, és így egy érdekes és izgalmas alkotást kapnak.

Érdekes megfigyelni, hogy a nagyok nem nézik le a kicsik munkáit, nem kritizálják azokat. Viszont a kicsik sem próbálják lemásolni a nagyok alkotásait. Hosszú karrierje során a tanárnő azt is megfigyelte, hogy a gyerekek értelmi képessége nem feltétlenül van párhuzamban a vizuális képességeikkel, tehát egy szinkritúnó tanuló is lehet rossz rajzból, vagy egy rossz tanuló is tud gyönyörű képzőművészeti alkotásokat létrehozni.

Természetesen a szakkörösök nem mind-egyikéből lesz képzőművész, de az elsajátított technikák segítségével könnyebben kapnak ötösöket az iskolában, vagy ha a későbbiekben például ruhát szeretnének maguknak tervezni (ez főleg a lányokra vonatkozik), azt le tudják rajzolni, hogy a varrónőnek könnyebb legyen a dolga, és ne kelljen neki kézzel-lábbal elmagyarázni.

A szakköri foglalkozásokra szombatontként kerül sor, a különböző kirándulások, versenyek, családi programok és különórák miatt nem mindig van ki a teljes létszám, és így május végére megszaporodnak a befejezetlen munkák, amelyeket azután a júniusban esedékes kiállításig gyorsan be kell majd fejezni.

Benedek Miklós



Németh Anna tanárnő és tanítványai



A legkisebbek

# Kik táborozhatnak ingyen?

Május folyamán ismertettük veletek négy vajdasági tábor elérhetőségét, idei kínálatát, cserébe ezek a táborok önzetlenül ingyen táborozást kínáltak fel nektek, a Jó Pajtás olvasóinak. Hogy is kezdjük az eredményhirdetést?

Mivel számbelileg legtöbb helyet a moravicai nyári tábor kínált fel, kezdjük ezzel a táborral. Teljesen ingyenes ellátást nyert: **Király Petra** Nagykikindáról (Szent Száva iskola, 5. osztály), a két fél ár megfizetésével járó táborozásra pedig **Éter Mátyás** Topolyáról (Csáki Lajos iskola, 4. osztály) és **Baranyi Bálint** Zentáról (Stevan Sremac iskola, 5. osztály) jogosult.

A temerini Falco két táborlakót fogad térítésmentesen. A szerencse **Fán Juliannára** (Szenttamás, J. J. Zmaj iskola, 4. osztály) és **Habram Hunorra** (Újvidék, Sonja Marinković, 7. osztály) iskola moslygott.

A kishegyesi Kátai-tanya íránt bizonyult a legnagyobb érdeklődés, ami nem csoda, hiszen ezúttal is változatos program készült az egész 2015-ös nyárra. A két szerencsés olvasónk: **Varnyú Emese** (Óbecse, Petőfi Sándor iskola, 5. osztály), és **Balla Szabolcs** (Budiszava, Ivo Andrić iskola, 5. osztály) ők ingyen vehetnek részt a tanya egy-egy táborában.

Nem utolsó sorban a hajdújárási-noszai Róka-tanyára egy olvasónk jut el idén ingyen, ez a lehetőség pedig: **Nagygyörgy Zsókaé** (Királyhalom, Petőfi Sándor iskola, 4. osztály) lett.

Gratulálunk valamennyiüknek.

Szerkesztőségünk átadja a nyertesek nevét, adatait a szervezőknek, ám az egyeztetés miatt mindenkinek jelentkeznie kell a megfelelő táborba, és meg kell erősítenie érkezését. Nagyon fontos, hogy amennyiben mégsem tudsz elmenni a táborba, jelentsd szerkesztőségünknek, hogy másnak ajánldékozzuk a lehetőséget. Jelentsd a 064/80-55-023-as telefonszámra!

Reméljük, hasznosan töltitek majd az időt! Akik nem nyertek, ne szomorkodjanak! Lesz még alkalom.

Ha viszont táborozni indultatok mégis, íme mire számíthattok, és hol kell jelentkezni:

## Kishegyesi Kátai-tanya

június 15–20.: Ovis tábor

július 1–05.: Vajdasági Szabadegyetem - VIFÓ

július 13–18.: Angol tábor, Önismereti boldogságtábor & Zsebpénztábor... avagy tini befektető leszek



július 19–24.: Kézműves tábor

augusztus 03–augusztus 08.: Zöld tábor és Kézműves II. tábor

augusztus 08–15.: Szép Szó tábor

augusztus 17–22.: Fényképész tábor és Képzőművészeti tábor.

Jelentkezhetek a 024/731-222-es telefonszámon.

A **temerini Falco Természetkedvelők Egyesületének tábora** augusztus 9-étől 16-áig tart, természetvédelmi, madártani ismeretekkel gazdagít a Jegricska folyó partján. Balogh Istvánnál kell jelentkezni a 063/82-23-211-es telefonszámon. Idén sem maradnak el a kiválóan ígérkező madárlesek, gyűrűzések, előadások, közös, játékos programok.

A **moravicai nyári tábor** az Id. Kovács Gyula iskolába vár beneteket július 12-étől 19-éig egy igazán tartalmas hétre. Érdeklődni, jelentkezni a 063/768-36-41 mobilszámon lehet hétfőtől péntekig, minden nap 9-től 15 óráig. A MIT-tábor, a Játék- és a Kamasztábor és az ötletes altáborok fő erénye, hogy senki sem unatkozhat – ezt ígéri a szervezők.

Igazi vakáció lesz ismét a **hajdújárási-noszai Róka-tanyán**, ahol 21. alkalommal tartják meg a Tóparti tanyasi tábor június 28-a és július 4-e között. Kézműves foglalkozások, barangolás, természetközelség, sárkányeregetés, horgászat vár a táborozókra. Jelentkezni a 024/541-686, 024/596-064, 060/3315776-os telefonszámon lehet.

## Könyvajánló

### Darvasi László: A Háromemeletes Mesekönyv

Mit tehet az író, ha a könyv, amit éppen írni szeretne, életre kel, beszélni kezd hozzá, igényei és kívánságai lesznek, akaratoskodik, zsörtölődik, majd ragaszkodni kezd saját folytatásához. Természetesen először elámul, elcsodálkozik, majd kezd megszokni az újabb „családtagot”, s kénytelen lesz tovább írni, s ahogyan a mese kanyarodik, úgy épül fel a könyv teste, gerince lesz, feje, lába, tenyere, s mivel a könyv kitartóan érdeklődik saját sorsa felől, nem csupán szimplán egyszintesre, hanem többemeletesre sikeredik.

Darvasi Laci bácsit régóta ismerem, már a legelső felnőttkönyveit is olvastam, *A könny-mutatványosok legendája* és a *Virágzabálók* voltak a kedvenceim, s nem titok, hogy az

írói álnevemet is Laci bácsi egyik szövegéből csentem. Egyszer találkoztam is vele, de csak egy dologról volt hajlandó beszélni: a szerelemről, a szerelméről. A felnőtteknek szóló könyveiben is voltak mindig csavarok, de ott általában a történet kigyózása okozott meglepetést, azok a könyvek nem beszéltek, pontosabban nem szólaltak meg, mert a maguk módján persze azok is beszédesek voltak. Arra azonban sokáig nem gondoltam, hogy a gyerekeimnek is egyik kedvenc írója lesz, de aztán jött *Pálcika*, jött *Trapiti*, s végül *A 3 emeletes* is szeretett, megbecsült tagja lett a családuknak.

Hogyan lenne, hiszen felvonul itt a Magyar Történelemtől kezdve Juju Kosztán, Frász Marikán, Sztrófa Katán, Kuruc Béla



bácsin át Zalhúber Tibikéig sok mindenki, és akkor Sámánova Pukkanova Jajnekedről még nem is beszéltem. S hol van akkor még Kispiszok?

Lehet hát csürni-csavarni, vakarmányozni, cselszövődézni, lacafacázni, mert ezt mind szeretik a magyarok, Laci bácsi pedig három emeleten át mindezt el is meséli.

Jó olvasást hozzá!

Virág Gábor



# Az állatvilág utolsó menedékei

## Az evolúció múzeuma Galápagoson

**G**alápagos kétségtelenül a Föld egyik legérdekesebb területe. Az Egyenlítő közelében van, mégsem nő rajta őserdő, mert a Humboldt-áramlat hideg vize hűvösebbé teszi az éghajlatát. A trópusi madarak itt együtt élnek az antarktisi pingvinekkel. Több olyan állatfaj lakóhelye Galápagos, amelyeknek ősei több százezer évvel vagy meg előbb vetődtek ide. A szigetcsoportot ma úgy tekintjük, mint az élővilág sok millió éve folyó evolúciójának mintapéldáját.



**A sziget igazi attrakciója az óriásteknős**

Galápagoson és a többi nemzeti parkban tett látogatásunk során arra keresünk választ: miért van szüksége az emberiségnek nemzeti parkokra, természetvédelemre? A nemzeti parkokat úgy kell tekintenünk, mint a pusztuló élet utolsó menedékhelyeit. Mindent el kell követni tehát annak érdekében, hogy legalább ezeken a pontszerűen kicsiny területeken megmaradjon az eredeti növény- és állatvilág. A Galápagos-sziget rendkívül érdekes élővilágát nem az ember, hanem a betelepített és elvadult háziállatok, elsősorban sertések, macskák, kutyák fenyegetik.



**Jól tűrik a szárazságot a kaktuszok**

A szigetcsoport régebben kalózok rejtékhelye volt, nekik „köszönhető”, hogy most szabadon kószálhatnak ezek az állatok. Valamennyi között talán a sertés a legveszélyesebb, mert kitűnő szaglásával megkeresi, kitúrja és fölfalja a teknőstojásokat. A tengeri gyík már kevésbé veszélyeztetett. Úgy tűnik, a szigetek páratlanul érdekes és gazdag madárvilágát is sikerült megmenteni.



**Varánusz**



**Medvefóka**



**Igazi madárkülönlegesség a kéklábú szula**

Galápagoson kísérleti biológiai kutatóintézet működik. Ebben próbálják kidolgozni azokat az eljárásokat, amelyekkel a behurcolt háziállatok ki lehetne irtani anélkül, hogy velük együtt az ősi galápagosi fajok is elpusztulnának.

A Serengeti nem halhat meg! – ezzel a címmel jelent meg Grzimek világhírű könyve Afrika legnagyobb, leghíresebb nemzeti parkjáról, a Serengetiről. Ez a cím nemcsak a világhírű állatkutatóknak, hanem az egész emberiségnek közös programja. A Serengetit sokan Földünk „szabadtéri állatkertjének” nevezik. Területe 12 955 négyzetkilométer, szinte pontosan egyhetede Szerbia területének. Két folyó szeli át, több tó, mocsár, vízzel telt mélyedés van a határán belül.

Növényzete szavanna, vagyis szubtrópusi füves puszták, de sok helyen elszórtan fák teszik változatosabbá a tájat. Közismert, hogy ilyen területeken sok nagyvad él. Az útleírások, expedíciós filmek legtöbbször csak ezeket mutatják be, az érdekesebbnél érdekesebb rovarfajokról említést sem tesznek. A Serengeti állatvilágának megmentésében az első feladat az volt, hogy legalább megközelítő pontossággal megszámlálják az itt élő nagyvadakat. Repülőgépről készült fényképfelvételek segítségével sikerült megállapítani, hogy 1 200 000 nagyvad él a nemzeti parkban. A nagyvadaknak majdnem háromnegyed része két csoportba tartozik. Félmillió példány, vagyis a nagyvadak 42 százaléka antilop, 350 000 példány, mintegy 30 százalék gnú. A többi faj száma ennél jóval kisebb. A különféle növényevők között valamiféle „munkamegosztás” van. A gnú azt fogyasztja, amit a zebrák meghagynak, a legalacsonyabb fű a gazelláké. A száraz, magas száraz a törpeantilopoknak maradnak.

A szavanna élelmi láncában a páviának más helyet foglalnak el. Ezek más, hasonló életmódú majmokkal együtt fűcsomókat tépnek, köveket forgatnak, rovarokra vadásznak. Ők tehát részben húsevők, de a húsnak ezt az „atomizált”, ezernyi apró rovarban koncentrált formáját hasznosítják. Olyan élelemforrást használnak tehát fel, amelyet a közismert szavannaállatok veszni hagynának. A szavanna állatvilága a háziállatokkal szemben minden élelemforrást felél, ez a magyarázata, hogy



**Fekete orrszarvú**

jobb hatásokkal hasznosítja a területet. Elfogadhatóan pontos „népszámlálás” szerint a Serengetiben kétezer-kétszáz elefánt él. Általában fák, bokrok lombjával táplálkoznak, de fűvet is esznek. Napi száz kilogramm táplálékot fogyasztanak. Az utóbbi időben egyre több szó esik az úgynevezett elefántproblémáról. Az elefánt ugyanis azon kevés emlősállat közé tartozik, amely az emberhez hasonlóan aktívan pusztítja a környezetet. Jelenlétüket gyakran tövestül kitépett fák jelzik. Egyetlen elefánt helyigénye körülbelül 2,5 négyzetkilométer. Ha ennél nagyobb állatsűrűség alakul ki, akkor az elefántok saját fennmaradásukat veszélyeztetik. Aszályos években teljesen kiiszszák a forrásokat. Ezzel szomjhalálra ítélnék egész sereg apróbb állatot, amely ugyanezen a területen él. A szakemberek véleménye megegyezik abban, hogy az elefántok számát a nemzeti parkokban szabályozni kell. A vélemények csak abban térnek el, hogy a szabályozás az ember cselekvő beavatkozása vagy a természetes kiválogatódás útján történjen. Mint minden emberi beavatkozásnál, itt is erősen mérlegelni kell, hogy az elefántok földtörténeti értelemben ősi jellegű, eltűnőben levő állatok. A harmadidőszakban még sokkal

több faj képviselte őket. Ma már mindössze két fajuk él. A nagy füves területek eltűnésével már csak védett területeken, nemzeti parkokban van remény megmentésükre.

A legismertebb nagyragadozók, az oroszlánok száma ezerre csökkent.

A Serengeti legjobban veszélyeztetett állatfaja a fekete orrszarvú. Az állományt mindössze kétszáz példányra becsülik, és további csökkenés esetén már nehéz lesz megmenteni a kipusztulástól. Megmentésük reménye: állatkerti szaporításukat újabban siker koronázta.

A borúlátók azt mondják, hogy az emberiség gyors szaporodása hamarosan elkerülhetetlenné teszi majd a nemzeti parkok, természetvédelmi területek megművelését. Kenyában például a nemzeti parkok együttesen a megművelhető területeknek majdnem egyharmadát foglalják el. Az optimisták szerint a nemzeti parkok egyre több bevételt jelentenek a fejlődő országok számára. Ha ez továbbra is fokozódik, hamarosan több hasznot hajtának majd, mintha szántóföldként hasznosítanák őket. Talán a nemzeti parkok és természetvédelmi területek az utolsó pillanatban megmentik a veszélyeztetett állatokat a kihalástól.

**B. J.**



**Afrikai elefánt**



**Ki ne ismerné a zsiráfot?**

# RÜGYFAKADÁS

## Mint egy símpár

Az életben a legjobb dolgok váratlanul kezdődnek, mint egy nem várt utazás.

A városunkban minden évben rendeznek karnevált, ahol az emberek, diákok, gyerekek, fiatalok valamit előadnak. Táncot vagy zsonglőrködést, vagy valami figyelemfelkeltő dolgot a város utcáin. Ide tartottam én is a barátommal.

Egy borús délután egy kék és narancssárga busz jött értünk a buszállomásra, ahol pár gyerek, fiatal és egy-két felnőtt volt. Felszálltunk, leghátulra ültünk, ahol nyugalom volt. Kellemes zene szólt, az idő borongóssága miatt mámoros érzés fogott el a táj láttán. Csak bámultam ki az ablakon, fogtam a kezét, vagy inkább egymás kezét fogtuk. Átkarolt, egy-egy puszit nyomott az arcomra, vicceket mesélt, amiken nagyokat nevtünk, ha pedig végre befogtuk a szánkat, a külvilágot figyeltem. Közben arra gondoltam, hogy boldogabb vagyok, mint valaha, nem akarom, hogy véget érjen ez a pillanat.

Olyanok voltunk, mint egy símpár, amelyen áthalad az élet vidám, zakatoló vonata. Egyszer csak azon kaptam magam, hogy már hazafelé tartunk. Megint hátra ültünk, egymás mellé. Közben féltem, hogy megszűnik ez az érzés, és sosem leszek még egyszer ilyen boldog, hogy egyszer csak kisiklik ez a vonat, és elválunk. S ha ő nem lesz velem, nem is akarok boldog lenni!

Hisz mi értelme az öröme, ha nem oszthatjuk meg azzal, akit olyannyira szerettünk? Semmi! Ő volt az eső, ami csepergett, a símpár, a zene, ami szólt és a mindenség. Ott voltunk boldogan, bódult szerelemben és vágyban. És ahogy a busz haladt, úgy haladtunk mi is előre a jövőnk felé, egy zakatoló, régi vonaton, amelynek utasai csak mi voltunk.

**Szügyi Nikoletta, 8. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras**

## „Ki volt a tanítód?”

Harmadikban és negyedikben egy nagyon kedves tanító néni volt, akit Lakatos Boja Mártának hívnak.

Első nap megszeppenve követtük az alacsony, szőke, göndör hajjú, mosolygós tanító néni, amikor felvezetett minket új osztálytermünkbe. Mikor mindenki helyet foglalt, ismerkedni kezdtünk, elmondta, mi vár ránk a következő két évben. Lassan, ahogy megismertük, egyre jobban megszerettük. Az anyagot mindig érthetően adta elő, ha valaki nem értette, szívesen elmagyarázta még egyszer. Senkivel sem szeretett kivételezni. Mindig a tudásunkat osztályozta. Sok szép élményünk volt vele. Harmadikban karácsonyi műsort készítettünk. A lányok angyalnak, a fiúk pásztnak öltöztek, kivéve Amit, aki Mária volt. Jézus születését játszottuk el vicces jelenetekkel és sok énekléssel. Az év végén a tanító néninek támadt egy olyan ötlete, hogy kalóznak és tengerésznek beöltözve legyen egy táncunk. Sok gyakorlás után hatalmas sikert arattunk, és ezért többször is felléptünk. Negyedikben eljutottam a körzeti matekversenyre, ahol első lettem. Ez nem sikerülhetett volna a tanító néni nélkül, hiszen a verseny előtt sokat gyakoroltunk. Még mindig emlékszem, mit mondott:

- Tudod, hányadik lettél? – kérdezte.
- Nem – láttam az arcán, hogy biztos jó eredményt értem el.
- Első lettél! – válaszolta örömmel.

Tudtam, hogy ennek szinte annyira örült, mint én. Negyedik végén kirándulni mentünk a Kátai-tanyára. Számomra nagyon élvezetes két nap volt. Sokat sétáltunk, beszélgettünk és nevetgáltunk. Kis műsort készítettünk az év végére. Énekelünk, fogalmazást olvastunk fel, és kisebb színdarabokat játszottunk el. A végén pedig egy verssel búcsúztunk a tanító nénitől.

Nagyon jól elmúlt ez a két év, és sajnálom, hogy ott kellett hagynunk a tanító néniünket.

**Koós Enikő, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada**

## Jónak lenni... vagy mégsem

A házi olvasmányt olvasva egyre jobban az volt az érzésem mintha Misi története megesett volna velem, vagy valamilyen nagyon hasonló helyzetben lettem volna régen. Annyival beszélgetve rájöttem: igen, a tavalyi karácsony...

Édesanyám munkanélküli, ezért, hogy meg tudjunk élni, több helyen is vállal munkát, így az idős Franci néniénél is takarít. A néni egyedül él, mivel a lánya és az unokája külföldön él már évek óta.

Pont ezért szorul segítségre.

Tavaly karácsonyra tortát szeretett volna enni, és megkérte anyut, segítsen-e neki.

Én is elmentem anyuval, segíteni szerettem volna. Azt még hozzátenném, hogy Franci néni elég nehéz eset, ideges típus, és ezt érzeti is másokkal. Én a tortasütésnél voltam ennek tanúja. Mixelés után a néni 44 éves mixerje kifüstölt, majd nem reagált semmire tovább! Erre ő hirtelen haragjában minket hibáztatott. Nagyon rosszul éreztem magam, mert én csak segíteni szerettem volna anyuval együtt. Később Franciska bocsánatot kért, de a mi segítőkész örömeinket már elvette a viselkedésével.

Itthon átbeszéltük anyuval a dolgot, idős már, rá kell hagyni, és végül is lehet, hogy mi is ilyenek leszünk az ő korában. Sokáig bántott a dolog, de azért átgondoltam, ha újra hívna Franci néni, nem tudnék neki nemet mondani, újra segítenék neki.

**Polyákovity Ramóna, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

## Rezbár király

Rezbár király, matek király,  
fekszik otthon ágyában,  
keresi a matekfüzetet,  
de nem találja.

Van-e ott példa s egyenlet jó?

Használt-e a körző s vonalzó?

S Rezbár király, matek király

felkel az ágyból,

keresi a matekfüzetet,

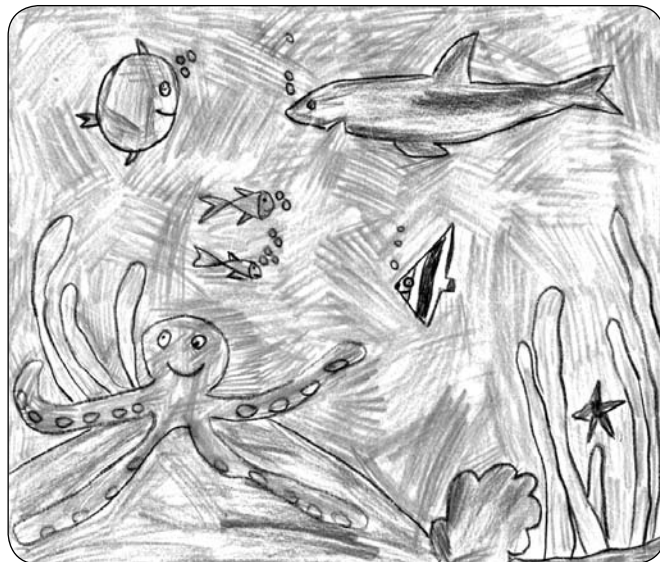
és megtalálja.

Nézi, nézi, de példa az nincs,

Eszébe jut az MFGY,

Keresi azt is, de nincs.

**Velez Emília, 6. osztály,  
J. J. Zmaj iskola, Szenttamás**



**Rác Rómeó, 1. osztály, Ady Endre iskola, Kishegyes**



## Gondolatok az iskolámról

Emlékszem, amikor kicsi voltam, alig vártam, hogy beírassanak az iskolába.

– Anyu, mikor megyek én is iskolába?

– Anyu, ott milyen lesz? – Jó lesz? – Kapok majd uzsonnát? – Olyan lesz mint az óvoda, csak sokkal nagyobb? – Így halmaztam el kérdésekkel az én anyukámat.

Ma már tudom milyen, sőt többet is, mint talán amit kell.

– Hol voltál? – kérdik, ha hazaértem a suliból.

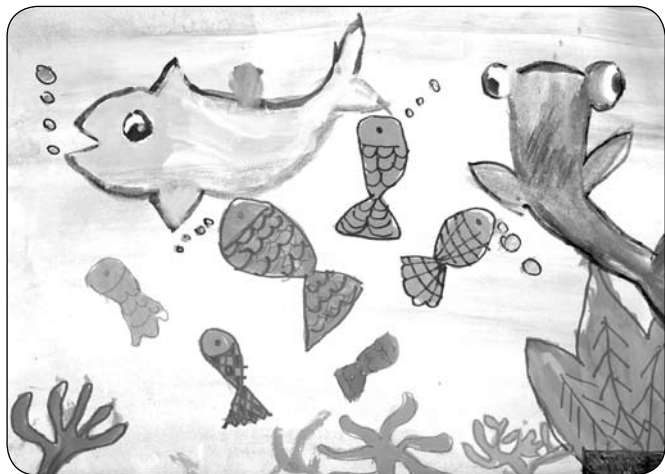
– Hová mész? – Hányra mentek holnap? stb. stb.

Szóval oda megyek, onnan jövök, majd ismét, és ez így megy immár 8 éve. Az iskola körül forog az életem. A nagy, nehéz táskát hozom-viszem. Apukám mindig megjegyzi, hogy tán téglák vannak benne. Nagyon nehéznek találja. Szerinte elég lenne csak az uzsonnát beletenni és olykor az esernyőt, de azt is szükség szerint. Minek húzza a vállamat szerinte, ha szép idő lesz.

Most, értelem szerűen nyolcadik vagyok. Sőt, ennek a tanévnek is a végét járom. Alig van már egy bő hónap és utána elhagyom az iskolát. Illetve ezt az iskolát. Mert iskola van másik is. Olyan, mint, az ember, van idő, fiatal, nagy, kicsi, mutatós és kopottas, bár azt most nem nézzük. Mondják, hogy az a patinája. Szóval jön a következő sulis, a középiskola. No, de ne fussak ennyire a rúd elé, mert még mindig itt vagyok ebben a hát „patinás” iskolában, Ada központjában.

Élvezzük a napi tanulást és barátaim társaságát. Az idő is olyan, mint ha éreznék, hogy nem sokáig leszünk már együtt, és igyekszik kellemes lenni, hogy színteret biztosítson a mi kis epizódjainknak. Hozzáteszem, kaptunk most egy ilyen feladatot is az informatika tanárunktól. Filmet kellett forgatnunk a barátaimmal. Jaj, nagyon jól éreztük magunkat! Mi, magunk írtuk meg a forgatókönyvet is. De nem lövöm le a poént, ezt azért el kell mondanom. Jaj, hallgass Gigi!

De nem tudom magamban tartani, szóval elmondom. Legyen ez ízelítő a filmből utána lehet, hogy bele sem tesszük, bár szerintem nem lenne rossz. Szóval, ahogy forgatjuk, az egyébként állatbarát filmünket, Attila mint aki tud is kamerázni, persze nem minket vesz, hanem a mögöttünk játszódó dolgokat. Hát, mit vett fel ez a gyerek! Egy macska éppen az iskola szemetesében kukázott. Először mindannyian szó nélkül maradtunk. Utána jót derültünk ezen. Az állatbarát filmünket így viccelte meg az élet. De visszatérek a sulimra, már nem sokáig nézem öreg falait, amelyek ómamám, mamám, szüleim és most én bámulok. Begravírozom az eszembe, szememmel készített fényképeimet, és mindegyik képhez társítok egy kedves hangulatot. Itt kaptunk fejmosást, igen.



Bús Zsófia, 3. osztály, Október 10. iskola, Horgos

Ez meg az a hely, ahol elcsúsztam télen. Itt meg mindig ezt átugrottuk. Na, itt nagyon vigyázni kellett, mert itt aztán tényleg sokan elestek. Ez meg az a hely, ahonnan be lehet látni a parókia kertjébe. Mennyit bámultuk a bokrokat unalmasabb órákon. Elképzeltük vajon mit csinálhat most az atya. Lehet, hogy eszik, vagy imát mond. Itt pedig uzsonnáltunk. Igen, elejében kezét is mostunk, most már egyre ritkábban, mert a nagyok köztudottan immunok a baktériumokra. Itt, hát itt meg olyan jókat beszélgettünk, ez az a hely, ahol mindent meg lehetett beszélni. A titkokat, a szerelmeket. Ez ezzel, az meg azzal jár. Itt sügtünk össze és itt kacagtunk felhőtlenül. Ezt a helyet szeretem a legjobban! Itt még a tanárok is kedvesebbek voltak, ha erre jártak. Igen, ez az a hely, amit biztosan megőrzök gondolataim raktárában!

Most nemem kell. Bepakolok a táskámba, mert holnap sulis.

– Van nulladikod? – kiált anyukám aggódva a konyhából.

– Na, még csak az kellene!

Balog Virág Ágnes, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

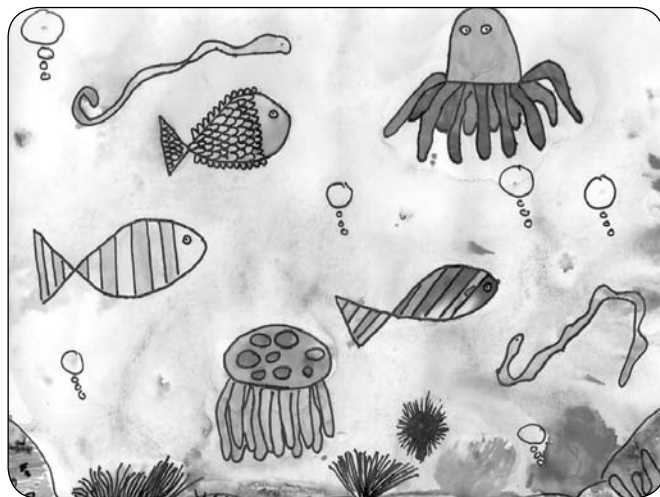
## Nyolc kerek év

Mit is írhatnék az elmúlt nyolc kerek évről? Mondja meg nekem valaki, hogy is lehetne egy füzet két lapjára összefoglalni az életem egy tizedét?!

Szép volt. Nehéz volt, de szép volt. Mindig csak azt számoltuk, hogy ha még egy évnek vége, na még egynek, és most nincs mit számolni. Lényegében ezt akartuk, nem? Hogy leteljenek az alsó osztályos évek, majd a felsős évek. És most mégsem azt érzem, mint amit elterveztem, hogy érezni fogok. Nyolc kerek év. Megismételhetetlen. Akármennyire is szeretném, nem lehet sem visszahozni, sem megoldani. Ennyi volt. Jó lenne, ha a középiskolában is ugyanezeket az élményeket élném át újra és újra, de az képtelenség. Ott mások lesznek a tanárok, az osztálytársak, semmi sem lesz olyan, mint itt volt. Ma informatika órán végignézttem az osztályom. Az eszembe véstem minden arcmimikát, minden mozdulatot. Csendesen figyeltem egyesek hogyan légdobolnak egy képzeletbeli rockzenére. Volt, aki csak nézett maga elé gondterhelten. A nagy melázást egy hatalmas tüsszentés törte meg, még a tanár is dobbantott egyet ijedtében. Ilyen élményeket nem élünk át bármikor és bárhol. „Impossible” - ahogy Ottó mondaná. Nem hiszem, hogy bármelyik iskolában akadna még egy Demi Lovato-rajongó. Nem, az csak az én osztályomban létezhet. Ez a nyolc év velük teljes és velük kerek. Az első osztályra emlékezem még szívesen. A tanító nénink gondoskodására és igazságosságára. Hónapokba telt, mire mindenki megtalálta a helyét és önmagát az iskolában.

Sajnos, most mindennek vége szakad.

Oláh Anita, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye



Tukacs Anna, 4. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom



## A Tejútrendszer legsűrűbb területét vizsgálja a Hubble

Az Íjász csillaghalmazt vizsgálja éppen a Hubble-űrteleszkóp. Ezen a területen több mint százezer csillag zsúfolódott össze. A halmaz galaxisunk szívében, a Nyilas csillagképben helyezkedik el, és körülbelül 25 ezer fényévre van a Földtől. Szomszédjához, az Ötös halmazhoz hasonlóan viszonylag fiatal, mindössze 2–4 millió éves képződmény – olvasható az amerikai űrkutatási hivatal (NASA) honlapján.

Az Íjász halmaz sugara 4–4,5 fényévet tesz ki, ami a Nap és legközelebbi csillagszomszédja, az Alfa Centauri közötti távolságnak felel meg. E viszonylag kis területen több mint százezer csillag zsúfolódott össze. A halmaz tagja a Tejútrendszer 150 legfényesebb csillaga is.

Ezek a csillagok oly nagyok és fényesek, hogy mindössze néhány millió év alatt felhasználják belső energiaforrásaikat, majd szupernóvaként lobbannak el. A halmaz csillagainak rövidebb szabott élettartama miatt az objektumban áramló gázok az átlagosnál nagyobb mennyiségben tartalmaznak nehéz elemeket, amelyeket a napok korábbi nemzedékei termeltek ki.



A Hubble felvétele az Íjász csillaghalmazról

Fényessége ellenére az Íjász csillaghalmaz szabad szemmel nem látható, mivel a képződmény gigantikus porfelhők mögött rejtőzködik. A Hubble által készített látványos felvételeket az űrteleszkóp infravörös kamerája tette lehetővé, amely képes volt bekukkantani a „függöny” mögé. A felvételek minősége tükrözi azokat a nagyszabású fejlesztéseket, amelyeket a Hubble műszereiben hajtottak végre 1999 óta, amióta az űrteleszkóp legutóbb leskelődött az Íjász csillaghalmaz titkait kutatva.

## Halojelenség a Balatonon



Nem tévedtünk a helyesírásban: nem háló, és nem is halló helyett írtuk a halo-t, azt a különös légköri jelenséget, melyet a közelmúltban sikerült az index.hu fotósának lencsevégre kapnia. Ti is meggyőződhetek a fotó alapján, milyen látványos tud lenni a halo.

A ritka légköroptikai jelenséget a Balaton északi partja környékén látták. Hogy miről is van szó? A halojelenségeket a 8–12 kilométer magasan képződő fátyolfelhők (cirrusok), vagy pelyhefelhők (cirrostratusok) jégkristályain megtörő fény alakítja ki. A fénytörés miatt a fény színeire bomlik, ezért a legtöbb halojelenség szivárványszínű, a fehér halók pedig a jégkristályok felszínéről visszaverődő fény hatására jönnek létre.

## Változás jön a Facebookon

Jönnek az izgő-mozgó kiscicák és a többi animáció?

A legnagyobb közösségi oldal, a Facebook tudatta, hogy mostantól jöhetnek a gifek. A Facebook kezdetek óta a formátum ellenzője volt, mert az izgő-mozgó képek átláthatatlanná és kaotikussá teszik a tartalmat, ráadásul lassítják is a rendszert. Épp ezért a Facebook még akkor sem lépett, amikor a Twitteren a támogatott formátumok közé került a gif.

A fenti okok miatt a Facebook nem is egy teljesen egyenes utat választott a gifek alkalmazására. Az animált képeket csak a magánfelhasználók fogják tudni használni, a céges, vagy rajongói oldalakon továbbra sem lesz támogatott a funkció. Csak egy előnézeti képet kapunk, amelyet egy kattintással működésbe hozhatunk, ha akarunk. A gifek közvetlen feltöltése továbbra sem lesz engedélyezett. A változtatást fokozatosan vezetik be. (technet.hu)



Tényleg az animáció hiányzik a Facebookról?



## Delfinek a katonaság szolgálatában

A Kitsap haditengerészeti bázis az amerikai hadsereg egyik legfontosabb támaszpontja. Seattle-től alig 40 kilométerre helyezkedik el a Csendes-óceán partján, ami stratégiai fontosságú helyé teszi – elvégre a kontinentális USA-hoz közel esik Észak-Korea, Kína, és Oroszország is. Ez a bázis az otthona több repülőgép-hordozónak, sok tengeralattjárónak, illetve itt tartják azokat a Trident nukleáris rakétákat, amelyek utóbbiak legfélelmetesebb fegyverének számítanak. Itt őrzik az amerikai nukleáris arzenál csaknem egynegyedét, ami több mint 2000 robbanófejet jelent. Összehasonlításképpen: Hirosimát egyetlen, 15 kilotonnás bomba pusztította el.

El tudod képzelni, hogyan őrzik azt a helyet, ahol tízezer hirosimányi atombomba van? Nem, biztosan nem.

A kikötőt például speciálisan kiképzett katonai delfinek őrzik. Az állatokat egy kaliforniai bázison képzik ki, egy speciális, 2002-ben indult haditengerészeti program keretében, amire évi 14 millió dollárt (3,7 milliárd forint) költ a Pentagon. Jelenleg 85 delfin és 50 foka kiképzése zajlik.

Katonai delfineket egyébként a hatvanas évek óta alkalmaz az amerikai hadsereg, elsősorban felderítő feladatokra. A palackorrú delfin nagyon intelligens, jól idomítható állat, ezenfelül villámgyors, jobban manőverezik, mint bármilyen tengeralattjáró, és jobban tájékozódik, mint a legjobb, ember által készített szonárok. És ami a legfontosabb: remekül álcázzák magukat a tengeri élővilág természetes részének, hiszen pont úgy néznek ki, mint egy delfin. Az állatok arra vannak kiképezve, hogy járőrözzenek, és közben azonosítsák a gyanús objektumokat, ami akár ellenséges búvár, tengeralattjáró, vagy akna is lehet; és ezeket jelezzék a bázisnak.

A Navy SEALs szuperkommandó (ők ölték meg Oszama bin Laden is) több tagja is utalt arra, hogy a delfinek ezenfelül azért tudnak még egy-két trükköt: robbanóanyagot ragasztani a célpont hajóra, vagy az orrukra erősített injekcióstúvel ellenséges búvárokat megbökní, és azzal rövid úton likvidálni. Az amerikai haditengerészet természetesen határozottan tagadja, hogy valaha ilyesmire képeztek volna ki delfineket. (Index.hu)

# TECH



## Mennyit fogunk internetezni négy év múlva?

Egy friss előrejelzés szerint 2014 és 2019 között megháromszorozódik az internetes adatforgalom, és elérheti az évi 2 zettabájtot. Az adatforgalom emelkedését az internethasználók számának növekedése mellett a gép-gép közötti kapcsolatok és a személyes eszközök terjedése, a gyorsabb szélessávú kapcsolatok és a fejlett videoszolgáltatások magyarázzák. Eszerint az egész Földre kiterjedő internetforgalom a 2014-ben mért 59,9 exabájtoshoz képest 2019-re el fogja érni a havi 168 exabájtot. Csak 2019-ben a hálózatok már nagyobb adatforgalmat bonyolítanak majd le, mint 1984 és 2013 között együttvéve. A vezetékes és mobilhálózatok terjedésével egyre többen rendelkeznek hálózati és internetes hozzáféréssel. 2014-ben 2,8 milliárd internetes felhasználó volt, amely a világ 7,2 milliárdos népességének 39 százaléka. 2019-re megközelítőleg 3,9 milliárd internethasználó lesz, amely 51 százalékát teszi majd ki a várhatóan 7,6 milliárdos népességnek. A globális átlagos szélessávú sebesség a 2014-ben mért 20,3 Mbp/s-ról 42,5 Mbp/s-re növekszik 2019-re. Regionális szinten átlagosan továbbra is Nyugat-Európában és Ázsiában találjuk a leggyorsabb szélessávú vezetékes kapcsolatokat. A Wi-Fi- és mobilkapcsolattal rendelkező eszközök 2019-re az IP forgalom 67 százalékát teszik ki.

1 kilobyte	1,000,000,000,000,000,000
1 megabyte	1,000,000,000,000,000,000,000
1 gigabyte	1,000,000,000,000,000,000,000,000
1 terabyte	1,000,000,000,000,000,000,000,000,000
1 petabyte	1,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000
1 exabyte	1,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000
1 zettabyte	1,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000

Mennyi az a zettabyte

## A nyáron sem pihenhet a PC-nk

Aki kedveli a videojátékokat, bizonyára nincs híján a kedvenceknek. Mégis érdekes belekóstolni az újabbakba is. Nyár elején, napra pontosan június 12-én érkezik a **Legó Jurassic World**, amely mind a négy filmet (Jurassic) feldolgozza a maga humoros módján. A játékban számos karaktert irányíthatunk, és persze minden ismertebb jelenet ki lesz figurázva.



Június 23-án megjelenik a Rocksteady búcsúja Denevérembertől a **Batman: Arkham Knight** képében. Úgy tűnik, nem lesz vesztélytelen.

Július aztán a teljes szünet időszaka lesz PC-nk számára, minidőssze az egyetlen F1 2015 jelenik meg számítógépre. Sebaj, akkor mással is foglalkozhatunk.

**A** Magyar Rádió Ifjúsági Osztálya 1953 októberében kezdte meg a Kíváncsiak Klubja című sorozatát. A műsor a hallgatók kérdéseire épült, de nemcsak tárgyi ismereteket kívánt adni, hanem irodalmi és zenei élményt is. A kíváncsiság kiapadhatatlan forrása lett a műsornak. Már az első felhívástól kezdve áradtak a kérdések. Az érdeklődés kiterjedt a művelődéstörténet, nyelvészet, irodalom, történelem, élettan, természetrajz, csillagászat, zene területeire. Kisiskolásoktól nyugdíjasokig minden korosztályból jelentkeztek kíváncsiak. A sorozat megformálójá, kialakítójá és állandó írója dr. Bély Pál volt. Nem öncélúan olvasott, hanem tudását igyekezett közkinccsé tenni, ráadásul mestere volt a rádiós feldolgozásnak. Az élete delén, hirtelen elhunyt író rádiós műveiből állítottak nemrég össze egy gyűjteményt. Ebből válogattunk.

### Mióta viselünk jegygyűrűt?



A gyűrű alakja megszakítás nélküli kör: nincs eleje, nincs vége. Ezért az ókorban, az egyiptomiaknál is a végtelenséget jelképezte. Az emberi képzeletnek innen csak egy lépést kellett tennie ahhoz, hogy a gyűrűt a végtelen hűség, a soha el nem múló szerelem jelképének tekintse. Nem tudjuk, hogy ennek a gondolatnak az emléke a 16. században általánosan élt-e, vagy Balassi Bálint költői meglátása, hogy menyasszonyának ezekkel a szavakkal küld gyűrűt:

*„Mihelyt ez gyűrűt foglalták össze,  
Nincs sehol vége,  
Legyen így vég nélkül hozzám a szerelme...”*

De az eljegyzési gyűrű használata sokkal prózaibb eredetű. Ősi szokás szerint a vőlegény, vagyis a vevőlegény megveszi az „eladó” lányt. A házasság megkötése előtt foglalt, zálogot adott, később már csak jelképesen.

Nem tudjuk, hogy a gyűrű mikor lett ilyen jelképes zálog. Ezt a szokást a rómaiak már ismerték, az eljegyzési gyűrű náluk vaskarika volt. A jegygyűrű használata tehát világi eredetű. A szokást később a keresztény egyház is szentesítette; gyűrűt megáldó formula már a 11. századból ismeretes. Eleinte csupán a menyasszony kap a házasság szertartásában gyűrűt, s csak a 13. századtól kezd mindkét házastárs gyűrűt viselni.

Meg kell állapítanunk, hogy a jegygyűrűnek csak újabb időben alakult ki egységes típusa, csak a 19. századtól következetesen sima karika. Alakja korábban meglehetősen változatos volt. A középkorban a köves gyűrűt használták, de a két egymásba fonódó kéz és

# Kíváncsiak klubja

az úgynevezett ikergyűrűk is kedveltek voltak. Luther Márton eljegyzési gyűrűje a keresztre feszített Krisztust ábrázolta. S hogy a gyűrű-kérdéshez végezettel hozzáadjunk egy színt-foltot, megemlítjük azt a jegygyűrűt, melyet a velencei dózse dobott a tengerbe, így jelképezve a város „eljegyzését” az Adriával.

### Mióta strandolunk?



Az első igazi „strandoló” állítólag francia hölgy volt, bizonyos Boigne grófnő. Ő Dieppeben fürdött a tengerben. Hordozószekén viték a hullámok közé, két komornája kíséretében. A szokatlan látványosságra óriási tömeg verődött össze a partra, és azt találgatta, hogy a nemes grófnőt veszett kutya harapta-e meg, vagy más módon vesztette el józan esztét. Mindenesetre a kísérlet divatot teremtett, és még valamit. Boigne grófnő hordozószekéből származtak az északon oly divatos toltató fürdőházikók.

Goethe fiatal korában szeretett a szabadban, folyóban fürdeni, erre élete derekán mint ifjonti bolondságra gondol vissza. Angliában viszont a 18. század második felében már divattá vált a tengeri fürdőzés; az angol példa nyomán 1793-ban megnyílik az első német tengeri fürdő is a Keleti-tenger partján, Heiligendammban...

### Mióta ünnepeljük a születésnapot?



A primitív népek egyáltalán nem ünnepeltek meg a születésnapot, egyszerűen azért, mert nem ismerik a naptárt. Az első naptárakat az egyiptomiak készítették, és ők már meg is ünnepelték a születésnapokat. Plutarkhosz például leírja, hogyan ünnepelte Antonius születésnapját Kleopátra. A régi görögök csak a férfiak és az istenek születésnapját tartották számon,

az asszonyokét és a gyermekekét nem. Emellett szokásos volt megemlékezni az elhunyt nagy emberek születésnapjáról is. Az istenek születésnapját minden hónapban megünnepelték. Artemisz istennő oltárára minden hónap 6-án mézet és hold alakú süteményt helyeztek.

A római császárok gladiátorokkal és cirkuszi játékokkal, nagy pompával ünnepelték születésnapjukat. Caligula állítólag mindenkinek megbocsátott, aki a születésnapján köszöntötte.

És a születésnap tortája? Gyertyákkal? A mai születésnap szokások a germánok hagyományaiából maradtak fenn. Germán gyakorlat volt az ünnepi asztalt földíszíteni. A legfőbb dísz a születésnap tortája volt, amelyre gyertyákat állítottak. A gyertyákat meg is gyújtották, és ha az ünnepeltnek sikerült egyszerre valamennyit elfújnia, ezt jó előjelnek tekintették további életére.

### Hol született a lemezlovas, a Disc Jockey műfaja?



A műfaj az 1920-as évek közepén honosodott meg a BBC programjában. A műsor Christopher Stone angol újságíró ötletéből született, aki abból indult ki, hogy egyszer meg kellene próbálni a mikrofon előtt rögtönözve csevegni, előre megírt szöveg nélkül. Ez a hallgatónak sokkal nagyobb hatású lenne esetleges botlásaival együtt, mint a kéziratból felolvasott, minden tekintetben kifogástalan szöveg. Stone a csevegés témájául hanglemezeket választott. Összeszedett egy tucatnyi különféle felvételt, új megjelenésűt és régit vegyesen, s ezekről kötetlen formában elmondta azt, ami eszébe jutott. Személyes emlékeket, csattanós anekdotákat, érdekes adatot, s ha véletlenül belezavarodott a mondatba, nevetve elnézést kért és kijavította önmagát. Az egyszeri kísérletből évtizedekig futó, nagy közönségsikerrel fogadott műsorszám lett. Példáját valamennyi jelentős rádióállomás követte. A lemezekről csevegő előadót ekkor még nem nevezték Disc Jockey-nak. A szakkifejezés, a lemezlovas, amelynek jó magyarázata ma is gond és nyelvművelőink erőpróbája, csak a harmincas években született meg. A negyvenes években kezdett a Disc Jockey komoly propagandatényezővé válni a lemezszakmában.

# Nem lesz unalmas a nyár

Vége egy újabb iskolaévnek, s nyakunkon a nyári szünidő, nincs olyan diák, aki ne várná. Egyesek határozott elképzelésekkel és tervekkel vetik bele magukat a nyárba, de sokan a véletlenre bízzák, mivel fog eltelni a következő két és fél hónap. Legyen bárhogya is, a nyárnál, a pihenésnél és az iskolamentes napoknál talán nincs is jobb dolog. S ha már nyári szünidő, akkor a következő hetek terveiről magukat a diákokat is megkérdeztük, aki pedig választott, nem más, mint a szabadkai Đuro Salaj iskolából a hatodikos Kollár Natália és Lakatos Leona, valamint az ötödikes Dunai Albert, továbbá Losonc Orsolya és Makai Dániel, a Jovan Jovanović Zmaj iskola két hetedikes tanulója.

– Én már nagyon várom a szünidőt – mondja Nati –, habár az idén nincs különösebb programom, még a nyaralás is kimarad, de sosem szoktam unatkozni, s gondolom, az idén is mindig találok majd magamnak elfoglaltságot. Szeretnék sok időt tölteni a barátaimmal, a tengert meg pótolja majd a medence, s szerintem a családommal és a barátaimmal is megyünk fürödni. Amikor egyedül leszek, gondolom, olvasok majd, meg átnézem a jövő évi tankönyveket, de ezt csak a szünidő vége felé tervezem. Mire eljön az augusztus vége, általában már várom, hogy megkezdődjön az iskola, legfőképpen azért, hogy újra találkozhatssak az osztálytársaimmal.



Dániel

Albert határozott tervekkel néz a szünet elé, így például tábor és talán egy nyaralás is színezi a következő heteket.

– Mindenképpen szeretnék a barátokkal találkozni, ilyenkor egymásnál alszunk, vagy kint alszunk a sátorban, esetleg elmegyünk a városba fagyaltozni, de a nyár folyamán néhány napot a Játéktáborban töltök, mert ott még nem voltam. Jókat hallottam róla, úgyhogy várom már. Korábban részt vettem már másféle táborozásokon, csak kár, hogy mindig nagyon gyorsan eltelik az az egy hét.



Nati



Leona

Leona nem mindennapi terveket dédelget magában, ugyanis a következő hetekben japánul szeretne tanulni.

– Nagyon várom már a nyári szünetet, ami tele lesz játékkal, sok időt töltök majd a barátokkal is, habár lehet, hogy lesznek olyan napok is, amikor egy kicsit unatkozni fogok. Matekórákra is járok majd, mert a matematika nem megy olyan jól, tehát a pihenés mellett egy kis tanulás is lesz. A családdal az idén Görögországba megyünk nyaralni, még sosem jártunk ott, és biztos vagyok benne, hogy különleges



Orsi



Albert

élmény lesz. Sajnos mindig gyorsan elmúlik a nyári szünet.

Orsi utolsó gondtalan nyaralásból a tábor és a nyaralás is kimarad, ennek ellenére nagyon várja már a szünidőt.

– Egy kicsit vigyázok majd a másfél éves unokatestvéremre, elmegyek a barátókhöz, egyiküknek van medencéje is, a városba is beutazunk, de biztosan találok érdekes programokat. Sajnos az idén nem jutok el táborba, tengerre, így egy kicsit unalmasabb lesz a nyár, de augusztus végére már biztosan várni fogom az iskolakezdet.

– Apukám megígérte, hogy a szünidő alatt elmegyünk horgászni, így ez lesz az egyik programom – mondja Dániel –, meg majd számítógépezek, zenét hallgatok, tévézek, de az idén beterveztünk egy görögországi nyaralást is, úgyhogy szerintem az idei nyári szünidő alatt nagyon jól fogom magam érezni.

**Kép és szöveg:**  
Magyar Lívia

## Nyolc vajdasági a Simonyi helyesírási verseny döntőjén

Budapesten az ELTE Bölcsészettudományi Kar épülete adott otthont május 30-án, szombaton délelőtt a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntőjének. A rendezvényre 18. alkalommal került sor. A vajdasági döntőről továbbjutott nyolc diák, akik az Újvidéki Módszertani Központ szervezésében utaztak a magyarországi döntőre:

1. Sebasztian Áron, Október 10. Általános Iskola, Szabadka – felkészítő tanára Körmöndi Aranka,

2. Papp Daniella, Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka – felkészítő tanára Bálint István,

3. Turuc Réka, Csáki Lajos Általános Iskola, Topolya – felkészítő tanára Nagy Majlát Ágota,

4. Puskás Tamara, Miroslav Antić Általános Iskola, Palics – felkészítő tanára Arnold Ildikó,

5. Kovács Alex, Petőfi brigád Általános Iskola, Kúla – felkészítő tanára Hugyik Kanyó Valéria,

6. Sótanyi Bálint, Ivan Goran Kovačić Általános Iskola, Szabadka – felkészítő tanára Kántor Erika,

7. Sótanyi Zsófia, Ivan Goran Kovačić Általános Iskola, Szabadka – felkészítő tanára Kántor Erika,

8. Horváth Ervin, Stevan Sremac Általános Iskola, Zenta – felkészítő tanára Kormányos Katona Gyöngyi.

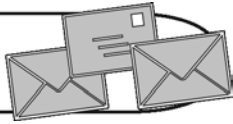
A vajdasági csapat legsikeresebb versenyzője **Papp Daniella**, a szabadkai Széchenyi tanulója lett, aki kiérdemelte a ki-



emelkedő VII. helyezést. Minden versenyző és kísérő tanár emléklapot, valamint értékes jutalmat kapott. A verseny szervezését anyagilag támogatta az Emberi Erőforrások Minisztériumának Külhoni Magyarok Osztálya, a budapesti Balassi Intézet-Márton Áron Szakkollégium közreműködésével.

**Fotó: Capár Valéria**





## Búcsú az iskolától az újvidéki petőfisek módjára

Közös műsorral búcsúzott a tanévtől és a ballagóktól az újvidéki Petőfi Sándor iskola összes magyar tagozatos tanulója május utolsó napjaiban. A legkisebbektől a búcsúzó tíz nyolcadikosig szinte mindannyian kivették részüket a produkcióból, csaknem kilencvenen. Beszámoltak sikereikről, eredményeikről, néhány kiemelkedően sikeres diákot is bemutatottak. Mindezt rövid jelenetekkel és dallal tarkították. A tanítók, tanárok túlnyomó többsége is hozzátett valamit az évszázados műsorhoz. A sokszínű mozaikból végül összeállt a tartalmas egész.

Nemcsak a szülőket, nagyszülőket, testvéreket hívták meg, hanem szerkesztőségünket is, így elmondhatjuk, hogy zsúfolásig megtelt a terem nézőkkel, de azt is, hogy a diákok alaposan meg-

tapsoltatták a közönséget. Maradéki diákok is járnak a Petőfibe, így a műsorra meghívták az ottani diákokat, akik a magyart anyanyelv-ápolás szintjén tanulják. A csoport szép összeállítással hálálta meg a meghívást, és mutatta meg felkészültségét.

Kell ennyi közös élmény a javarészt szerb ajkú diákseregből álló iskola magyar tagozatos tanulóinak – tartják a tanárok, szülők egyaránt. Tanév közben bizony ritkán adódhat alkalom, hogy az összes magyar osztály egy helyen legyen, sőt közös produkciót hozzon létre. És nem is akármilyen. Dicséret illeti a gyerekeket és felkészítő tanáraikat egyaránt.

Fotó: Dávid Csilla



Az elsősök...



...és a másodikosok bemutatkozása

## Ezerszínű világ

A hatvani TILMA Gyermekművészetért Alapítvány által meghirdetett Ezerszínű világ című X. jubileumi nemzetközi gyermekrajz pályázatán sikeresen szerepeltek a szabadkai gyerekek. A zsűri több egyenrangú díjat osztott ki két kategóriában, valamint 212 alkotást választott a színvonalas kiállításra. A díjazottak között van **Kávai Rita** (J. J. Zmaj iskola), **Sándor Viola**, **Jaksa Viktória** és **Mihaela Karamatić** (EmArt Műhely). Oklevelet és értékes könyvet kaptak ajándékba. Jubileumi oklevéllel jutalmazták **Grubanov Martinek Emília** tanítónőt is (akit a tehetségeket felkaroló pedagógiai munkájáért, szeretetéért, emberségéért jutalmaztak, mellyel hozzájárult a tíz év során a fiatal, művészetet kedvelő nemzedékek sikeres bemutatkozási lehetőségeihez – ez áll az oklevélen). A díjkiosztóra május utolsó szombatján került sor a hatvani galériában. A jubileum alkalmából egy kiadvány is készült, melybe több műhelyes növendék alkotása is belekerült.

N.



Rita és a tanárnője

## Az emberi testtel ismerkedtek



A palicsi Miroslav Antić iskola negyedikesei, a IV/1 és IV/2 osztályok tanulóinak izgalmas előadásban volt része a tanév vége táján. Megismerkedtek Egedi Tímea biológianővel, aki izgalmas ismereteket osztott meg velük. Az órán közelebbről megismerkedhettek az emberi test rejtett felépítésével, és néhány belső titkával. Ez jó kedvcsinálónak bizonyult – sokaknál –, hogy a következő tanévtől bátran vágjanak bele biológiai ismereteik elmélyítésébe.



## Csikóhal: A tengerek kaméleonja

áldozatát. Ha úszkálni támad kedve, akkor hátuszonya segítségével jellegzetes hullámmozgást felvéve „galoppozik” tova.

Az apró rákok és a különféle lárvák kiemelt helyet foglalnak el az étrendjében, de ínséges időkben az is megfelelő a számára, ha a kiszemelt áldozat elég apró ahhoz, hogy lenyelhesse.

A csikóhal monogámiában él a párjával, családalapítás előtt pedig – úriemberként – hosszasan udvarol a nőstény kegyeinek az elnyeréséért. A családban azonban nem a nőstény, hanem a hím hordja a petéket a farka tövében található zacskóban, ahol megtermékenyíti és „kikölti” a tojásokat.

### Ízléstelen szuvenir

A csikóhal éppen különlegességének köszönhetően kihalófélben van. Nemcsak az akváriumok kedvelt díszhala, hanem szuvenirként is rengetegen vásárolják meg a csontvázat. A hiedelmek szerint ugyanis a csontja segít az asztma, az érlelmeszedés és más problémák leküzdésében. Ezért a Fülöp-szigetek környékén található – híresen nagy – állománya 1985 és 1995 között 70%-kal csökkent. Minden évben csikóhalak ezreit halásszák ki, és exportálják Európába, Japánba és az Egyesült Államokba. Ázsiában a csontvázából évente 45 tonnát adnak el – ez körülbelül 16 millió példányt jelent.

### És még egy apróság

A latinul *Hippocampus denise* névre keresztelt faj átlagosan mindössze 16 milliméter hosszúságúra nő meg – kisebb, mint egy felnőtt ember körme – de találtak csupán 13 mm-es egyedeket is. Az apró állatka ez idáig azért kerülhetett el a zoológusok „besorolását”, mert mérete miatt azt gondolták róla, hogy a 32 ismert csikóhalfaj valamelyikének ivadéka. A jelenleg ismert legapróbb csikóhal a Csendes-óceán nyugati, trópusi vizeiben él, a vízfelszín alatti 13–90 méteres mélységben.

A csikócának is nevezett lény a bojtkopolyús halak rendjébe tartozik. Erősen görbülő nyakán pedig ott ékeskedik furcsa löfeje – amelyről a nevé is kapta.

Bőrének pikkelyein kiemelkedő tüskék és dudorok vannak. A kopolyúsi bojt formájúak, hasi úszói hiányoznak. A törzse oldalt lapított, hasa nagy, kidomborodó, farka csavarodó. A barna és sárga szín összes árnyalatában előfordul, nem ritka a foltos változata sem. Az európai csikóhal környezetétől függően változtatja a színét, képes a piros, a sárga és a fehér szín felvételére is. Bár még nem bizonyított, de valószínű, hogy az amerikai fajok is képesek ezt a trükköt alkalmazni a ragadozók megtévesztésére. Hossza 10–18 cm.

A csikóhal nagyon nyugodt állat. Farkát az angolnafű vagy a hínár szárán körülcsavarva naphosszat lengedezik, és megvárja, amíg talál valamilyen „fogára való” falatot a közelben. Ha eljött a pillanat, akkor kitér a cső alakú száját, és vákuumot keltve szippantja be az

## Tudod-e?

\* Ha egy polip az éhhalál szélén áll, megeszik egy párat saját karjai közül, azok pedig később visszánőnek.

\* A kutya szája és fogai kétszázszor tisztábbak, mint egy ember szája és fogsora.

\* Sem az oroszlán, sem a tigris, sem bármilyen nagyobb húsevő nem eszik meg olyan állatot, amelyet villám sújtott halálra.

\* A baglyok füle olyan éles, hogy akár 20 méterről is meghallják, ha egy egér rálép a faágra.

\* A vízilómama anyateje élénk rózsaszínű.

\* A hernyónak 1300-zal több izma van, mint az embernek.

\* A patkányok képtelenek hanygni.



\* A kenguruk nem tudnak hátrafelé menni.

## A telepes szövőmadarak hatalmas fészkei

Az apró, verébszerű telepes szövőmadarak hazája Dél-Afrika. Különös szokásuk, hogy fészkeiket együttesen építik. Egy-egy csoporthoz akár 300 madár is tartozhat. A fészkek olyan szorosan helyezkednek el egymás mellett, hogy amikor teljesen készen vannak, az egész egyetlenegy nagy fészeknek látszik, amelynek az alján sok kerek nyílás látható. Az új fészkeket a régiek alá függesztik, úgy, hogy a régiek alkotják az újak közös fedelét. Így aztán a fészkek évről évre nő, és persze mindig nehezebb is lesz, míg végül le nem zuhan. A megfigyelők azon a nézetzen vannak, hogy

a madarak ezzel a különös fészkeképitéssel a ragadozók ellen védekeznek.



Krusovszky Dénes

# Mielőtt apámat kettéfűrészelték

(Részlet)

Így mentünk végig az úton: apám enyhén dülöngélve és folyton azt hajtogatva, jó lesz, higgyétek el jó lesz; az öcsém a kezemet fogva, ugrándozva és megállás nélkül olyanokat kérdeztetve, hogy tigris lesz-e, meg erőművész meg bohóc, és hány elefánt tér be a sátorba, meg, hogy a légtornászok leeshetnek-e a földre; én meg kettejük között lépdeltem szótlánul és nem is túl lelkesen.

De amint odaértünk, én is jobban éreztem már magam. Egy hatalmas, piros, sárga és kék csíkokból összevarrt sátor volt felhúzva a vasútállomás melletti placcon, a tetején zászlók lobogtak az esti szélben, a sátor mellett pedig, ahogy a történelemkönyvben a szekérvár volt lerajzolva, szabályos körben cirkuszos kocsik álltak. A kocsik tetejére szerelt hangszórókból hangos, vidám zene szólt, a sátor körül meg ünneplőbe öltözött családok sétáltak, és megvadult gyerekcsapatok szaladgáltak össze-vissza. Beálltunk a jegypénztár előtt kígyózó sorba, de alig lehetett az öcsémet visszafogni, oda akart menni a bejárat mellett összereglett csoporthoz, amely megbabonázva nézett valamit. Apám biccentett, majd hozzátette, hogy ne tűnjünk el szem elől. Ahogy átfurakodtunk a felnőttek lábai között, megláttuk, hogy mit bámulnak annyira, egy nagy vaskaró volt leverve a földbe, a karóhoz rögzítve pedig, hosszú pórázon egy majom ugrált izgatottan, ahogy az utcabeli cigánygyerekek a kezükben lévő zacskóból kiszedegetett kukival ingerelték. A bátrabbak egész közel merészkedtek hozzá, és közvetlenül a kezébe nyújtották a kukit, amit az állat gyors mozdulattal rögtön benyomott a pofájába, és fura fintorok közepette azonnal le is nyelt. Torokszakadva röhögtek az emberek, a majom meg egyre csak zabált, megszállottan nyomta be egymás után a puffasztott kukorica rudacsakákat, nem is értettem, hogy bírja ezt az undorító kaját ilyen tempóban falni. Elkezdtém émelyegni a látványtól, ezért el is rángattam az öcsémet egy idő után, aki kicsit hisztizett is, mert neki nagyon tetszett a jelenet. Aztán meglátott egy tevét, és újra jobb kedve lett. A teve körül nem nézelőd-

tek olyan sokan, mert nem csinált semmit, csak állt, és mintha minden mindegy lenne neki, az alsó állkapcsa körkörös mozdulataival rágott valamit, illetve mintha csak rágott volna, én úgy láttam, üres a szája. A szemét mindeközben szinte végig csukva tartotta. Szerinted alszik, kérdezte az öcsém, nem hinném, mondtam neki, majd odaléptem az állat mellé és megböktem az oldalát. Nem történt semmi. Megböktem még egyszer, most már határozottabban, mint az előbb, erre, bár nagyon lassan, végül mégis felhúzta a lomha szemhéját, és egyenesen rám nézett. Hatalmas, sötét szemgolyója volt, úgy tűnt, mintha nem is lenne fehér része, sőt, a pupilláját sem láttam, teljesen beleolvadt a szivárványhártya mélybarna környezetébe, mégis éreztem, hogy a szemembe néz. Abbahagyta a rágást is, így mindketten mozdulatlanul álltunk néhány pillanatig, egymást figyelve, aztán rátettem a kezemet a combjára, ő meg újra rágni kezdett, és ismét behunyta a szemét. Apám ebben a pillanatban jelent meg mögöttünk. Na, gyertek, fogta meg az öcsém kezét, nekem meg egy barackot nyomott a fejemre, mindjárt kezdődik.

A porond még sötét volt, de már szinte minden néző a helyén ült. Mi is megkerestük a padsorunkat, és elfoglaltuk a legszélő helyeket. Meleg volt odabent, levettem a kabátom, és az öcsémnek is segítettem, aki ezúttal kihúzni nem bírta a kezét, de most nem rángattam, csak finoman lehúztam róla a kabátot, amit egy hálás mosollyal kísért pillantással nyugtázott. Apámat viszont láttam, hogy idegesen izeg-mozog, a fejét vakarja, aztán a fülembé súgta, hogy csak maradjunk itt, mindjárt visszajön. Tudtam, hogy hova megy, de az öcsémnek inkább azt hazudtam, hogy csak vécéznie kell. Aztán elsötétült a sátor, a kisebb gyerekek sikítózni kezdtek, a nagyobbak meg huhogni. Mi ketten csak ültünk a sötétben, némán, majd az öcsém a kezem után tapogatózott, de elhúztam előle, egyszerűen nem bírtam odanyújtani. Ekkor felharsant a szokásos cirkuszi csinnadratta, és megjelent egy fénykór a porond homokján, majd a bárszonyfüggönnyel eltakart bejárából hirtelen



három bohóc rohant elő hangos hahotázással. Az öcsém rögtön el is felejtette, hogy magunkra maradtunk, és hogy az imént még a kezemet kereste, előbb felegyenesedett, majd, ahogy a bohócok valami trükköt adtak elő, fel is ugrott a helyéről. Rászóltam, hogy üljön vissza, mert mögöttünk nem látnak, de ahogy hátrafordultam, észrevettem, hogy ott is mindenki áll, úgyhogy békén hagytam.

Én az egészet nem találtam túl érdekesnek. A bohócok szakadtak voltak, és elkésérintően ötlettelen tréfákkal álltak elő. A kutyaidomár uszkárai állandóan vakaróztak, mintha bolhásak lennének, az erőművész pedig olyan ügyetlenül játszott a láthatóan nem valódi súlyokat, hogy azon már nemcsak én, de mások is fel-felnevettek a háttérben. Egyedül a légtornászok tetszettek, ahogy biztosíték és háló nélkül sétáltak fel-alá a sátor oszlopai között kifeszített kötélén, vagy könnyed mozdulatokkal szaltózva ugrottak át egyik magasan függő hintáról a másikra. Teljesen csend volt a sátorban, egy pissenés sem hallatszott és zene sem szólt. Ekkor ért vissza apám. Halknak szánt, de meglehetősen hangos bocsánatkérések kö-



KRUSOVSZKY DÉNES A fiúk országa

zepette ült be mellénk. Teljesen részeg volt, éreztem a leheletén. Megpróbáltam tudomást sem venni róla, és továbbra is a légzőszereket figyelni, de nem hagyott békén, belesípelt az oldalamba, és vigyorogva közel hajolt, ugye, hogy jó, ugye, kérdezte tőle, de az öcsém nem válaszolt, a mögöttünk ülők meg elkezdtek pisszegni. Jól van máár, basszátok meg, szólt hátra apám, az ember már a gyerekeivel sem érezheti jól magát, mi? Kussolj el, hallottam egy férfi hangját, amire apám csak egy erőltetett kurva anyáddal válaszolt, majd előrefordult, és furán szuszogva elkezdte ő is a tornászokat figyelni. Azok éppen az utolsó nagy mutatványnál tartottak, az egyik hintán egy kislányforma alak lengette magát előre-hátra, míg odabent egy nagyobb darab férfi nyakába ült egy kisebb, és mindketten a lányt nézték, aki egyszer csak elengedte a hintát, megpördült a levegőben, és pont a kisebb férfi nyakába érkezett, így már ketten ültek a nagydarabon, de úgy tűnt, neki ez meg sem kottyán, széttárta a kezét, majd körbefordult. Óriási tapsot kaptak, apám meg a térdét csapkodta, úgy kiabált, hogy ez nagyon nagy, faszák vagytok, aztán rám vigyorgott, de amikor látta, hogy én nem tapsolok, idegesen megrántotta a vállát és maga elé dűnyögte, hogy ennek már semmi se jó.

A következő szám előtt behoztak egy hatalmas asztalt a porondra, majd arra egy nagy, színes ládát fektettek fel, aminek az egyik végén egy nagyobb, a másikon két kisebb lyuk volt, és középen is látszott egy rés rajta. Ezután kivilágosodott a nézőtér, a porondon pedig egy fekete ruhába öltözött, hátranyalt hajú fickó jelent meg, és azt kérdezte a nézőktől, hogy szeretne-e

## GYÖNGYHALÁSZ

valaki részt venni a mutatványában. Senki nem válaszolt, zavart nevetés futott végig a padsorok között. De tényleg, mondta a fickó, egy önként jelentkező felnőttre lenne szükségem. Közben a fickó mögött feltűnt egy szőke nő is, aki úgy volt felöltözve, mintha véletlenül a harisnyája fölé húzott volna egy egyrészes, piros fürdőruhát, közben meg egy hatalmas fűrész tartott a kezében amit körbe is mutatott a közönségnek. Ne legyenek már ilyen féltőségek, minden rendben lesz, mondta röhögve a fekete ruhás. Na, jól van, mondta apám, ezt figyeljétek, és azzal odakiabált a fickónak, hogy én vállalom, és már botorkált is lefelé. Szörnyen megrémültem, az emberek meg a hasukat fogva röhögtek körülöttünk. Most végre megfogtam az öcsém kezét és finoman megszorítottam. Éreztem, hogy ő is fél. Apám alig tudott a porond korlátján átmászni, már azt hittem, mindjárt hasra esik, de végül valahogy talpon maradt, és diadalittasan az ég felé emelte mindkét kezét, mint egy bokszbajnok, amire hangos taps és nevetés volt a válasz. A feketeruhás, gondolom, azonnal látta, hogy egy részeggel van dolga, gúnyos grimaszokat vágva kezdett viccelődni apámmal. Hát akkor meg is van a bátor önként jelentkezőnk, mondta, habár ég el sem áruktam, hogy mire kell vállalkozni. Bármire képes vagyok, mondta apám vigyorogva, azt látom, felelte a fickó, amire megint nagy derűséggel reagált a közönség. Hát jó, feküdjön szépen a ládába, a kolléganóm majd segít. Apám az asztalra is csak nagy nehezen tudta fel-

tornászni magát, a fürdőruhás nő meg röhögve igazgatta a helyére a lábait meg a fejét, aztán rácsukta a láda fedelét, és le is lakolta.

Az egész sátrat betöltő nagy hangzavarban talán csak az öcsém meg én néztük némán a jelenetet. Egyszerre sajnáltam és gyűlöltem az apámat, bár tudtam, hogy ki kéne mennünk, meg sem bírtam moccanni. A feketeruhás ekkor kézbe vette a hatalmas fűrész, és megforgatta a feje fölött, mire a közönség ijedősebbjei sikongatni kezdtek. Apám arcát néztem, boldognak tűnt, vigyorgott, és amikor találkozott a tekintetünk, rám kacsintott. A feketeruhás ekkor a láda közepén lévő résbe illesztette a fűrész, és körbenézett, majd nagyon komoly arccal azt mondta, hogy aki nem bírja a vért, az most forduljon el.

Ebben a pillanatban valaki megszorította a karom, odafordultam, és a nagyapámat láttam meg, azt hittem, képzelődöm, hogy került ide, mit csinál itt? Papa, mondtam neki, ennyit, mást nem tudtam kinyögni, erre magához húzott és megölelt, majd az öcsémet is. Hirtelen elsírtam magam, ő meg a fülemben suttogta, hogy minden rendben lesz, most szépen hazavisz minket magukhoz. Aztán egyik kezére az öcsémet ültette, a másikra meg engem, így, ölbe fogva miniket, elindult a kijárat fel. A feketeruhás ekkor kezdte kettéfűrészelni apámat, aki a ládába zárva, örvénylő rázta a fejét és állati hangon, hörögve üvöltött, a nézők meg csak még jobban röhögtek és visítottak, mert azt hitték, azt játssza ilyen jól, hogy fáj neki.

### Kedves Olvasó Tanulók!

**Krusovszky Dénes A fiúk országa** (Magvető, 2014) című novelláskötetének egyik darabjából, a **Mielőtt apámat kettéfűrészelték** című novellából olvashattok a Gyöngyhalász mai számában részletet. Egy vicces, ironikus történetre enged következtetni a cím, de inkább tragikomikus, sőt mélyen tragikus történetről van szó benne. Egy család életének végső agóniáját meséli el az elbeszélő fiú, a saját családját, ahol az apa alkoholizmusa és élehetlensége, az anya gyerekekre nem figyelő nemtörődőmsége, csapodársága a végsőkig ellehetetleníti együttélésüket. Ennek a kibíratatlan állapotnak vet véget a novella csattanójaként előtűnk manifesztálódó esemény, amikor az apa, hogy bizonyítsa ragaszkodását a fiához, cirkuszba viszi őket, de nem állja ki a próbát, lerészegedve nevetséges és szánalmas helyzetbe kerül, miközben magára hagyja és kétségbe ejti a gyermekeit. A jelenetben játszódó bűvészműtatvány (a test kettéfűrészélése) tehát nemcsak mutatvány a szó eredeti jelentésében, de szimbolikus tartalommal is bír a fiúk életében: ezzel a tettével rekeszti ki magát az apa örökre a családjának életéből. Amikor ez a jelenet lejátszódik, az elbeszélő fiú már elmondta a dolgok előtörténetét is, hogyan kerültek családként a lejtő aljára.

Kellemes nyaral! Remélem, lesz időtök A fiúk országát is elolvasni.

Bence Erika

# RÜGYFAKADÁS

## Édesapám

Édesapám neve Kovács Zoltán. 43 éves és amióta tud magáról, itt él Kúlán. Magyar nyelvű tanító az iskolában. Sokan azt hiszik, hogy szigorú, de valójában nem az, ezt a tanulói igazolhatják. Nagyon szereti a munkáját, de büszkén sorolja, hogy mi mindent dolgozott ezelőtt is: volt már zenetanár, műszakitanár, nevelő a szabadkai javítóintézetben, és egy jó ideig csiperkegombát termesztett.

Édesapám termete kissé terebélyes. Magassága már majdnem meghaladja a 2 métert, de ennek nem örül, hiszen már többször is beverte a fejét emiatt. A mérlegnek három számjegyre van szüksége a testsúlya kimutatásához, de ezt nem részletezem, mert erre nem büszke. Ez nem is az ő hibája, a mama finomságainak nem lehet ellenállni. Feje búbján lassan kopaszodó világos rövid haj ékeskedik. Tekintete legtöbbször meleg és kedves, de amikor valami bosszantja, az egyenlő a világ végével, ilyenkor hangosan lármázik. Zöld szemét a nagytatámtól örökölte.

Ami az öltözködést illeti, mondható, hogy egyszerű, szerény ember. Nem szereti a túlzott eleganciát. Azonban a munkahelyi előírások elvárják tőle, hogy példamutatóan és illedelmesen öltözködjön és ő ennek eleget is tesz, persze a saját stílusában, egyszerűen és szerényen.

Nagyon sok jó belső tulajdonsággal rendelkezik. Ezek közül elsőnek megemlíteném, hogy mindig jókedélyű és vicces kedvű. Mindig van a tarsolyában egy-két jó poén. Ezt minden mostani és valamikori tanulója is igazolja, sőt még a munkatársai is. Az emberekkel kedves és mindegyikükhöz van egy-két szép szava is. Ez nem mindig jól sül el, mert vannak, akik kihasználják, sőt olyanok is, akik visszaélnak a jóságával. Jóságúval mindenki, segítőkész és mindig mindenben lehet rá számítani: a családban, baráti körében, rokonságban és a munkahelyen is. Van pár dolog, amit nem szeret. Nem szereti a nem egyenes embereket, nem szereti, amikor valaki hazudozik, a lustákat viszont ki nem állja. Akiben egyszer elveszíti bizalmát, bizony kis esélye van azt visszaszerezni. Nem szereti azt, hogy a szerb kollégái Zolikának szólítják. Ezekben az esetekben ő vicces szigorral így dorgálja őket: „Mekkora kell, hogy legyenek, hogy Zoltán legyenek!? Már így is nagy ember vagyok! Hogy lehet, hogy még mindik, kicsi, vagyok?”

Nagyon szeretem azokat az alkalmakat, amikor együtt tölthetjük az időt. Nagyon szeretek vele kerékpározni, beszélgetni, horgászni és társasjátékozni. Minden pillanatot az élvezetre és a beszélgetésre fordítjuk. Édesapám a szabad idejében, ami ritkán adódik, nézi a Forma-1-es futamokat, zenét hallgat, bütyköli a számítógépet – filmeket tölt le és rendezi a családi fotókat, vagy éppen egy pályázatot ír az iskola javára, de kilestem, hogy néha játszik is. Olvasni is nagyon szeret, de erre már csak a téli és nyári szünidőben van ideje. Nagyon szeretem az apukámat. Szeretem vele tölteni az időt. Örülök, hogy tanító bácsi fia vagyok, mert neki köszönhetem, hogy öt éves korom óta tudok írni és olvasni folyékonyan. Boldog vagyok, hogy ilyen jó apukám van, mert ő egymaga betölti az apa, a nagybácsik és a nagytaták szerepét is. Hiszem, hogy ez nem mindig könnyű és egyszerű, de öröm tölti el a szívemet, amikor látom, mennyire törekszik, hogy mindhárom szerepkörben helyt álljon.

**Kovács Alex, 5. osztály, Petőfi Brigád iskola, Kúla**

## Búcsú az iskolától

Ezen a napon búcsúzom az iskolától. Bevallom, már rég vártam ezt a pillanatot. Őszintén szólva már első osztályban megutáltam az iskolát, mivel ki volt írva az ajtóra, hogy első osztály, benn pedig minden harmadosztályúnak tűnt. A viccet félretéve, már tényleg vártam ezt a napot, de most úgy érzem, hogy inkább újra kezdeném az első osztálytól, mivel ezután már nem találkozhatunk minden nap és ezt nehéz lesz megszokni. Kerek nyolc év mindennapi találkozás után sajnós, az időt nem lehet visszaforgatni. A jövőmre kell gondolnom, hogy milyen iskolába megyek, és mivel fogok foglalkozni tíz év múlva. Remélem, az osztálytársakkal még találkozom. Már várom az osztálytalálkozókat, pedig a mai napon fogok kilépni ebből az iskolából.

Hiányozni fognak egyes osztálytársaim viccei, esetleg vicces cselekedetei. De sajnós, mint már mondtam, az időt nem lehet visszaforgatni.

**Szakács Kilián, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

## Kedves Petra!

Azért írom neked ezt a levelet, hogy elmondjam, milyen szép helyen lakok.

Anyukámék öt évvel ezelőtt úgy döntöttek, hogy ideköltöznek. Mi egy gyár udvarában élünk, pontosabban a locsolón. Ez egy vállalat része. A várostól 3 km-re van. Igen, esze van, de nem gond. Ezt a távolságot kárpótolja a gyönyörű természet. A gyárat szántóföldek veszik körül, szélein fák vannak.

A másik oldalon pedig a DTD-csatorna van. Az udvart és a vizet töltes határolja. Itt a levegő mindig friss és kellemes, ez a sok növénynek köszönhető. Tavasszal és nyáron legszebb a táj. Minden zölddel beborítva. Ősszel sok a munka, sok a falevél és takarítani kell. Télen az egész környék fehér a hótól.

Szeretek itt lenni, mert távol van a város zajától és a káros levegőtől.

Szeretném, ha egyszer eljőnnél hozzám és megbizonyosodnál a szépséges helyről.

Óbecse, 2015.05.04.

Üdvözlettel: Noémi

**Pekár Noémi, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

## Hétvégén történt velem

Április 25-én voltam egy szombati napon a csantavéri hittanos napon.

A nap elején a Szent Teréz Székesegyház előtt gyülekeztünk. Mielőtt felszálltunk a buszra névfelolvasást tartottak, melyet Bodic Krisztián tett meg. Ezután indultunk Csantavérre. Az út bő félóra volt. Amikor odaértünk, felragasztottunk egy kis lapot a pólónkra, amelyen egy szám volt. A Máté és én egy csapatban voltunk, ez a csapat a 20-as. A templomba érve egy zenés előadást láthattunk az Ébredés zenekartól. Ezután játszottunk két játékot, az egyik a Mókusok ki a házból!, a másik Adj király katonát!. 13 órakor az ebéd következett, ami mini pizza volt, és 13.45-ig tartott. Ezek után jött a játék határok nélkül, ami a sportpályán volt megtartva. Ekkor lehetett focizni, röplabdázni, táncolni, ami 16.30-ig tartott. Ezt követően a templomban kiosztották a díjakat, és egy mise következett. A szent mise, ami elején három kötelet lehetett látni, három szimbólumot, amiből kettőt leengedtek. Ez a kettő a szív és a kereszt, míg a 3. felfelé ment, ami egy vasmacska volt. A szív a szeretet, a kereszt a hit, a vasmacska a remény szimbóluma.

A szombati nap nagyon érdekes volt. Ennek a napnak a mottója: A reménység volt. A hittanos napról este 19.26-kor értem haza.

**Tóth Márk, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**



**Kiss Andor, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye**

## A szeretet a nyelv, melyet mindenki megért

A szeretet az embernek olyan, mint az autónak, vagy bármely más járműnek az üzemanyag.

Ha tele van a tartályunk szeretettel, akkor boldogok vagyunk, és úgy érezzük, hogy szeretnek minket. A szeretet begyógyítja a sebeket. A szívességek, az ajándékozás, a dicsérő szavak is mind a szeretet közvetítői. Ha kedves és dicsérő szavakat mondunk édesanyánknak, akkor ő örül, de ez fordítva is érvényes. Ha együtt lehetünk azokkal, akiket szeretünk, például a családukkal, akkor annak is örülünk. Az ajándékozás a szeretet látható jelképe, főleg az az a jándék, amit saját kezűleg készítünk. Az ölelés, a simogatás is igen fontos, különösen nekünk, gyermekeknek. Ha valakinek szívességet teszünk, akkor örülünk és boldogok vagyunk, hogy ezt megtehettük.

A szeretet kifogyhatatlan energiaforrás, mely az egész emberiség mozgatója lehetne.

**Cirok Ádám, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

## Egy tárgy leírása

A tárgy, amiről írni fogok, az íróasztalom.

Ez az asztal eléggé régi. Még óvodás koromban kaptam. Nagyon örültem, mikor megkaptam ezt az íróasztalt, mert a réginek már nagyon kopott, csúnya, zöld színe volt. A jelenlegi íróasztalomnak világos barna színe van. Egy kicsi fiókot és egy kisebb, három polcos szekrényt tartalmaz a jobb oldalán. Az asztal hosszúsága egy méter, a szélessége pedig hatvankilenc centiméter. Fából készült és négyzetes. Az asztalnak epres cukorka illata van, amikor megkaptam bűdös meszetre szaglott, de én minden évben kétszer lemosom, így kellemes, finom illat fogad, amikor belépek a szobámba.

Sok mindent tartok rajta. Hét ceruzatartót, ami tele van mindenféle íróeszközzel. Így soha sincs rend az asztalomon. Persze az is egy ok, hogy a testvérem mindig átrak valamit az én íróasztalomra. Nem szoktam túl gyakran rendet tartani az asztalomon, de ha nagyon muszáj, akkor rendet teszek. Ha vendég jön, csak besöpöröm a cuccokat egyenest a fiókba, és már rend is van. Hogyha valamilyen titkot rejtegetek akkor pedig leírom a fiók aljára és ráragasztok képecskét, így senki sem tudja meg, nekem pedig könnyebb lesz. Szeretek az asztalra firkálni. Velem már az is megtörtént, hogy mikor az íróasztalnál tanultam, egyszerűen csak rádőltem az asztalra, és úgy aludtam, mint a bunda. Eléggé sokat ülök, és tanulok az íróasztalomnál.

Én szívem szerint egy fehér és fekete színű nagyobb íróasztalra vágyom, de egyelőre ezzel a barna színűvel is megelégszem.

**Tamás Gabriella, 5. osztály, Ivo Andric iskola, Budiszava**



**Megyeri Milica, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepy**

# RÜGYFAKADÁS



## Állatkertben jártam

Mi majálisozni a barátnőméknél és az állatkertben voltunk.

Pénteken a nap azzal kezdődött, hogy reggel anyu felhívta a barátnőm Anna anyukáját, hogy indulunk hozzájuk. Oda is értünk nemsokára. Kiszálltunk és bementünk. Sokat játszottunk a gyerekekkel, a szülők pedig beszélgettek és sütötték a rostélyost. Később röplabdáztunk, kiütöcskéztünk, hintáztunk, kártyáztunk, játszottunk Leával, a kutyával, zavarócskáztunk, bújócskáztunk. Mire eljött az ideje a vacsorának, jól kifáradtunk, így evés után uzsgyi az ágyba (persze előtte hazamentünk és lefűrödtünk). Másnap borús idő volt így gyakoroltam a természet és társadalmat, a magyart, a matekot és a többi tantárgyat is. Vasárnap szép napra virradtunk.

Állatkert! – ez volt az első gondolatom. Kikeltem az ágyból, oda mentem az ablakhoz hajnal 6 óra. Na sebj, vártam a 9 órát. El is jött. Felöltöztünk és indultunk. Bejártuk az állatkertet. Mindegyik állatot láttam, sőt felmentünk a kilátótoronyba is. Ott is ebédeltünk. Kishúgomnak legjobban a lovak, nekem pedig az óriássün és az őzikék tetszettek. Már délután volt mire hazaértünk.

Ez volt az én majálisom, szép és tartalmas.

**Köteles Éva, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

## Testvér

*Testvér az, aki mindig melletted áll,  
s néha-néha a szívedbe lát.  
Ezért szeretem őt!*

*Testvér az, aki vigasztal  
ki bölcs, bár még fiatal.  
Ezért szeretem őt!*

*Testvér az, aki mindig megbocsát,  
s elnézi a hibád.  
Ezért szeretem őt!*

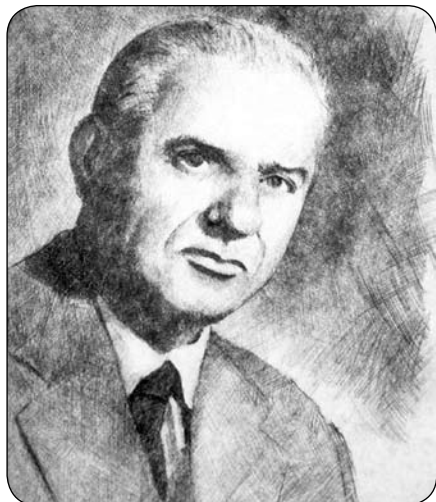
*Testvér az, aki feltétel nélkül szeret,  
és mindig veled együtt nevet.  
Ezért szeretem őt!*

**Miksity Ramóna, 7. osztály,  
Novak Radonić iskola, Mohol**



**Segec Andrea, 4. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka**

# Évfordulók nyomán



**1970. június 23.** – Negyvenöt éve elhunyt **Fekete István** író. Számos ifjúsági könyv és állattörténet írója. Barátjával, Csathó Kálmánnal együtt az „erdész-vadász irodalom” legismertebb művelője magyar nyelvterületen. Jókai mellett minden idők legolvasottabb magyar írója. 2002 decemberéig legalább 8 700 000 példányban adták ki műveit magyar nyelven. Külföldön tíz nyelven, 12 országban, 45 kiadásban jelentek meg könyvei. Már az 1940-es évek elején az egyik legkeresettebb és leg sikeresebb magyar író volt; Csi című könyve 1942-ben megjelent német nyelven; 1936-tól az akkori évek legjelentősebb irodalmi-társadalmi folyóirat – az Új Idők – rendszeresen közölte novelláit, folytatásos regényeit. (Hajnal Badányban, Emberek között, Végtelen út, Gyepő nélkül); a Kisfaludy Társaság tagja volt, ami 1945 előtt a legnagyobb írói elismerésnek számított. Fogyatékkal élt, miután egyik szemét és fél veséjét elvesztette egy budapesti vállalat során, ahova a Zsellérek című regényében írtak miatt vitték. Legismertebb művei: Tüskevár, Téli berek, Vuk.



**1835. június 26.** – Száznyolcvan évvel ezelőtt született **Herman Ottó** természettudós, ornitológus, néprajzkutató, régész. Halálának századik évfordulójáról tavaly emlékezett meg az utókor. Az utolsó magyar polihistornak nevezik, aki számos tudomány területén jártas volt. Herman a kiegyezés utáni évtizedek kiemelkedő közéleti szereplője és vezető magyar tudósa volt. Szót emelt minden fontos politikai vagy társadalmi kérdésben; kutatásokat folytatott a zoológia, botanika, etnográfia

és számos más tudományág területén. Több monográfiája mind a mai napig forrásértékkel bír. Emlékét legfőképp Miskolcon és Budapesten ápolják.



**1969. július 21.** – Először lépett **ember Holdra**. Az Apollo-11 űrhajósai: Neil Armstrong és Edwin E. Aldrin 1969. július 20-án, közép-európai idő szerint 21.17 órakor az Apollo-11 Eagle leszállóegységén a Holdra ért. Július 21-én 2.56 órakor Armstrong lépett elsőként a Hold felszínére, valamivel később követte Aldrin is, aki kitűzte az amerikai zászlót. Michael Collins eközben a Hold körül keringett a parancsnoki kabinban. A rakéta indítását és a Holdra szállást mintegy 500 millió ember kísérette figyelemmel. Július 24-én 17.51-kor tért vissza az Apollo-11 űrhajó, és szállt le a Csendes-óceánon. A holdra lépés emlékére ezen a napon tartják a Hold Napját.



**2011. július 23.** – Elhunyt **Amy Winehouse** hatszoros Grammy-díjas, soul-, jazz-, és rhythm and blues-énekesnő és dalszövegíró. Ő minden idők legtöbb lemezét eladó brit női előadója (több mint 24 millió lemez). Első albumát, a 2003-ban megjelent Frank-Mercury-díjra jelölték. Az énekesnőnek két Ivor Novello-díjat is ítéltek, az elsőt 2004-ben, a Stronger than Me című daláért, míg a másikat 2007 májusában a 2006-os Back to Black című albuma első kislemezéért, a Rehab-ért. 2007. február 14-én BRIT díjat nyert a Legjobb női előadóművész kategóriában. 2007-ben háromszor jelölték az MTV Video Music Awards díjára.

**1790. augusztus 8.** – Megszületett **Kölcsey Ferenc**, a Himnusz költője, kritikus, politikai, reformer. Hymnus, a Magyar nép zivataros századaiból (röviden Himnusz) Kölcsey Ferenc költeménye, amely Magyarország alap-törvénybe iktatott állami himnusa. A Hymnus a költő legnagyobb hatású verse, 1823-ban



írta szatmárcsekei magányában. Kölcsey mintegy 30 nyelvre lefordított és Erkel Ferenc által 1844-ben megzenésített, nemzeti imádsággá vált műve 1989-ben került jogszabályi védelem alá, ekkor az alkotmány szövegének része lett. A Himnusz szövegének születésnapja, január 22-e egyben a magyar kultúra napja is.

**1986. augusztus 10.** – Először rendeztek világbajnoki **Forma-1-es futamot a Hungaroringen**. A versenyt Mogyoródon, a frissen megépült Hungaroring versenypályán tartották. Az első Magyar Nagydíj pole pozícióját Ayrton Senna szerezte meg a Lotus-Renault-val, a második helyről honfitársa, Nelson Piquet indulhatott, míg a második sorba a világbajnoki pontversenyt vezető Nigel Mansell és Alain Prost sorakozott fel. A két brazil végig küzdött egymással, végül Piquet-nek sikerült Sennát maga mögött hagynia. A győztes Nelson Piquet volt, a Williams Honda Turbo csapat tagja.



**1943. augusztus 30.** – Megszületett **Adám Anna** költő és előadóművész, zene- és dalszövegíró. Rövid jogászai tevékenység után teljesen a művészetnek szentelte az életét. Az Omega, majd az LGT együttesnek írt szövegeket, illetve zenés színpadi művek dalainak szövegeit írta: Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról, Harmincéves vagyok. Karakterlemezeket és szólóalbumokat készített: Összegyűrt szavak, Tolvajlásaim. 1965 óta publikál: verseket ír, egyedi dalokat komponál, írja koncertlemezek, filmzenék szövegét. Összesen 70 lemez és számos kislemez elkészítésében működött közre. Műveivel Amerikában is nagy sikert aratott. Több nemzetközi dalfesztivál fődíja mellett 1997-ben átfogó válogatást adtak ki a zene- és versszövegíró életművéből.

## LELKIZZÜNK!



# Ó, ió, áció, káció, akáció, VAKÁCIÓÓÓ

*Akár kisiskolásokról, kamaszokról vagy középiskolásokról legyen szó, mindannyian osztatlan lelkesedéssel várják, hogy végre megkezdődjön a nyári szünet. Ilyenkor szülőben és kamaszban egyaránt felmerülhetnek a következő kérdések: hová és kivel engednek el a szülők a szünidő idején, vajon beleszólhatnak-e, mivel töltssem el a nyári szünet napjait, továbbá szervezzünk-e közös, családi programokat. Megannyi kérdés, amiről jó lenne a szülőkkel veszekedés nélkül egyezsége jutni.*

Egy átlagos tinédzser a nyári szünettől valószínűleg azt várja, hogy az egész éves tanulás és különóra rohanás után végre legyen egy kis ideje saját magára. Akár óráig is háborítatlanul heverészhesen a szobájában, azt a könyvet olvassa, amelyikhez kedve van, nem pedig, amit feladtak irodalomból, zenét hallgasson, tévét nézzen, internetezzen. A lakásban üldögélés mellett a kamaszoknak legalább ennyire fontos az is, hogy a barátaikkal találkozzanak, és mindenféle programokat szervezzenek, olyanokat is, amire a tanítás alatt nem volt lehetőségük. Lustálkodni is szeretnének, de strandra, moziba is jó volna eljut-

ni, méghozzá, ha lehet, nem egyedül. Minden embernek, így a tinédzsereknek is szükségük van egy kis levegőváltásra, utazásra, a megszokott környezetből való kilépésre. A lényeg maga a környezetváltozás, hogy pár napig egy kicsit mást lássunk az ablakunkból, amikor felkelünk. Egy kiskamasznak azonban az is fontos, hogy miközben békén hagyják, és önállóságot biztosítanak neki, szüleit mégiscsak maga mellett tudhassa, fizikailag és érzelmileg egyaránt.

A szülők, tulajdonképpen nem is találnak semmi kifogásolnivalót ezekben a programokban. Viszont a szülőly okolor bosszanthatja, hogy úgy érzi, a szórakozáson és a pihenésen kívül valami hasznosat is csinálhatna a gyerek a több hónapig tartó vakáció alatt. Gyakran tör ki veszekedés emiatt a kanapén heverésző, képernyőre meredő tinédzser és az épp munkába induló, vagy onnan érkező szülő között. Nem kell azonban, hogy így legyen. Ha veszekedés és kritizálás helyett a szülő építően áll a kérdéshez, ha segít a kamasznak a napjait megszervezni, miközben nem erőszakos, nem tolakodó, akkor a kamaszkorú gyerek is jobban érti, mit akarnak tőle, és jobban fogja érezni magát. Ez annyit tesz, hogy másképpen is fogalmazhat a szülő, szemrehányások helyett mutathat segítőkészséget, miközben kamaszkorú gyermeke éppen nyújtózkodik.

Ami a közös családi programokat illeti, fontos, hogy közösen olyan programot találjon ki a család, hogy az jó társaságot, és leginkább kellemes, hasznos szórakozást ígérjen. Ugyanezek érvényesek a családi nyaralás megszervezésére is. Fontos az olyan üdülőhely kiválasztása, ahol fiataloknak való szórakozási lehetőségek is vannak, kávéházak, táncos-zenés helyek, vidámpark, egy szóval: ahol van kivel ismerkedni, barátkoz-

ni. Ha valaki már kamaszként érdeklődik a körutazás, városnézés, múzeumlátogatás iránt, akkor szerencsésebb egy helyen lakni, és onnan tenni kisebb kirándulásokat. Így a fiataloknak is több lehetőségük lesz a környékkel, a helyiekkel kicsit megbarátkozni, egy-két nap után akár önálló programokat is kitalálni. Fontos azonban a következő dolgokat egyértelműen letisztázni: merre, meddig mehet el egyedül a kamasz, hány órára kell hazajönnie, mennyi pénzt költhet el és mire, hogyan, milyen feltételek között ismerkedhet idegenekkel. Az is hasznos, ha a közös programok egy része fakultatív, vagyis ha a képtárat nem muszáj megnézni, lehet helyette a városban sétálni, és később találkozni valahol a szülőkkel.

A kamaszkor az az időszak, amikor egyre nagyobb önállóságra törekszik minden fiatal, így érthető, ha serdülőként szeretne néha egyedül lenni, zenét hallgatni és a gondolataiba merülni. Mégis téves az a nézet, miszerint a serdülők nem igénylik a felnőttek és a szülők jelenlétét az életükben. Bármilyen nyári programról is legyen szó, először is tisztázni kell a szülőkkel, vajon ki hova szeretne utazni, mit szeretne a nyári szünidő idején berjárni, megnézni. Ha a gyermek őszintén megosztja szüleinek, hogyan érzi magát egy-egy önálló vagy családi jellegű program részeseként, a szülő pedig meghallgatja, és nem erőltet sem kulturális programot, sem közös szórakozást, akkor hiszem, hogy a nyári vakáció mindenki számára igazán kellemes, tartalmas és egyben konfliktusoktól mentes időszakként fog bizonyulni.

Kellemes, élményekkel tarkított nyári szünidőt kívánok mindenkinek!

Kis Laura

## Gion Nándor Olvasási Verseny 2015–2016

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete olvasási versenyt hirdet az általános iskolák felsős tanulói számára.

A verseny célja: a diákok olvasásra ösztönzése, és a tanulók szövegértő olvasásának fejlesztése. Fontos, hogy minél többen könyvet vegyenek a kezükbe, vagy kedvet kapjanak ahhoz, hogy az internet segítségével éljenek az elektronikus könyvtár nyújtotta lehetőséggel. Mivel a versenyző nemcsak saját sikeréért „küzd”, hanem a csapat eredménye érdekében (is) igyekszik jól teljesíteni, a versenynek közösségépítő szerepe is van. A verseny résztvevői háromfős csoportokat alakítanak. A csoport tagjai megbeszélik, hogy ki melyik könyvet olvassa el az adott listán szereplő könyvek közül. **Egy-egy tanulónak legalább három művet el kell olvasnia, de minél többet olvas el, annál jobb (ha ugyanazokat a könyveket a csoportból két-két tanuló is elolvassa, nagyobb az esélyük a helyes válaszadásra). A csapat összesen hat könyvcíméből**

**(az általuk választott könyvek címeiből) álló lista alapján kapja a tesztek, illetve a feladatlapokat.**

A csoportok egyforma kérdéseket tartalmazó feladatlapokat kapnak, és a versenyzők egy-egy csoporton belül közösen oldják meg a feladatokat.

**A tartományi döntő 2015 novemberében lesz Újvidéken.** A legjobbak meghívást nyernek a Gion Nándorról elnevezett irodalmi táborba, amelyet 2016 nyarán szervezzük az Apáczai Diákköthetben.

### Az olvasandó művek listája az V és VI. osztályosok számára:

Barabás Tibor: Rákóczi hadnagya  
Gion Nándor: Sortúz egy fekete bivalyért  
Hegedűs Géza: Az írrok és a fáraó  
Krúdy Gyula: Primadonna  
Mirnics Zsuzsa: Órásköz 12.  
Nagy Katalin: Intőkönyvem története  
Saltén Félix: Bambi  
Karl May: Winnetou

### Az olvasandó művek listája a VII és VIII. osztályosok számára:

Gion Nándor: Angyali vigasság  
Janikovszky Éva: Szalmaláng  
Kertész Erzsébet: Vilma doktorasszony  
Leiner Laura: A Szent Johanna gimí  
Lois Lowry: Az emlékek őre  
Mikszáth Kálmán: Kisérlet Lublón, A Sipsirica  
Móricz Zsigmond: Kivilágos kivirradtig  
Wass Albert: Tizenhárom almafa

A díjazott csapatok tanárai könyvjutalomban részesülnek.

Jelentkezni lehet a következő címen: VMPE, 21000 Újvidék, Čirpanov utca 54., e-mail: [vmpe@panline.net](mailto:vmpe@panline.net), vagy: [Aladicsné Kollár Mária](mailto:AladicsnéKollárMária), 21235 Temerin, Bosnyák utca 86., tel. 021/841-397 (e-mail cím: [aladics@stcable.net](mailto:aladics@stcable.net)).





## A fagylaltozás története

**M**a már rengeteg dologról elmondhatjuk, hogy nem találtunk ki nagyot mi, mai emberek, mert már akár több ezer évvel ezelőtt is ismert dologról van szó. Ez zajlott le a fagylalt történetében is, csak modernizálódott a hideg nyilat. Persze vitatott, hogy ki is volt az az örült elme – utólag nagyon hálásak lehetünk neki –, aki kitalálta, hogy gyümölcslével meglocsolt, fűszerezett hógolyót fog nyalogatni. Egy azonban biztos, a történelem során sok helyen hallhattunk a hideg csemegéről. Ázsiából az arabok és a perzsák hozták el az európai népek számára a fagylaltot, amely hatalmas sikert aratott szerte a világban.

### Egy kis történelem

Heliogabados császárról feljegyezte a krónikás, hogy minden évben hozatott magának havat a hegyekből, és azzal hűtötte testét és italát is. A leírások alapján a császár igencsak túlsúlyos ember volt, és gyakran sújtotta a nyári hőségben a gutaütés, ő is a fagylalttal védekezett a meleg ellen. Hogy a császároknál maradjunk, Nérót is illik megemlíteni, aki képes volt több száz kilométeres távolságból jeget hozatni, hogy nyári frissítőjébe keverve elfogyaszthassa. Többek között ő volt az első, aki fagylaltozott, a kedvenc íze a mézzel, ibolyával, rózsavízzel, fahéjjal és gyümölcsökkel kevert fagylalt volt.

Nagy Sándor és Napóleon nevét is muszáj megemlítenünk, akik a hadsereg élénkítésére alkalmazták többek közt a fagylalt korbelt



őseit. Nagy Sándorról azt is feljegyezték, hogy a tábor területén hatalmas jégvermeket ástott, majd megtöltötte azokat jéggel, és tölgyfa gallyakkal fedte be. Ez hasznos volt az élelmiszer ellátmány hűtésében, tartósításában és a hőségben a tábor területét is hűtötte, így nem merítette ki a forróság a katonákat. Megállapíthatjuk tehát, hogy a fagylalt rendkívül hasznos, ugyanis két híres sereg sikereihez is hozzájárult a történelem során. Ne feledkezzünk meg a törökökről sem, hogyan is hagyhatták volna ki pont Konstantinápolyban a fenséges fűszerekkel és nap érlelte gyümölcsökkel vegyített finomságot a napi menüből. Ott is használták a jégvermet, így egész évben fogyaszthatták a hűsítő nyálánságot. Per-



sze a francia uralkodói ház sem maradhatott el a jéghasználatban. III. Henrik uralkodása alatt rendeletbe foglaltatott, hogy elegendő mennyiségű jégnek kell a királyi konyhán a szakácsok rendelkezésére állnia az év minden szakában. A rendelet azt is magába foglalta, hogy az uralkodó ételébe és italába tilos belekeverni a jeget, azt egy külön tálban kell felszolgálni, és a király maga keveri ízlése szerint, ha úgy kívánja.

### Az első fagyizó

A világ első fagylaltot forgalmazó kávézója a Florensi Procope Couteaux nevéhez köthető. Először ő gyártott fagylaltot különböző ízekben, méghozzá Olaszországban. A mai napig az olaszok vezető szerepet játszanak a fagylaltkészítés mesterségében. Napolya a fagyis csodaországává vált, a gelatók, a grandinatak, a cassaták, a parfettók és a többi krémes hűsítő finomság fellegvára lett.

A legforradalmibb változás a 18. században történt, amikor tejtermékeket és tojást keverték hozzá, így krémesé, lágygá vált a hideg nyilat állaga.

A fagylaltozás tehát egy a történelemben mélyen visszanyúló édesség. Mára az ízek, a színek, a díszítések, a tálalási módszerek és a fagylaltot kiegészítő édességek és termékek széles választékát tudhatja magáénak a világ. A hűsítő nyálánság pedig megkönnyíti a nyári kánikula elviselését.

**G**yorsan előkészíthető, és a vendégeidnek garantáltan leesik az álla.

### Áfonya fagylalt



- Hozzávalók:
- 500 g natúr joghurt
  - 3 dl tejszínhab
  - 20 dkg áfonya
  - 1 ek cukor
  - 1 kiskanál őrölt fahéj
  - negyed citrom reszelt héja

## Készíts fagylaltot házilag!

A hozzávalókat összeturmixoljuk, a tejszínt felverjük, majd óvatosan összeforgatjuk. A gyümölcs lehet fagyaszott is, úgy még hamarabb elkészül. Néhány szem áfonyát megtartunk a végére díszítésnek. A mélyhűtőbe tesszük a masszát, és egy óra múlva készen is van. Ha nincs fagyis kanalunk, egy evőkanállal is tudunk szép kunkori darabokat vágni belőle. Díszítsük néhány bogyóval, mentával, csokiöntettel!

### Vaníliás fagylalt

- Hozzávalók:
- 2 dl tejszínhab
  - 2 evőkanál vaníliás cukor
  - porcukor ízlés szerint (elhagyható)

A lehűtött, vaníliás cukorral összekevert tejszínt kemény habbá verjük, majd dobozba töltjük, és a hűtőbe tesszük. Ezt az alapot lehet turbózni aprított fehér vagy étcsokival, pirított magvakkal, olvasztott csokival.

### Epres fagylalt



- Hozzávalók:
- 20 dkg eper
  - 1 dl natúr joghurt
  - 2 dl tejszínhab
  - cukor ízlés szerint

A gyümölcsöt a cukorral és a joghurttal összeturmixoljuk, majd hozzáadjuk a habbá vert tejszínt is. Dobozba vagy jégkrémformákba töltjük és lefagyaszttjuk.



## A legjobb szabadtéri sportok

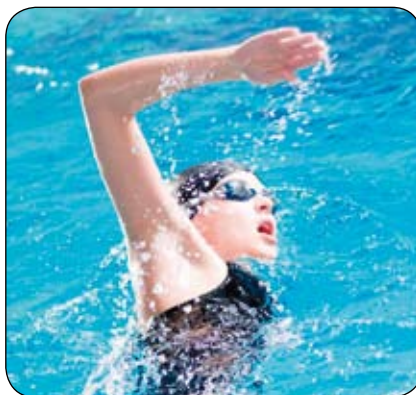
**H**a odakint az idő gyönyörű, ki szeretné az idejét a zsúfolt edzőteremben tölteni? Helyette gyűjtsd össze a családot, és hívd el a barátaidat is, hogy csatlakozzanak hozzád egy kis zsírigező edzésre a szabadban! Ezek a tevékenységek élvezetessé teszik az évszakot, és még fogyhatsz is, tehát motivált leszel és vonzó, mutasd hát meg újonnan szerzett izmaidat! Légy fitt, és élvezd a nyarat!

### Szervezz be egy barátot egy teniszedzésre, gyakorold a szerválást!

Előnye: Egy profi játékos karcsú karjai, válla és hátizma.

### Játszsz strandröplabdát a családdal!

Előnye: Minden feladás és ütés segít a karjaid, a hasad, a lábad és a mellkasod izomzatának a kialakításában.



### Ússz néhány hosszt a közeli uszodában, meglátod, mennyire felfrissít majd!

Előnye: Teljes tested megmozgató edzőformáról beszélünk. Az úszás erősíti a mellkast, a hátat, a karokat, a hasizmokat, a lábakat és a vállakat.

### Pattanj biciklire!

Előnye: Húzd meg a tempót minden egyes emelkedőnél, hogy megfeszüljenek és erősödjenek a láb izmai és a farizom!

### Túrúzz az erdőben!

Előnye: Gyönyörű és erős lábaid lesznek, amint magadba szívod a természet szépségeit.

### Próbáld ki a kenuzást!

Előnye: Az ellenállás a vízben evezéskor segít megerősíteni a petyhüdt karokat, és erősíti a hátadat.



### Dobálj frizbit!

Előnye: A frizbidobálás nagyszerűen megmozgatja a mellkasodat, a karodat, a válladat, a lábaidat és a hasizmodat.

### Segíts be a kertészkedésbe otthon!

Előnye: Az összes hajlongás meg forgás, ami a gyomláláshoz és ültetéshez szükséges, minden irányból megmozgat.

### Menj lovagolni!

Előnye: Ha a nyeregbe pattansz, a belső combjaidat és a fenekedet is elég szépen formálja.

**A**nyárhoz hozzátartozik a vízparti móka, a strandolás, pancsolás, homokvárépítés, a hajóúsztatás. Ilyenkor több alkalom nyílik arra is, hogy a vízben élő állatokat megfigyeld. A kis halak könnyen észrevehetők, de egy-egy pecázás alkalmával még nagyobb élmény végigsimítani az ezüstös pikkelyeken, megtapogatni az áttetsző uszonyokat. Az ilyen maradandó emlékek után biztosan szívesen készítesz mindenféle vidám, színes halacskát – akár dekorációnak, akár játéknak.

Íme néhány ötlet:

### Papírtányérból

A papírtányér egy szuper alapanyag, mert abból mindent, de mindent lehet ké-



## Halacskás ötletek a nyárra

szíteni – természetesen halakat is! A szép színeket temperával vagy akrilfestékkel érheted el.

### Papírzacskóból




Nagyszerű ötlet a papírzacskó felhasználására! Először ki kell festeni a zacskót, aztán (ha megszáradt a festék) teletömni összegyűrt újságpapírral. Ha megkötöd a végén, kész is a duci halacska. Ha nem ragasztod fel a lapra, bábozni, játszani is lehet vele!

### Muffinpapírral

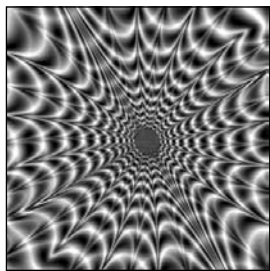


Ha szétteríted a muffinpapírt, ez lehet a halacskák teste, de félbehajtvva pikkelyek is készülhetnek belőle.

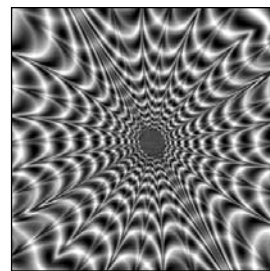




						A POÉN 1. RÉSZE	A HÁZ BE- JÁRATA	O SOLE ... ISMERT NÁPOLYI DAL	NÉVELŐ FÉLÁRI!	ABBA AZ IRÁNYBA
										M
						ÉSZAK FÉLÓRAI!			RÉNIUM NYÍLÁS, LYUK	
						IVAN ... KOVAČIĆ NYUGAT				
								FÉLÉV! GYAKORI IGEVÉG- ZŐDÉS		NEWTON MENJ IN- NEN CICA!
						KIS MÉR- TÉKBEN VILÁG- TALAN				
									KIKINDAI RÉSZLET!	RÓMAI 2
A POÉN 2. RÉSZE ELHAJÍT		MÉTER LESZ, RÉ- GIES SZÓVAL		GABONA KÉRDŐ- SZÓ	EL ARRÉBB IGEN, SZERBŰL		... ISMER- SZIK MEG A BARÁT SZÓLÁS	A PAR- KOLO BETŰ- JELE	ÉN, NÉMETŰL PORIG ÉG	
								UTCA, SZERBŰL A TETEJÉRE POTTYAN		
FANCIA- ORSZÁG MASINA				LEVÉL- SZÖNYEG KÉRESZTŰL SZERBŰL				EME A -TLEN KÉPZŐ- PÁRJA	KOLUM- BUSZ ... FELFEDE- ZŐ	FÉLSZI! TÁNCMU- LATSÁG
CSUPÁN					A POÉN 3. RÉSZE DEHOGY!					A
SZÁZAD, RÖVIDEN				A TETE- JÉRE BECSAP		SZERBIA FŐVÁROSA BELGIUM				
ELŐTAG- KÉNT: LÉGI- AMPER					TÖRÖK ŰR KUTRICA				... DE FRANCE (ILE) BÁLNA	
						NEM LEHET KAPNI FORMÁLÓ- DIK				NORVÉ- GIA
...MOLY KÁRTEVŐ RÓMAI 1000		KÖTŐSZÓ SZIGET, RÖVIDEN		LOS AN- GELES TÖRÖK- ORSZÁG		KELET A TÉR KÖZEPE!		OLASZ VULKÁN VONATO- ZÓ		
SZÁMTA- NI MŰVE- LETET VÉGEZ				CITROM NEDVE LE, SZERBŰL			SZEZON JELZŐJE IDŐMÉRŐ ESZKÖZ			GAUSS HAMIS, NEM IGAZI
A HÉT EGYIK NAPJA						A NÓTA KÖZEPE! FRÍZ IGE: ESZIK (ITE)			... ANDRÁS, ÍRO VOLT (FÁY) MAGATOK	
A MŰLT IDŐ EGY JELE EME		RÓMAI 500 PÁRT!		OKMÁNY, AKTA KUTYA						LANTÁN KICSINYÍ- TÓ KÉPZŐ
				ELVONA- TOZIK TONNA						PORTU- GÁLIA NÉMET- ORSZÁG
HULLAJT	Ö						A TŐ FELE!		KÖZ- TEHER, JÁRULÉK	



# Nyári ZSENIKUSZ



MIT SPORTOLJAK A NYÁRON?

## Egészségesebb, aki mozog

**E**gy felmérés szerint a lányok csupán 11 százaléka mozog rendszeresen, azaz átlagban naponta legalább egy órát, a fiúknál valamivel jobb a helyzet, de nem sokkal (náluk 23 százalék ez az arány). Te mit sportolsz? A nyári szünidőre tervezel valamilyen aktív kikapcsolódást? Íme, néhány jó tanács.

Nagyon keveset sportolnak a fiatalok, sokan inkább a számítógép előtt ülnek. Hogyan lehetne őket ösztönözni, hogy menjenek ki focizni, futni, járjanak úszni? Fogas kérdés. A háziorvos szerint a fiatal korosztályt nem lehet orvosi szempontból ösztönözni, mert még nem érzik azt, hogy az egészségük egyszer meg fog romlani. Náluk az indirekt módszerek sokkal hatékonyabbak.

A legfontosabb az lenne, hogy már óvodáskorban tudatosan ismertessék meg a szülők a gyermekeikkel a mozgás örömeit. Aki ezt kiskorában megtapasztalja, védett lesz a későbbiekben is a túlzásba vitt szobai elfoglaltságokkal szemben, mint amilyen az internetezés vagy a tévénézés. Bár tegyük hozzá, soha sem késő elkezdni a futást, az úszást vagy a tornázást!

### Az erős csontokért (is)

A rendszeres mozgás sikerélményt, örömet, önbizalmat, valamint fegyelmet és barátokat ad. Ezekon kívül tökéletesebb lesz a mozgáskoordináció, a logikai gondolkodás, fejlődnek a finommozgások, amelyek főként az írástanuláshoz és a rajzoláshoz hasznosak. Nem elégszer hangsúlyozzuk, hogy aki rendszeresen mozog, az egészségesebb is lesz.

De nézzük részletesen! Az időskori csontritkulás megelőzésében is nagyon fontos az induló fiatalkori csonttömeg nagysága. A



sport erősíti a csontokat, ezért véd a csonttrikulást, az osteoporosis ellen. A serdülőkorban nagyobb az esélye, hogy kialakul a helytelen tartás, a gerincferdülés, a lúdtalp. A sportolók nagyobb izomtömege áthidalhatja ezeket a problémákat is.

### Úszás, kerékpározás, futás vagy edzőterem?

A szakemberek jobban támogatják életteni és kardiológiai szempontból a dinamikus mozgásformákat, amelyek nem terhelik egyoldalúan az ízületeket. A statikus mozgás, például a testépítés is lehet egészséges, de kiegészítésként itt is javasolt a dinamikus mozgás. Az úszás, a kerékpározás és a mértékletes futás nagyon ajánlott, megvalósítható akár a

folyók mellett is, vagy egy baráti nyaralás alkalmával.

Sajnálatos, ha csak egy divathullám idejéig mozog valaki, vagy éppenséggel azért nem mozog, mert a divatsport, amelyet kigondolt, sokba kerül. A sok elfoglaltság és a munka sem lehet kifogás. A mozgás épp a kikapcsolódás legkiválóbb módja, a szellemi leterhelés után bőven behozza a rászánt időt. Milyen jó érzés egy nehéz tanulás vagy munka után sétálni vagy kerékpározni az erdőben, elmenni egy órát úszni?!

### Mire figyeljünk?

A fejét érő közvetlen napsugárzás napszúrásához vezethet, ha futni vagy biciklizni megyünk, vigyünk magunkkal sapkát! A bőr égése fájdalmas, hosszú távon pedig bőrrákhoz vezethet, ezért védekezzünk ellene fényvédő szerekkel! A fokozott izzadás és a meleg miatt pedig sok folyadékot kell innunk, inkább csapvizet vagy ásványvizet, mint cukrozott üdítőt.

### Sportvicc

Peti új esernyőt vesz, és fél, hogy ellopják. Ezért egy cédulát tesz rá a ruhátárbán:

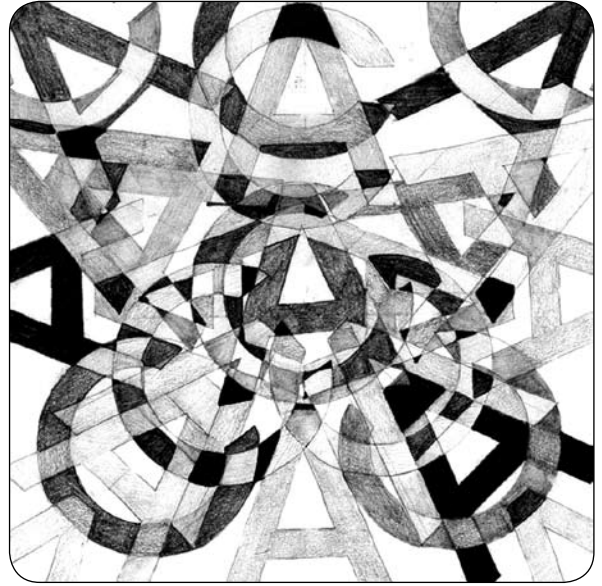
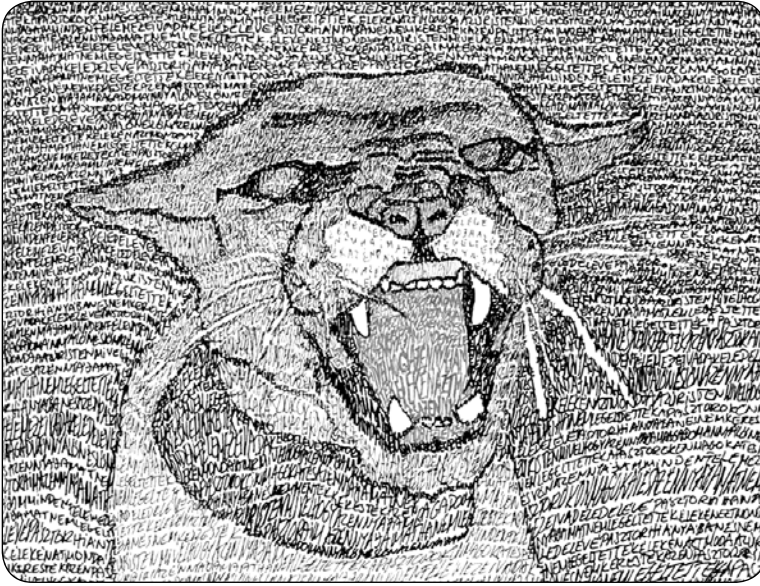
„Ez az esernyő a középsúlyú ökölvívó bajnoké, aki három perc múlva visszajön.”

Mikor indul haza, az esernyő helyén csak egy cédulát talál, amelyen ez áll:

„Az esernyőt a hosszútávfutó bajnok vitte el, aki soha nem jön vissza.”

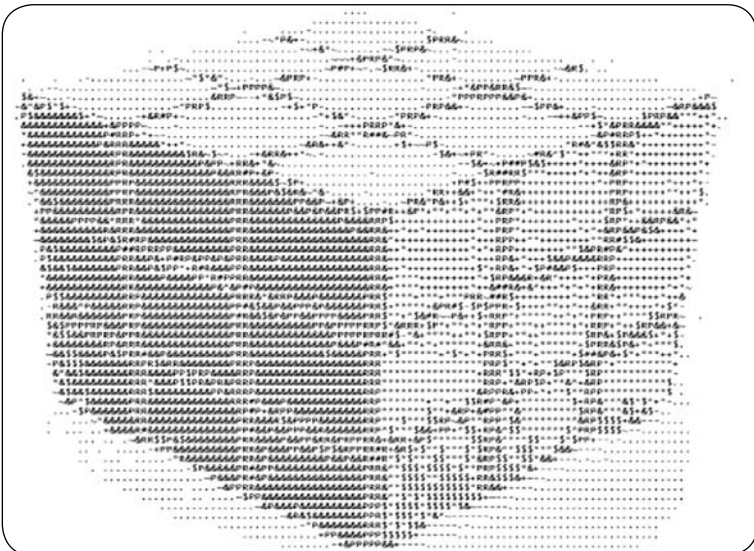
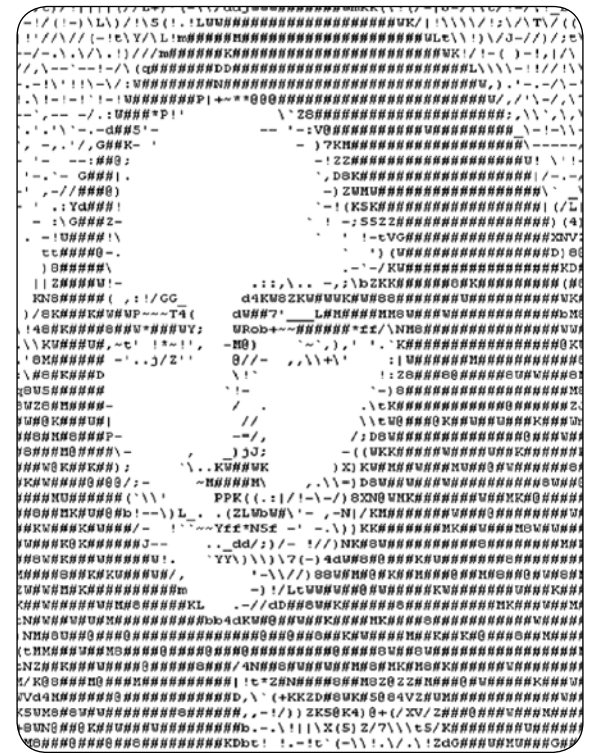


# Betűrajzok, amelyek kizárólag betűkből vagy éppen számokból állnak



## Billentyűrajzok

A számítógép segítségével rendkívül érdekes rajzokat készíthetsz. Követheted a példát, de újat is kitalálhatsz.



## Nyelvtörők

Nyakas a parasztgazda, faragatlan fajta.  
Kajla bajsza alatt kacag, ha dagad a flaska.  
Haj-jaj, ablak alatt dalra fakad, s szakadatlan hajtja,  
Ha laza a gatyamadzag, csak kalap van rajta.  
Ablak alatt dalra fakad, s szakadatlan hajtja,  
Ha laza a gatyamadzag, csak kalap van rajta.

(A Kárpátia együttes dalszövege)

Halló! Lajos!  
Hajó Lajos!  
A te hajad  
haj-olajos...

(Tamkó Sirató Károly)

Csalitban csicsérgés, csattogás,  
Csörgedező csermely-csobogás,  
Csonka cserfán csúf csóka cserreg,  
Cserkészfiúk csapata cseveg,  
Csokrot csinálunk csillagvirágból,  
Csípéseket csalunk csalárd csalámból,  
Csiga csöndben csúszik csicsóka csúcsára,  
Csipkés cserlevélen cserebogár csápjá.

## Szinonimák

**Üdvözet** – szia, cső, szervusz, hahó, halihó, csákány, szeva, csövi, sziamia, szióka, szasz, helló, csá, szevasz, hali, hello, sze,

**Mizu** – mi a pálya, hogy vagy, mi van veled, hogy ityeg a fityeg, mi a helyzet, mizujs, mi újság,

**Jó** – király, megfelelő, komoly, állat, csodálatos, remek, isteni, pompás, derék, hihetetlen, rendkívüli, kiváló, oké, csodás, fantasztikus, állati, penge, konkrét, megdöbbentő, menő, raj, bámulatos, baba, fenéges, eszméletlen, kifogástalan, klassz, ideális, pazar, döbbenetes, zseniális, örömteli, csúcs, tuti, korrekt, szenzációs, példás, vagány, sirály, eszményi, élvezetes, zsír, örületes, szuper, ász, prima, oltári, haláli, kóser, pompázatos, szédületes, bombasztikus, derekas, észveszejtő, zsiradék, frankó, passzentes, fenomenális, ott van, irigylésre méltó, májer, ferenc, nagyon jó, példaértékű, ütős, tök jó, szupi, pöpec, klafa, kafa, frenetikus, baromi jó, pipec, baró, magával ragadó, cool, fain, nem rossz, túrhető, nagyszerű, álomszerű, mesébe illő.

## Á ihlette közmondások

- Aki á-t mond, mondjon bt is. Vagyis: *Ha belefogsz valamibe, folytasd, csináld végig.*
- Ne állj itt úgy, mint egy Á betű. Vagyis: *Ne állj itt szétvetett lábbal, tétlenül.*
- Nem akar tovább menni az á-nál. Vagyis: *Csak éppen belekezdett valamibe, de nem folytatja*
- Az öreg á-t sem ismeri. Vagyis: *Teljesen tanulatlan.*

## Diákszáj

A tanító néni kérdezi Józsikától:  
– Na, tudod-e, hány nap van egy évben?

- Hét.
- Hét? Gondolkozz csak!
- Szerintem hét.
- Dehogyan!

– Én csak hetet ismerek: hét-fő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap. Azt nem tetszett mondani, hogy ismétlem el ötvenkétszer!

\*

Történelemórán a tanár megkérdezi a hetedikes Bélát:

– Na, Bélus, szerinted miért hívták Mátyás seregét fekete seregnek?  
– Biztos csak négerrek voltak a seregben.

\*

– Gyerekek, ki tudja, mire való a fülünk? – kérdezi az elsőöktől a tanító néni.

- Hogy lássunk – feleli Móricka.
- Biztos vagy benne?
- Igen, ha nem lenne fülünk, a szemünkre csúszna a sapka.

\*

– Kisfiam, hogy tetszik az új tanító bácsi?

- Jól kijövök vele, apa. Még irigylet is téged.
- Hogyhogy?
- Mindig azt mondja: „Ha én lennék az apád...”

\*

– Kisfiam, hogy hozhattál egy nap alatt öt egyest?

- Tudod, anyu, túl sok a pedagógus...

\*

Másodszor is megbukik a vizsgán a diák. Hazamegy, panaszkodik az apjának:

- Ekkora pechet! Nem csoda, hogy megbuktattak! Ugyanaz a terem, ugyanaz a tanár, ugyanaz a tétel...

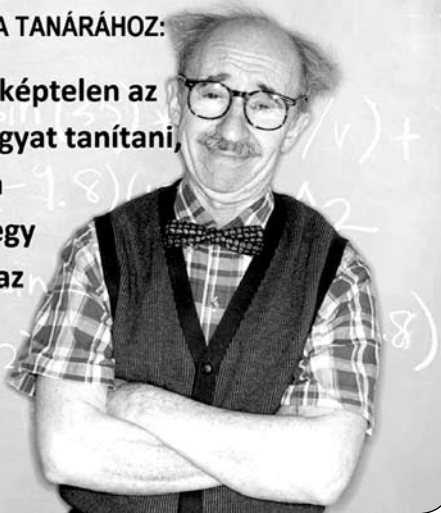
\*

Pistikét felelteti a tanár.  
– Melyik a legrövidebb hónap? – kérdezi a tanár.

- Május! – feleli Pistike.
- Miért?
- Mert az csak öt betűs.

DIÁK KÉRDÉSE A TANÁRÁHOZ:

Ha egy tanár képtelen az összes tantárgyat tanítani, akkor hogyan várhatják el egy diáktól hogy az mindet megtanulja?



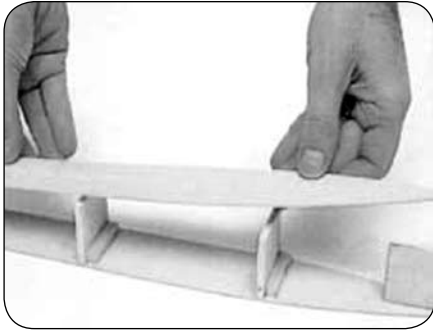
## Mi fán terem a csacsipacsi?

A csacsipacsi (más néven *Nem mindegy*) egy nyelvi játék, amelynek lényege ugyanazon betűsorrend eltérő tagolásával új, értelmes kifejezések létrehozása (pl.: „olykor család – oly korcs a ló”, „elmentem én – elment e mén”, míg a legrémesebb: „huszárok telivérel – húsz árok teli vérel”).

Egyes változatokban a kezdőbetű változhat (például Bukaresti csukaresti). A csacsipacsi gyakran kérdés-felelet játsszák, ilyenkor a kérdező megadja a kezdőbetűket, és meghatározza a betűsor értelmét (például: európai főváros pályaudvarának halétkezéje, B és CS). Amire a válasz: bukaresti csukaresti.

Az eddigi leghosszabb csacsipacsi: Buszon hatalmas vadász kalaposan tükcsavart dug asztalába, s badar álma: huszonhat alma s vad ászka lapos, antik, csavart dugaszt a lábásba darál ma.

# Készíts katamaránt!



A meleg napokon a vízben lubickolás a legkellemesebb, egy idő múlva azonban még barátok társaságában is unalmassá válhat. Az ügyes kezű srácok persze nem esnek kétségbe. Egyesek tutajt eskábálnak, mások meg akár még komolyabb feladatra is vállalkoznának, ha lenne valami kézzelfogható ötletük. Ebben segíthetünk. Kis kéttörzsű vitorlásunkat ugyanis nem nehéz összeállítani, és ebben nem csupán a rajzaink szolgálnak útmutatóul, mert elkészítésének fázisai képeinken is jól követhetők. Aki tehát hajótulajdonos szeretne lenni, az tartson velünk, és építsük meg együtt a katamarán vitorlást!

## Anyagok

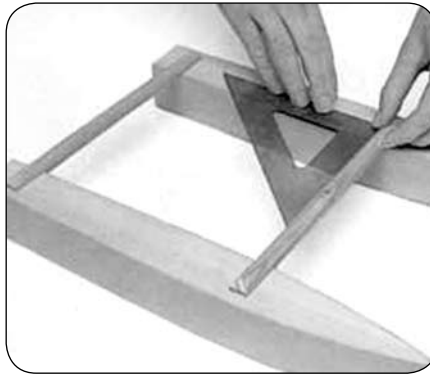
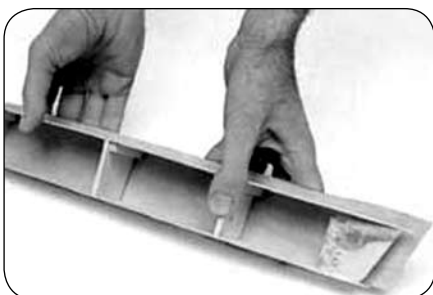
A kis hajócska akkor lesz jó, ha könnyű anyagot használunk a megépítéséhez. Erre a célra jó a balsafa, a vékony fenyőfa vagy a vékony rétegelt lemez. A fő, hogy egyenesek, és ne túl vetemedettek legyenek. A két keskeny hajótestet ebből is elkészíthetitek. Az árbocozó és a vitorlarudakhoz 6 mm átmérőjű alumínium cső vagy farúd kell, a keresztartókhoz pedig 10 mm széles félkör alakú lécs. Vitorlaként vékony vásznat használhattok, de megteszik a vékony, fehér, műanyag szatyorból kiszabottak is.

## Szerszámok

Ha balsafát használtok, akkor szinte csak egy jó éles késsre és csiszolópapírokra van szükségetek a hajóépítéshez. A vékony rétegelt lemezek, vagy más faanyagok vágásához azonban jobb lombfűrészelt használni. A lyukak fúrásához nem árt, ha van egy kis fűrőgépetek vagy kézi fúrótok, de a pofás befogóba szorított fúrókkal is készíthettek lyukakat. Más számra nemigen lesz szükség.

## Az úszótestek kialakítása

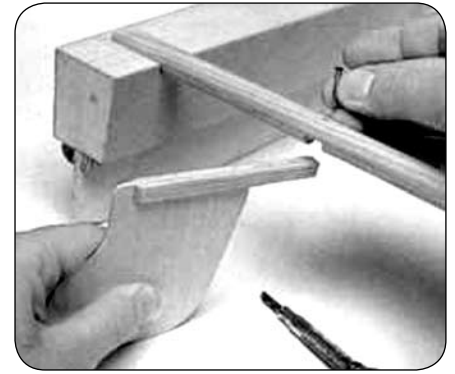
Először vágjátok ki a hajótestek fenéklemezét (A)! Balsafából ezt előrajzolás után éles késsel (1), más anyag esetén lombfűrészelt tehetitek meg. Az oldalsó éleket csiszolva alakítsátok ki a két teljesen egyforma alkatrészt! A két-két bordát (C) a hátsó fartükröket (D) és



az orrtőkét (E) is vágjátok ki, majd ragasztóval és egy-egy támasztóléc (F) segítségével erősítsétek a rajzon megadott helyekre (2)! A két fedélzetet (B) is szabjátok ki, majd ragasszátok a bordák és tőkék felső élére (3)! Ezután következhet az oldalsófalak (G) felerősítése. Ezeket a darabokat egymás után, a vízszintes fenék és fedélzet, továbbá a bordák és a tőkék élére ragasszátok fel (4)! A sarokkötéseknél hézag ne legyen, mert akkor később a hajótestekbe fog szívárogni a víz. A kiálló anyagrészeket vágjátok le, az éleket pedig csiszoljátok össze! A hajótesteket ezután állítsátok egymás mellé, és a fedélzetre fektessetek félkör alakú lécekből leszábotott összekötő gerendákat (H)! Ezeket szabjátok 27 cm hosszúra, majd ragasszátok az orrtól 100, a fartükrőtől pedig 40 mm-re a fedélzetre! Az összekötők a hajótestek hosszfelezőjére merőlegesek legyenek, ezt derékszögű vonalzóval állítsátok be (5)! Közéjük ugyancsak félkör alakú lécből szabjátok be egy-egy olyan hosszú darabot, hogy azok pontosan a hajótestek közé illeszkedjenek! Ezeket a darabokat alulról ragasszátok a már szilárdan felerősített összekötő-gerendák egyenes oldalára! A következő lépésben az uszonyokat készítesétek elő a hajótestekre ragasztáshoz! Az uszonyokat (J) a rajz alapján fűrészeljétek alakra, majd egyenes éle mellé ragasszátok lekerekített élű sarokléceket (6)! Az uszonyokat pontosan a fenéklapok közepére illesztve ragasszátok fel a hajótestekre (7)! A továbbiakban aprólékosabb munka következik, nevezetesen a hajócska felszerelése.

## Árbc és más fedélzeti szerelvények

Az árbc (K) lehet alumínium cső vagy farúd. Leszabását követően az első összekötő gerenda közepébe fúrjátok lyukat a számára, de vigyázzatok, a lyuk minden irányból merőleges legyen! Csőárbc esetében célszerűbb 4x40 mm-es lágycél csapot ragasztani az összekötő gerendába, mert így szállításkor az árbcot leemelhetitek a fémcsapról. Farúdból kialakított árbcnál ezt csak úgy oldhatjátok meg, ha ütköző gyűrűvel látjátok el a farúd alját, és az orrárbcot tartó tőkét (N) nagyon pontosan illesztve ragasszátok a helyére. Ezt a kis fahengert előbb fúrjátok át, majd kerek reszelővel alakítsátok ki a gerenda oldalához



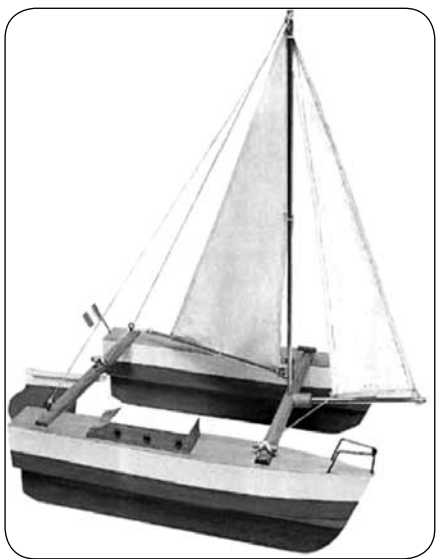
illeszkedő homorú fészket (8)! A kis orrárbc tőkét kb. 20 fokban felfelé állítva ragasszátok a helyére, és egy M4-es átmenő csavarral meghúzva rögzítsétek véglegesen! A főárbcnak azonban oldalra kifordítható bummfája is van, amelyet az árbc anyagából vágjátok méretre! A nyaklót 1,5 mm-es rézhuzalból, az árbcba és a bummfa végébe fúrt lyukakba laposfogóval meghajlítva készíthetitek el (9)! A kötélbakokról (O) se feledkeztek el, ezek 6 mm-es köldökcsap rudakból 25 mm hosszúra vágott darabok. Közepükbe kerek reszelővel készítesetek homorú süllyesztéket, így ragasszátok az első összekötő gerenda két szélére! A hátsó gerendára is kell belőlük egy, azt pedig a hajó középvonalától 30 mm-re balra erősítsétek fel! A kormánylapát nem fordítható, mert különben hajótok később kifordulna a szélirányból. A kormánylapát (P) vastagabb falemez, amelyet egy fűrészsel felréselt lécs hasítékába kell ragasztanotok. A fix kormányrúd számára faragjátok fészket a hátsó összekötő gerenda aljába, majd ragasszátok a helyére, és egy szeggel is erősítsétek meg a kötést (10)! Az árbcot tartókötelekkel kell majd rögzíteni, ezért a kötelek lerögzítéséhez a keresztartó két végébe hajtsatok egy-egy kis szemescsavart! Egy ilyen hajóról nem hiányozhat a kajüt (utasfülke) sem. Ezt több darabból állítsátok össze; a két oldallappal (R) fogjátok közre a homlok- és hátfal (S) darabjait, majd a tetejükre ragasszátok rá a kajütfedeleket (T)! A kör alakú ablakokat fúrjátok ki, majd a lyukakba ragasszátok kerek lyukszegélyeket, és a nyílásait belülről vékony falapokkal leragasztva zárjátok le. A kész kajütöt ezt követően már a fedélzetre ragaszthatjátok (11)! Ha elég ügyesek vagytok, akkor 1,5 mm-es rézhuzalból korlátot is hajlíthatok a hajócska orrára, amelynek oszlopait a fedélzetbe fúrt lyukakba nyomva, pillanatragasztóval rögzíthettek.

## Vitorlák, kötélet és hajófestés

Mint említettük, a vitorlák anyaga vékony vászon, amelyből ráhagyással szabjátok ki a két háromszögű darabot! A vásznat azonban be kell szegni, ehhez a ráhagyott anyagszeleket célszerű levasalni. Az enyhén benedvesített vásznonra fektessetek egyenes élű kartonlapot, majd a textília szélét a kartonlapra simítva vasaljátok le (12)! Az így



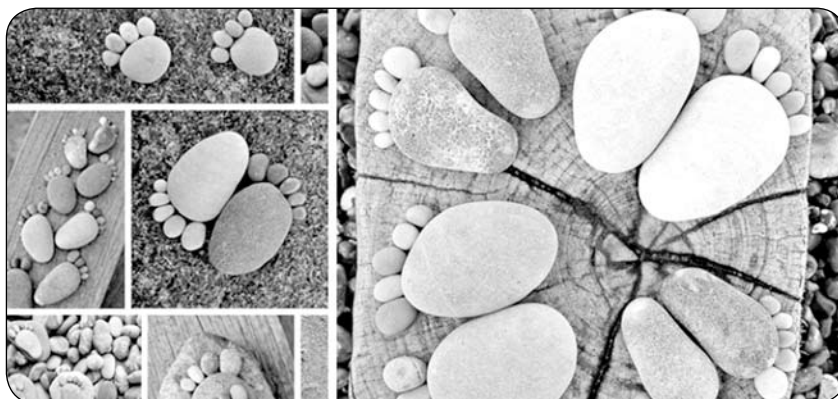
visszahajtott vászonszéleket már könnyű varrógéppel leölteni. Ha viszont vékony, fehér műanyag fóliából szabjátok ki a vitorlákat, akkor erre nincs szükség. A vitorlákat vékony, ám erős műanyag zsineggel kötözzétek az árbocok csúcsához (13) és a bummfa végéhez! A zsineget egy-egy csepp pillanatragasztóval rögzítsétek! A nagy vitorlát azonban, legalább két helyen lazán áthurkolva, kötözzétek rá a bummfa és az árboc középre, hogy jól fogja a szelet! A bummfát hátul a szemescsavar szára mentén elvezetve csavarjátok a kötélbak szarvaira, elől pedig az orrvitorla sarkát kissé oldalra húzva, mindkét kötélbakhhoz kössétek ki! A hajótok most már készen van, de még nem „tengerálló”, hiszen nincs semmiféle felületi védelme. Ezért előbb közepesen hígított szintelen lakkal kenjétek be minden felfelületet! Száradás után a hajótest és a kormánylapát 2/3-át fessétek be piros zománccfestéssel, majd száradása után a hajótestek felső részét és a kajút tetejét mázoltjátok fehérrel! Ha a festés megszáradt, hajótokat akár azonnal is vízre bocsáthatjátok. A próbaútra megfelel a vízzel félig megtöltött fürdőkád is, és ha a katamarán kiállta a próbát, a nyílt vizen sem okoz majd csalódást. (Ezermester)



A hajó méretei: 60 cm hosszú, egy hajótest 5 cm széles, az árbocrúd 80 cm hosszú felfelé keskenyedő (esztergával megoldható), az első vitorlarúd 20 cm keskenyedő, a hátsó vitorlarúd 40 cm keskenyedő, egy hajótest magassága 5cm maga a test + 3cm rétegelt lemez

## Díszíts és hasznosíts kövel

A folyók, a tenger partján töltött időt kavicsgyűjtésre is kihasználhatjuk, hogy aztán otthon tovább mozgatva fantáziánkat hasznosíthassuk az egyedi darabokat.



Lábnymok – akár kertben, akár lakásban jót mutat



Bármilyen formájú és méretű követ találunk, azt biztos, hogy le tudjuk festeni és tudunk rá üzenetet írni, akár egy szót vagy csak egy betűt. Az ügyesebbek véshetik is az írásokat. Ilyen kövekkel jelölhetjük például az elvetett növényeket a kertben. Egy kerti partin szolgálhatnak névtáblaként is.



Akinek egy kis művészajlama is van, szinte bármit kezdhet a kövekkel



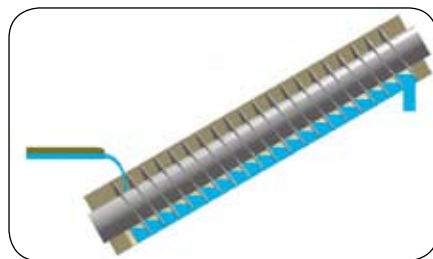
## Újra működnek Arkhimédész találmányai

Szülővárosa, Siracusa (a mai Szicília területén fekszik, a város ókorban görög fennhatóság alá tartozott) Arkhimédészről elnevezett terén kapott helyet az Arkimedeion: Dél-Olaszország nemrég megnyílt legelső multimediális tudományos múzeuma, melyben nemcsak megtekinthetők, ki is próbálhatók Arkhimédész gépei. Az ókor egyik legkiemelkedőbb elméjének tartott, az aritmetika, geometria, fizika, statika, mechanika, csillagászat terén egyaránt újat alkotó Arkhimédész tetteit legendák és mindenki által ismert legendás mondások övezik. Ezeket idézik a múzeumban látható tárgyak, köztük természetesen egy folyadékkal megtöltött kád, amely a tanköny-

vekbe Arkhimédész törvényeként bekerült felhajtóerőt szemlélteti és a görög tudósnak a Heuréka! (Megtaláltam!) kiáltásáról vált híressé.

A Leonardo da Vinci elődjeként tisztelt Arkhimédész időszámításunk előtt 287 és 212 között élt. Többek között harci gépeket épített: feltalálta a katapultot, tükrök segítségével felgyújtotta a Siracusát támadó római hajókat, az arkhimédészi csavarral pedig vízemelő gépezetet hozott létre és neki tulajdonítják a világ első búváruháját is.

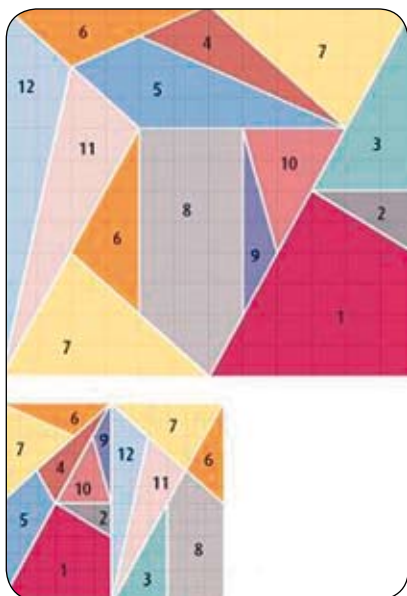
Arkhimédész még azt is megpróbálta kiszámítani, hány homokszem férne el a világban, ha az egész Világegyetem a legfinomabb homokkal volna kitöltve. Úgy találta,



**Az arkhimédészi csavar arra jó, hogy a vizet az alacsonyabban fekvő vízfelszínről a magasabba juttassák**

hogy a homokszemek száma legfeljebb  $10^{63}$  darab lehet. Óriási mennyiség! El sem tudjuk képzelni.

### A zseniális Arkhimédész

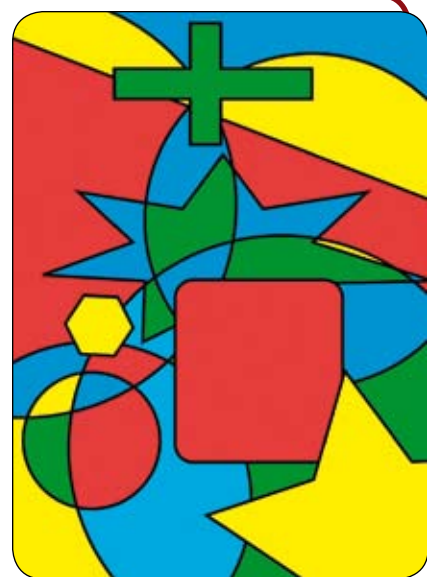


A képen egy ősi tangramot, egy fejtörőt láthattok, amit sokáig csak egyszerű kirakós játéknak tekintettek, és Arkhimédész nevéhez kötötték. Eleinte azt hitték Arkhimédész a 14 szabálytalan sokszögből kirakható alakzatok számát kutatta, bár ismerve munkásságát, nem igazán hittek ebben a magyarázatban. Mígnem egy úriember, aki a világhálón olvasott a rejtélyről, elküldte saját tangramját (alsó, kisebb kép). Az elrendezését tekintve más volt, mint amire számítottak, és ez volt az a pont, amikor egy professzor, akit Reviel Netznek hívnak, rájött, mit is akart valójában Arkhimédész.

A tudós arra lehetett kíváncsi, hogy a 14 szabálytalan sokszögből hányféleképpen lehet kirakni egy szabályos, egyenlő oldalú négyszöget, a négyzetet. Ez azért is érdekes, mert gyakorlatilag a kombinatorika tanulmányozásának egy korai példáját testesíti meg, egy olyan területét, ami csak a számítástechnika hajnalán bontakozott ki igazán.

### Hallottál-e a négyszín-tételről?

A matematikában a négyszín-tétel azt állítja, hogy egy tetszőleges régióra osztott síkot, akár egy politikai térképet egy ország megyéiről, ki lehet úgy színezni legfeljebb négy szín felhasználásával, hogy ne legyen két azonos színű szomszédos régió. Két régiót akkor nevezünk szomszédosnak, ha nem csak izolált pontokban, hanem egy görbe mentén érintkeznek. A régióknak összefüggőeknek kell lenniük: tehát nem állhatnak különálló részekből, mint nem kevés ország, például Angola, Azerbajdzsán vagy az Amerikai Egyesült Államok.



### Ki volt a legzseniálisabb magyar matematikus?

Talán sejtitek, hogy a címben feltett kérdésre a válasz: a két Bolyai, főleg a fiatalabbik, **Bolyai János** (1802–1860). Tehetség már gyermekkorában megnyilatkozott. Négyéves volt, midőn atyja nyers burgonyából kivágott alakzatokon megtanította az egyszerűbb geometriai ismeretekre, 5 éves korában már ismerte a csillagokat, 6 éves korában már kifogástalanul írt és olvasott, 9 éves korában már járatos volt a differenciálszámításban (de numerikusan számolni még mindig csak az ujjain vagy babszemek segítségével tudott). Gyermekkorában többször tartott a kollégiumban atyja helyett matematikai előadásokat. 15 éves korára elvégezte a kollégiumot s atyja Gausshoz akarta küldeni, de a német tudós nem vállalkozott oktatására. Ezért a bécsi katonai műszaki akadémia hallgatója lett, 21 éves korában mérnökkari hadnaggyá, majd csakhamar főhadnaggyá és kapitánnyá nevezték ki. Magyar- és Len-



gyelországban teljesített szolgálatot. Életének főműve az Appendix című latin nyelvű, alig 30 oldalas értekezés, melyben az abszolút geometria alapjait fekteti le.

# Mit tehetsz a nyáron, ha unatkozol?

**A nyaralás** lényege, hogy valami újat, szokatlant csinálj, és jól érzed magad. Ez pedig nem a helyszíntől, hanem az elhatározásodtól és fantáziádtól függ. Íme néhány tipp:

Építs homokvárat. Igazi műremekek építéséhez érett gondolkodásra és szakértő kezekre van szükség.

Szervezz egész estés mozimaratont, akár otthon a kedvenc filmjeidből!

Nézz egy napig minden filmet az általad tanult idegen nyelven! Hidd el, hasznos és szórakoztató.

Elő a frizbivel!

**Kempingezz!** Verd fel a sátrat akár csak a kertekben, gyújts tábor tüzet, és élvezd az est illatait, hangjait! Igazán nagy kaland az éjszaka neszeit hallgatni (mindaddig, amíg nem támadnak a szúnyogok).

Lepd meg a szüleidet azzal, hogy lemosod a kocsi!

Fogj szentjánosbogarat!

Készíts palacsintát!

Szundizz egyet egy lombos fa árnyékában!

Menj úszni!

Készíts papírrepülő!

Kérdezd meg a szomszéd idős nénit/ bácsit, segíthetsz-e a bevásárlással!

Gondolj rájuk úgy, mintha a nagyszüleid lennének!

Tanulj meg horgászni!

Készíts fényképes naplót a nyaradról!

Iratkozz be a helyi könyvtárba!

Olvass valamit, amit a barátod ajánl!

Készíts kis ékszereket magadnak, mondjuk barátság karkötőt!

Írj verset, dalt, novellát/színarabot!

Vezess naplót!

Készíts saját weblapot!

Nyáriasítsd a Facebook/Twitter-oldalad!

Segíts megtervezni a családi nyaralást, vagy ha elmarad a nyaralás, akkor egy-egy hétvégét, vagy közös időtöltést a családdal!

Nézd meg a naplementét, de a napfelkeltét is!

Keress helyi programot, melyre elmehetsz!

Rendeztetek nyári divatbemutatót a barátaiddal!

Tanulj meg grillezni!

És a süteményekkel mi lesz?

Csinálj kollázt régi magazinokból!

Gyűjts színes kavicsokat a közeli tóparton!

Új frizurára is gondolhatsz!

Készíts saját tervezésű pólót magadnak!

Készíts CD-t a kedvenc nyári zenéidből!

Rendezd egész napos társasjáték-maraton!

Rakj rendet a szobádban, selejtezd ki a régi cuccaidat! Amire nincs szükséged – megbeszélve szüleiddel –, ajándékozd el!

Rendezd át a szobádat!

Menj csillaglesre!

Tanulj meg hullahopp kaikázni!

Tanulj meg táncolni!

Tanulj meg fényképezni!

Menj el a városszéli búza-/napraforgó-/kukoricamezőre, fekjüdj le, s hallgasd a csöndet, a madarakat!

Látogass el a helyi múzeumba, és nézz körül egy turista szemével!

Nézz utána városod történelmének, nevezetességei történetének! Még jól jöhet az iskolában ez a tudás.

Menj el egy parfümboltba, és találd meg az illatot!

## Készítsünk keretes rajzot!

**Grubanov Martinek Emília**, Szabadka, a J. J. Zmaj iskola tanítónője, az EmArt Műhely vezetője ajánlja:

Egyik nyári táborunk ideje alatt – amelyt az állatkertben töltöttünk – nagyon érdekes képet készítették a gyerekek egy-egy állatról, hisz bőrük, szőrük, tolluk mintázata igen változatos.

### Szükséges anyagok, eszközök

- A/3 rajzlap
- alkoholos filctoll,
- színes ceruza, vízfesték, tempera, ecset, víz

### A munka menete

• Szabadkézzel húzott egyenes vonallal válasszatok le egy kb. kétujjnyi széles sávot a rajzlap széléről, köröskörül!

• Ezután a mezőket töltsetek be az állatok választott állat bőrének (szőrének, tollának) mintázatával – alkoholos filccel (pl. lehet az kígyó, katicabogár, gólya, papagáj, páva, zsiráf, tigris stb.)! Ki is színezhettek színes ceruzával.

• Ezután a kép belső részébe készítek egy képet a választott állat életéről (pl. ábrázolhatjátok az állatot pihenés, táplálkozás, les közben, vagy a fészekben, vonulás közben)!

• A figurákat színes ceruzával vagy temperával színezték, a háttérnél pedig vízfestéket használtak!

Illusztrációink a már említett nyári alkotótáborban készültek.



1. Pavlović Eszter



2. Lak Dániel



3. Sebők Viktória munkája

# Nem lehetetlen a bŰvÉszkEdés

## Hol a piros?



Készítsünk kartonpapírból egy piros meg egy sárga kockát, mielőtt a pirosat összeragasztjuk, tegyünk bele egy gyufaszáלבól vagy fogpiszkálóból letört apró darabot! A két kockát a közönségünk elé tesszük egy asztalra.

Két nézőnek odaadunk egy-egy tasakot (ne legyen átlátszó), elfordulunk, s megkérjük, tegye bele ki-ki a maga kockáját, a tasakot pedig zárja le úgy, hogy ne láthassunk bele. Visszafordulunk, elkérjük a zacskókat, és megmondjuk, melyikben van a piros kocka... mert finoman megrázzuk, s amelyikben a kicsi fadarab zörög, abban van a piros kocka.

## Beragadt gyufaszálak



A bŰvész kér egy doboz gyufát. Megzörgeti a gyufásdobozt, hogy van-e benne elég gyufaszál, majd széthúzza a doboz két részét, és külön-külön is megmutatja őket, először a gyufaszálás részét, majd a tetejét. Ez után összetolja őket vízszintesen, majd a dobozt fejfelé forgatja; azaz ha most széthúzza a dobozt, a szálaknak le kéne potyogniuk. Széthúzza a dobozt: a gyufaszálak nem esnek ki. A bŰvész párszor meg is rázogatja, nem történik semmi, majd csettint az ujjával, és lám: a szálak az asztalra hullnak.

*A bŰvésztrükk titka:* A bŰvész előre bekészít magának egy rövidített gyufaszálat, ami pont olyan hosszú, mint a gyufásdoboz rövidebbik oldala, és mielőtt összetolja a doboz két részét, keresztbe befeszíti – észrevétlenül és figyelemeltereléssel – a dobozba, valahol közepén, hogy fent tartsa a többi szálat. Amikor csettint akkor a doboz tartó kezének egyik ujjával észrevétlenül kipöcköli onnan.

## A fent maradó kártya

Egy kártya is mindig szokott akadni valahol (vagy tartunk magunknál). A bŰvész megvizsgálja a kártyát, kevergeti, lapozgat, majd felemeli a kártya legfelső lapját, és visszateszi a kártya tetejére. Mond valami varázsszöveget, és a kártya tetején lévő lapot bedugja valahova középre, hókuszpókuszoszik egy kicsit, megrázza a kártyát, és lám: a kártya legtetején van ismét a lap.

*A bŰvésztrükk titka:* A trükk a double liften alapul, a lényege az, hogy két kártya van egymáson, és egynek tűnik. Amikor felemeled és meg-



mutatod a felső kártyát, mögötte ott rejtőzik a másik. Visszarakod a duplákártyát a pakli tetejére, mondasz valami jó szöveget, megfogod a tetején lévő lapot (ami ugye nem a megnézett lap, hanem ami mögötte van), középre dugod, majd a kártya tetejéről leemeled a látott lapot. Ha látni is szeretnéd a trükköt, Youtube-ra írd be hogy double lift, részletesen megmutatják, hogyan kell megcsinálni.

## A csodálatosan átszínezett lapok

A bal kezeden a pakli, a jobb kezeden egy kártyalap. A paklit úgy tartod, hogy az előlapok látszódnak. Legyen a legfelső lap mondjuk egy piros treff kettes! A jobb kezeden lévő lapot néhányszor végigsimítod a pakli felső lapján, és egyszer csak... a piros treff kettes feketére változik.

*A bŰvésztrükk titka:* az alap ugyanaz, mint az előző trükknél, a felső – simító – kártya alatt van egy másik lap, ami most a treff kettes. Amikor utoljára húzod el az egynek látszó duplalatot, egyszerűen a pakli felső lapjára tolod a dupla kártya alsó lapját. Sok gyakorlást igényel, de nagyon látványos! Youtube-on a kártyatrükkök között találni fogsz ilyet is.

## Mondd meg hányadik!

– Van valahol a pakliban egy fekete pikk ász. Érzem, hogy a tetején van, de nem tudom pontosan hányadik! – mondod, majd megkérsz valakit (a kiválasztottat mondjuk), hogy találja ki, hogy hányadik lap, egy és 5 és 15 között. Mond egy számot, pl. 8. Te elkezdted leemelni a lapokat, mindegyiket megmutatod, és – láss csodát! – a nyolcadik lap a fekete pikk ász!

*A bŰvésztrükk titka:* A trükkhöz kell némi előkészület, azaz beállítod a lapok sorrendjét. Mindegy, hol vannak a lapok, csak a hatodik a pikk ász legyen. Elkezdted sorban leemelni a lapokat, az első ötig felhívod rá a figyelmet, hogy nincs csalás, a tetejéről veszed le, majd kezdesz gyorsítani, és a figyelmet az asztalon lévő lapokra terelni. Az ötödik lap után a paklit észrevétlenül feljebb emeled, és úgy döntöd, hogy ne látszódjon nagyon a legfelső lap, ugyanis azt egy kicsit a hüvelykujjaddal hátrébb tolod, és az alatta lévő lapokat húzod ki. Amikor a 8. laphoz érsz, a hátrébb tolt lapot csapod az asztalra.

## Az eltűnő pénzérme

A bŰvész kér egy pénzérmét, ráteszi a bal kezének (balkezeseknél fordítva) hüvelyk-, mutató- és középső ujjának tetejére, mondja, hogy hármat csettint, és a harmadikra eltűnik, majd csettint... és a harmadikra tényleg eltűnik. Aztán valakinek a füle mögül előhúzza (mondjuk egy szép lány füle mögül:-))

*A bŰvésztrükk titka:* A bŰvész a középső ujjával csettintés közben bepöcköli a pénzt a pulóverének az ujjába.



Csináld magad!

## Tarka rongyszőnyeg

Ha van kedvünk fonni, olcsó, személyre szabott rongyszőnyeget készíthetünk a maradék anyagokból.

Ebben a kis szőnyegben az a szuper, hogy nem kell hozzá különleges kézügyesség, szinte varrni sem kell, csak fonni, és a szekrényben lapuló anyagmaradékokból elkészíthetjük. Ráadásul bár házi, elég strapabíró. Az egyetlen hátránya, hogy viszonylag időigényes megcsinálni, de például a tévé előtt töltött órákat is végigfonhatjuk. Az ötletet a Nők Lapjából kölcsönöztük.

Csak rajtunk és a maradék anyagainkon múlik, hogy milyen színekben fog pompázni a szőnyegünk, és ha megvagyunk vele, akkor nemcsak benn használhatjuk, hanem otthonosabbá tehetjük vele az erkélyt, ülhetünk rajta a kertben, vagy hagyhatjuk, hogy a kutyánk vagy cicánk vegye birtokba.

### Hozzávalók:

- \* egy darab erős vászon (akkora, amekkora szőnyeget szeretnénk)
- \* sok színes anyagmaradék
- \* egy nagyobb tű (pl. zsákvarró tű)
- \* fekete fonal
- \* olló
- \* textilragasztó
- \* cellux vagy szizszalag (nálunk nemes egyszerűséggel: szelotejp)
- \* impregnáló cipőspré.

Vágjuk méretre a vásznunkat, ez lesz a szőnyeg alapja, amire a fonott anyagcsíkokat felragasztjuk majd. Ez a szőnyeg például egy 60x80 centis darabból készült. Ezután kezdjük el csíkokra vágni a kiválasztott anyagmaradékokat, csak arra figyeljünk, hogy a csíkok legyenek legalább 80 centivel hosszabbak a vászondarabunknál, mert a belőlük készült fonat sokkal rövidebb lesz, és még a rojtokra is kell hagynunk az anyagból.



Most kezdjük el fonni. Ha végeztünk egy fonattal, akkor ragasszuk le a végét celluxszal, hogy a helyén maradjon. Amikor már színes, fonott kígyók vesznek minket körbe, és az utolsó anyagdarab is elfogyott, nekiállhatunk ragasztani.

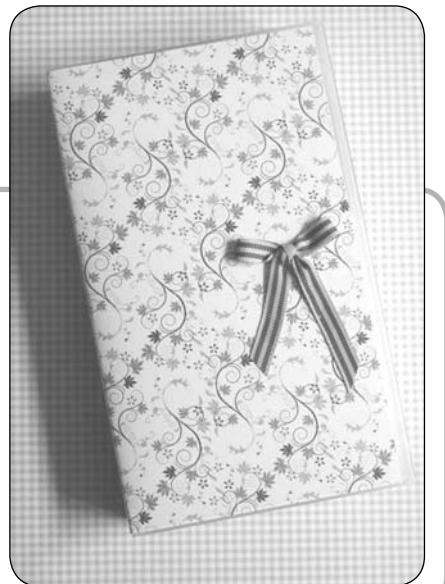
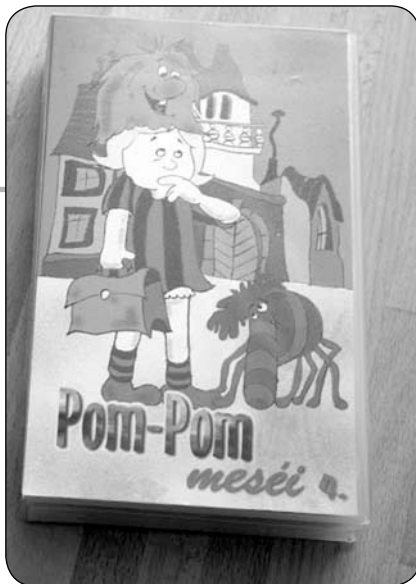
Ne sajnáljuk a ragasztót, jó alaposan rögzítsük a vászonra a fonalakat, így tényleg elnyúlhatetlen lesz a szőnyegünk. Figyeljünk

oda, hogy a szőnyeg két oldalán maradjanak lelógó fonatok, hogy legyenek majd lihegő rojtjaink! Fűzzük be a zsákvarró tűt, és a vászonalap két oldalsó végén varrjuk le a fonatokat, hogy még jobban rögzítsük őket! Távolítsuk el a celluxot, és vágjuk egyforma hosszúra a rojtokat, végül fújjuk le impregnálóval, hogy egy kis nedvesség se árthatson meg neki!

## Újrahasznosítás Mire jó a videokazetta?

Ha találsz még a házban, a lakásban videokazettát, ne gondold, hogy semmire sem jó. A tok újrahasznosítható.

A borítóképet kicserélve tolltartót nyerhetsz egy jól záródó tokból, vagy alkalmi ajándékozási csomagolóköntöst is varázsolhatsz belőle, amiből öröm lesz kivenni az ajándékot.



# Sógyurma díszek készítése

A sógyurma tészta receptje:

- 20 dkg liszt
- 20 dkg vákuumozott só
- kb. 1 dl víz (A vizet óvatosan, kicsi adagokban kell hozzáadni, mert a mennyiség változhat.)

- 1/2 teáskanál olaj

Tanácsok:

A „tészta” jól össze kell gyúrni, utána kezdődhet az „alkotás”. Érdemes egyszerre nagyobb adagot begyúrni, zacskóba rakva a hűtőben több napig is eláll. Alufóliára elkészítjük a munkákat, hogy aztán fóliával együtt berakjuk a sütőlemezre. Ügyeljünk rá, hogy a fóliát sütés után azonnal le kell húzni a munkáról, mert később már nem jön le. Az égési sérülések elkerüléséhez húzzunk fel mindkét kezünkre edényfogó kesztyűt!



A kész díszeket sütőben óvatosan megszáritjuk. Vigyázzunk, mert ha túl forró a sütő, a sógyurma könnyen megbarnul! Legjobb először nyitott ajtónál szárítani, és utána is csak takaréklángon sütögetni. Az apróbb részeket egy idő után alufóliával takarjuk le, így nem égnek meg!



Sütés után még melegen színtelen lakkal festjük, vagy fújjuk le, így még tartósabbá válik a munkánk!



Ha nem natúr díszeket szeretnénk, a tésztába keverhetünk temperát, színes festéket, de a legegyszerűbb, konyhában is megtalálható színező anyagot, kakaót, őrölt paprikát.

Mintázáshoz felhasználható anyagok, eszközök:

- hústű
- életlen, kerek hegyű kés
- tollbetét (pötytyözéshez, én Signetta tollat szoktam használni)



- különböző fűszernövények szemek, gomboknak, díszítéshez (szemes bors, szegfűszeg stb.)

- fokhagymaprés (a haját, állatok bundáját ezzel nyomjuk ki)

A [tanitoikincseim.lapunk.hu](http://tanitoikincseim.lapunk.hu) felvételei néhány ötletet adnak a kidolgozáshoz: ajtódísz, angyal, baba, gyümölcskosár, virágkosár, mécsesstartó. Jó munkát!



Kifestő

## Rímkereső feladványok

**E**gészítsétek ki a versikéket a címnek megfelelően, az első sorvégre rímelő szavakkal!

### RÉSZVÉT

Bú mar az Úr angyalába:  
Kitörött egy .....

### DÍSZVENDÉG

Szegényes kis putrinkba  
Betévedt egy .....

### ÍNYENC

Készítetek sót, tányért!  
Leszaladok .....

### BIZNISZ

Föltettük a Vaterára:  
Száz forint a .....

### BALESET

Mi történt a direktorral?  
Nekimentem .....

### DUGÓBAN

Nem játszom a tudálékost,  
Szívesebben .....

### KÍNOS

Pucér képem – kész bukta! –  
Felkerült a .....

## Ilyenek a kamaszok



**A** szómozai legalább 5 szavának felhasználásával írj 4 soros verset Ilyenek a kamaszok címmel! Ha sikerrel jársz, küldd el címünkre bármikor a nyáron, és még jutalomban is részesülhetsz. Címünk jól ismert: Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, V. Mišića 1., vagy [jopajtas.szerk@magyarszo.com](mailto:jopajtas.szerk@magyarszo.com)

A vers bármilyen kötetlen formájú lehet, vagyis nem kell feltétlenül rímelni a sorvégeknek.

A mozaik *Ágai Ágnes Kamaszságok* című versének szavaiból készült:

Az a fontos, hogy megtaláld önmagadat,  
mondja István bácsi, a pszichológus.  
Ennyit én is tudok, azt mondja meg,  
hogy hol keressem.



## Hat a Mari – Mata Hari

**A** költők szeretnek játszani. Csengő-bongó rímeket biggyesztenek a sorok végére, hogy ha megérintjük – elolvassuk, meghallgatjuk – a versüket, megszólaljanak, és édes muzsikával töltsék be fülünket, lelkünket. Játékos, bohó rímeket ötlenek ki saját maguk és mások szórakoztatására. Az alábbiakban példákat sorakoztatunk fel Fecske Csaba gyűjtésében, hogy ti magatok is megpróbáljatok hasonlókat kitalálni.

### Kecskerím

Mik azok a kecskerímek,  
Mint mikor a kecske rí: mek?

Nem, nem! Ez kínrím. Íme egy klasszikus példa kecskerímrre:

Azt kérdi a kaján halász,  
Mért van az ön haján kalász?

És egy másik: A fiúkra hat a Mari,  
Pedig nem egy Mata Hari.

### Kancsal rím

**Két szép példa Weöres Sándortól, aki még a többi költőnél is jobban szeretett játszani:**

Ez az Elek  
Piszok alak

\*

Egy hívó és egy eretnek  
Feles földön aratnak

### A rímhányó Romhányitól való kancsal rím:

Hiába korholta, intette,  
Kölkét ez csak untatta

### Ezt pedig Kosztolányi Dezső írta:

A szobámat méla hittel  
Berakattam malachittal

### Kínrím

**A költő kínosan ügyel a sorvégek összecsengésére. A kínrím egyik fajtája a végigrím. Íme egy Weöres Sándortól:**

Elvi tetem  
Elvitetem.

### Kosztolányi kínrímei:

Szomorú a baktatása  
A kezébe akatatáska

\*

Hallgat a sült kecsge,  
De hogyha él, fecseg-e?

\*

Azt mondják a hatalmasok,  
Hogy akinek hat alma sok,  
Az már elég hatalmas ok,  
Hogy ne legyen hatalma sok.

### Ismeretlen szerzőktől valók:

Egy kispesti vendéglőbe  
Egy kis pesti vendég ló be.

\*

Minden szemeszteren  
Minden szem Eszteren.

Saját szerzemények:

Nagylaknál a nagykövet  
Átdobott egy nagy követ

\*

Tehetnek-é a lettek  
Arról, hogy lettek lettek?

\*

Ez a hajó katamarán  
Csúnyán nézett Kata ma rám.

Fecske Csaba



## A sziklamászó

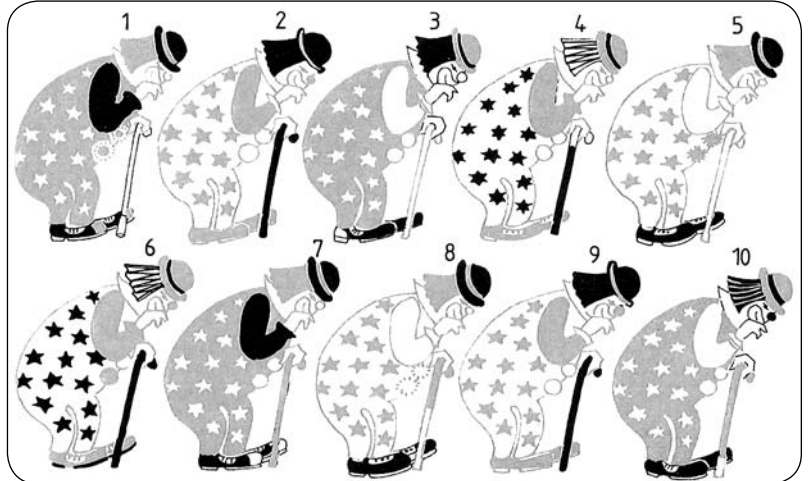
Egy 40 méter magas függőleges sziklafal tetejéről egy hegymászó le szeretne jutni. Semmije sincs, csak egy 30 méter hosszú kötele és egy bicskájá. A sziklafal felénél, azaz 20 méteres magasságban van egy kiszögellés, ahol megállhat. A sziklafal tetején vagy a kiszögellésnél odakötheti a kötele végét, de azt rángatással távolról kioldani nem tudja. Ugrani nem ugorhat. Hogyan tud lejutni?

A hegymászó egy 10 és 20 méteres darabra vágja a 30 méteres kötelet. A 10 métereset odaköti a szikla tetejéhez, és a másik végére csinál egy píci hurkot, amin keresztüldugja a másik kötélrészét úgy, hogy 10-10 méter lögjön le a hurkok mindkét oldalán. Ezután leereszkedik a 10 méteres kötélen a hurkig, majd a dupla kötélen leereszkedik a peremig, ahol a 20 méteres kötélrészletet le tudja húzni. Végül a peremről leereszkedik a 20 méteres kötélen.

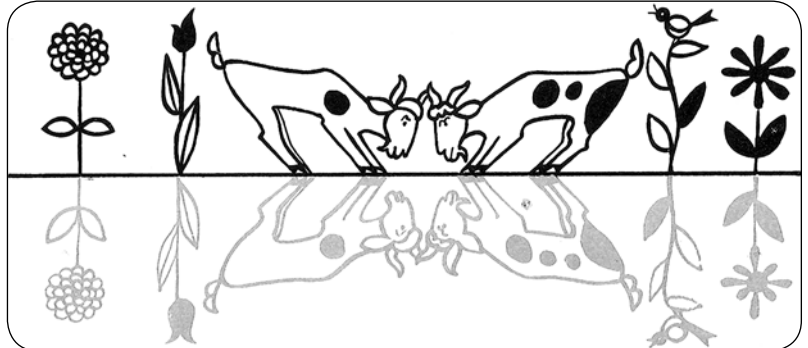
## Képességfejlesztő



Vesd össze a két képet, és jegyezd fel minél több különbséget!



A tíz bohóc között kettő egyforma. Melyek azok?



Van-e különbség a rajz és az árnyék között? Mennyi?

## Nagyapó reggelije

Nagyapó nem eszik meg akármit: a főtt tojást például csak akkor, ha az se több, se kevesebb, pontosan 15 percre főtt. Egy nap téged kér meg, hogy készíts neki reggelit, és te csak két időmérő eszközt találsz az egész házban: két homokórát. A nagyobbikban 11 perc alatt pereg le a homok, a kisebbikben 7 perc alatt. Mit teszel? (Nagyapó egyre türelmetlenebb!)

Csak úgy kezdheted, hogy megfordítod mindkét homokórát. Mert ha csak az egyiket fordítod meg, akkor azután, hogy lepergett benne a homok, visszakérülisz a kezdeti állapotba. Két egyszerű megoldás létezik: Megfordítod tehát mindkét homokórát, és akkor teszed fel a tojást, amikor a kisebbikben (7 perces) leperg a homok. Hagyd a homokot lepergenni a nagyobbikban is (ez 4 perc), és fordítsd meg, majd hagyd újra lepergenni benne a homokot. Mire ez megtörténik, a tojás éppen 15 percre főtt. A homokórák megfordításával egy időben tedd fel főni a tojást. 7 perc múlva a kisebbiket megfordítod, ekkor a nagyobbikban 4 percesre való homok van még. Amikor 4 perc elteltével a homok a nagyobbikban is leperg, akkor a 7 perces tetejében 3 percnyi homok van, de ami még fontosabb: 4 percnyi hullt le az aljába. Megkönyebbült sőt hájjal megfordított tehát a 7 perceset, és megvárod, amíg abban is leperg a homok (4 percnyi), s nyomban feltálad nagypapónak a reggelit. Ez a megoldás ráadásul pontosan 15 percre tart, és ennél gyorsabban nem készülhetsz el a reggelivel.



A POÉN 1. RÉSZÉ	▼	◀ RÓMAI 50 HÁROM, SZERBÜL	FÉLRÉSZE!	A POÉN 2. RÉSZÉ	KATALIN, BECÉZVE								
A MÁSIK OLDALRA RAKOS- GAT	▶												
MÓKA	▶												
OXIGÉN ÉS JÖD	▶		TÍZ FELE A BANK KÖZEPE!										
MÉTER NÉMA- SÁG	▶	TÖRÖK FIUNÉV DÉLBE ESSZÜK											
	▶			A FÖLD- BŐL ÁSOVAL KIFORDÍT									
CELSIUS VÉR- CSO- PORT	▶		A PARK FELE!	HIDRO- GÉN		FOGGAL ÖRÖL	AZ ŐL RÉSZE	SÁRGA, NÉMETÜL ZORRO JELE	▶	GRAMM SZINTÉN NE	▶	KECSES VAD KIEJTETT BETŰ	DUNA- TISZA- DUNA, RÖVIDEN
VALAMI- KOR ÉLT SZEMÉLY	▶		A POÉN 3. RÉSZÉ	▶	J								
NAGY- DOB RÉSZE!	▶		OLASZ NÉVELŐ										
OLASZ AUTOJEL	▶	FIUNÉV ARRA A HELYRE PAKOL						FUTAMNAK VEGET VET TAN- ANYAGOT ISMERTET					
SZERB NÉPI TÁNC	▶					KABÁTON VAN EL- SZAKAD					KELET BÁNATOS		NÉMET- ORSZÁG ANNYI MINT
FOSZFOR	▶												
	▶		TILTÓSZÓ ... ÉS JERRY, RAJZFILM			LANTÁN AZONBAN			LÁNYNÉV A SÓGOR FELE- SÉGE				ATTÓL A NAPTÓL FOGVA
LIGETI ÜLŐHELY	▶			FÉL- HOLD!				AFRIKAI TEHÉN- ANTILOP EGYIK IDŐ- ZONA			EZEN A NAPON LÁNYNÉV		
FÉL TUCAT	▶			MILLI- MÉTER									
BÁCSKAI FALU LAKÓJA	▶											ZAMBIA RÓMAI 1	
A GÖRÖG ÁBÉCÉ 3. BETŰJE	▶					EMBER, ANGOLUL ... DELON SZÍNÉS					CSONTHÉ- JAS GYÜ- MÖLCS FALAT RAK, ÉPÍT		
ITTRIUM ÉS KÁLIUM	▶		A SZÉN VEGY- JELE	GONOSZ VÉN BANYA HOSSZÚ IDEIG									A TÁRGY RAGJA ...-KAPOK
NITRO- GÉN	▶	HAMISAN JÁTSZIK MAGYAR VÁROS					DEHOGY! Ő (NŐ) ANGOLUL		NÉVELŐ JUTTAT		PÁRAI BÁCSKAI HELYSÉG		
KÖZÉPEN LEÉRI! FÉLIG!	▶		ODAFUT FÉLE- LEM!										TÁVOL- KELETI JÁTÉK (GÓ)
	▶					RÉSZBEN KIHÓZ! A SUGÁR JELE		AKADOZ- VA BESZÉL MÁLTA					
HOROSZ- KÓP- JEGY	▶	E								AZ ÖLTÖNY FELSŐ RÉSZE			





## Pihend ki magad a nyaralás alatt!

Ísmét itt a nyár, és többségünk számára a nyaralás az aktív pihenésről, új élményekről szól, persze a szép környezet, szikrázó napsütés mellett ugyanolyan fontos lehet az is, hogy ne kelljen reggel vekkerre ébrednünk, és esetleg ebéd után is szunyókálhassunk egy jót. Sokan vagyunk azonban ilyenkor is csalódottak, hiszen hiába szűnik meg a nyaralás idejére a stressz, a hajtás: elvileg megtehetnénk, mégsem tudjuk tökéletesen kialudni magunkat. A rossz alvás lehet pusztán átmeneti probléma is, hiszen nyaralásakor új, szokatlan környezetbe kerülünk, és előfordul, hogy ezért nem alszunk jól. Ha az alvással gondjaid vannak és ez a problémád nem a nyaralás közben jelentkezett először, illetve hosszabb ideje áll fenn, a háttérben nagy valószínűséggel alvásprobléma rejtőzik, melyet kezelned kell.

### Ha felborul a belső idő

Nyáron a hosszú nappalok miatt előfordulhat, hogy este sokáig fennmaradsz, hiszen a szabadságon megteheted, hogy másnap reggel tovább alszol, vagy akár egész délelőttöket lustálkods az ágyban. Ez a „lazulás” azonban könnyen elállíthatja belső órát, és alvászavarhoz is vezethet.

Ha rosszul alszol, nappal fáradt, ingerült vagy, nehezebben koncentrálsz, így könnyen elronthatod a régen várt nyaralást is.

A jó alvás elsősorban nem a mennyiségtől függ, sokkal inkább a minőségtől.

### Érdekes

A legtöbben az elalvást úgy képzelik el, mint egy fokozatosan bekövetkező állapotot, folyamatot. Pedig az elalvás olyan, mint egy villanykapcsoló. Az álmatlanságban szenvedők „villanykapcsolója” elromlott, valahol a két állapot között léteznek, nem is egészen ébren, de nem is alvásban élnek az életüket.

### Ki mennyit alszik?

A lajhár akár tíz órát is alszik naponta. Az újszülött delfinek ezzel szemben akár egy hónapot is kibírnak alvás nélkül. Az embernek már egynapi nem alvás is komoly koncentrációs problémákat okoz, ami súlyosan rossz döntésekhez, sőt gyakran balesetekhez vezethet.

### A jó tippek

A szabadidődöt igyekezz úgy beosztani, hogy mindenre legyen egy kis idő! Jöhetnek az élmények, a passzív pihenés, az aktív kikapcsolódás, a különleges ételek, kis sport és természetesen a jó alvás.

A nyaralás alatt is egyél rendszeresen, és délután vagy kora este feltétlenül sportolj, mozogj egy kicsit! Úszkálhatsz a strandon, a



medencében, este sétálhatsz egy kiadósat. A kellemes étkezések, a mozgás és a pihentető alvás együtt a jó közérzet összetevői.

A délután elfogyasztott kávé, tea zavarhatja az éjszakai alvást. Bármennyire jólesik is egy jeges tea este a parton, gondolj arra, hogy ezzel a másnapi frissességedet kockáztatod!

Próbáld meg reggel lehetőleg mindig ugyanabban az időpontban felkelni, és éjszakázás után se maradj egész délelőtt ágyban! Lehet, hogy kicsit kialvatlan leszel, de annál jobban alszol majd a következő éjszaka. Azért egy órát még megengedhetsz magadnak, ennyivel kelhetsz ilyenkor később a megszokottnál – ez még nem zavarja meg a belső órát működését.

Nem tilos a délutáni alvás. Sőt kifejezetten kellemes és hasznos lehet, ha valóban dél után, „sziesztaidőben” történik. Ha azonban éjszaka forgolódsz az ágyban, érdemesebb ezt a délutáni alvást is kihagyni. Ezenfelül vannak olyan napszakok, amikor a szunyókálás mindig kerülendő, mert inkább összezavarja, mint segíti a napi ritmusunkat és a belső óránkat – ilyenek például a késő délelőtti és késő délutáni (a vacsora előtti) órák.



A napozás és a napon való tartózkodás lehet egészséges is, de csak akkor, ha igazán odafigyelünk arra, hogy a káros sugárzás ne károsítsa a bőrünket. Az alábbi tanácsok betartásával ez a kockázat elkerülhető.

1. Ismerd meg bőrtípusodat és védekezz megfelelően! Mindenki, fototípusától

## A napozás tízparancsolata

függetlenül, legyen óvatos az első néhány alkalommal! Hagyd a bőrdet fokozatosan hozzászokni a napsütéshez!

2. Ne tartózkodj a napon délelőtt 11 és délután 3 óra között! A Nap sugarai gyengébbek kora reggel és késő délután.

3. Használj napsütés erejének megfelelő fényvédő krémet! Minél világosabb a bőrszín, annál lassabban növeked a napozással töltött idő!

4. Viselj kalapot, világos színű pólót és napszemüveget! Nagyobb igény van a fényvédőkrém rendszeres használatára minden olyan testrészükön, amely ki van téve a nap-sugárzásnak.

5. Edzés és sportolás közben is használj fényvédőszert, és ismételd meg a felvitelt! Az izzadság hatására a fényvédőkrém leválik a bőrről.

6. Tartózkodj a napsugarakat visszaverő felületektől – vagy növeked a fényvédelmet! A hó, a jég, a homok, a beton mind növelik az UV-sugarak hatását. Hallottad

már, hogy az UV-sugarak többsége a vízen is áthalad? Erre érdemes emlékezni fürdőzés előtt...

7. Az önbarnító krémek nagyszerű kozmetikai termékek, ugyanakkor egyáltalán nem biztosítanak fényvédelmet. Az általuk elért „barnaság” nem állítja meg az UV-sugarakat.

8. Tartózkodj teljes mértékben a naptól, ha olyan orvosságot szedsz, mely fényérzékenységet kiváltó összetevőt tartalmaz (a biztonság kedvéért kérdezd meg erről az orvosodat)!

9. Ha leégysz – különösen, ha hólyagos égésről van szó –, késelem nélkül keress fel egy orvost! Egy ilyen komoly bőrsérülés orvosi felügyeletet igényel.

10. Győződj meg arról, hogy fényvédő krémed UVA, és UVB szűrőt is tartalmaz. Az UVA-sugarak nem „égetik” a bőrt, de a mélyebb rétegekbe hatolva jelentős károkat okoznak. Az UVB-sugarak – melyek dél körül a legerősebbek – felelnek a leégésért.



## A szépség és a szemöldök

A szemöldök furcsa módon ott is van, meg nincs is az arcon. Ha gyönyörű, akkor az arc is sokkal szebb, a legtöbb esetben mégsem tudjuk, hogy ezt az érzést egy csodaszép, ívelt szemöldök teszi. Viszont, ha csúnya, akkor az arc szépsége is tompul. Nem érdemes feltétlenül a divatot követni, hisz nem biztos, hogy nekünk pont az áll jól, ami a sztároknak. A szemöldöknek – akár csak a ruháknak vagy a sminknek – megvan az aktuális trendje.

### Korok és divatok

A '30-as, '40-es évek molesztárjait báványozva próbálták a nők Marlene Dietrich vagy épp Tolnay Klári szemöldökét utánozni. Keskenyre szedték, ami inkább egy vékonyka csíkra emlékeztet.

Az '50-es évektől kezd kicsit vastagodni a szemöldök, sőt az íve is hosszabb, karakteres. Liz Taylor vagy Sophia Loren az Igazi Nőt testesítik meg, és divatdiktátorként üzeni mindkét filmszínésznő. Ilyen szemöldököd legyen! A '70-es évek hippis nemzedéke újra csipeszhez nyúl, és vékonyít a szemöldökén.

Flower-power, szabad élet a kommunákban, Woodstock – a nő mégis nő marad, és két örült fesztivál között is szakít időt a csinosításra.

Ki gondolná, hogy a '80-as évek divatjának diktálója, ura és parancsolója a Miami Vice című sorozat volt? Bizony. Don Johnson, Sandra Santiago és Philip Michael Thomas történelmet ír. Amit a sorozatfigurák látnak a tévében, azt követik is. Az i-re a pontot Brook Shields tette fel. Az ő szemöldöke a hamisítatlan '80-as évek szemöldöke. Bozontos, vastag és buja.

A '90-es évek szemöldöke kicsit lenyugtatja a kedélyeket. Szépen ívelt, diszkrét, nem harsogó. Az új millenniumban már csak ismétlődnek és váltakoznak a régi divatszokások. Vékony, aztán vastag, tüntetően hanyag, de precízen megtervezett szemöldökök.

Manapság láthatás olyat is, olyat is. Az orosz szupermodellek vastag, sötét szemöldök alól pislognak a fotómasinába, míg Madonna a diszkrétre és a halványra tette le a voksát.

### Óvatos korrekciók

Gyakran találkozunk elrontott, elszedett ívekkel, amit valaki maga szedett ki. Sajnos sokaknak nem is nő vissza ugyanolyanra a szemöldöke. Éppen ezért a szemöldökszedést érdemes kozmetikusra bízni.

A kozmetikus csipesszel vagy gyantával igazíthat a szemöldökön. Tévhit, hogy a gyantától fellazul a bőr és egy idő után fityegni fog a szemhéjon. Aki kevésbé bírja a fájdalmat, és szeretne hamar túllenni a szépségen, az válassza a gyantázást.

### Szemöldökszedés után pattanások

Mi lehet a probléma? Az egymásnak adogatott vagy nem higiénikusan tárolt vagy használt csipeszen baktériumok telepedhetnek meg, amelyek a bőrrrel érintkezve gyulladást okozhatnak. Az ilyenkor megjelenő pattanásokat ne nyomkodd, hanem fertőtlenítsd le alkoholos tonikkal, vészhelyzetben arcszesszel! A pattanások rövid időn belül el fognak tűnni. A csipeszt szintén fertőtlenítsd le és töröld át alaposan!

## Miről árulkodik a testtartásod?

Kutatások igazolják, hogy testtartásunkkal érzéseinket is ki tudjuk fejezni. A görnyedő hát, a behúzott vállak önbizalomhiányt, depressziót sejtetnek.

Valószínűleg nem akarsz sok időt együtt tölteni azzal az emberrel, aki görnyedezve a földet bámulja. Ha viszont egyenes, kihúzott háttal áll, tartása magabiztosságot, kellemes megjelenést sugall. Ha egyenes tartása ellenére nem mer senki szemébe belenézni, viselkedése némi sznobizmust feltételez. Figyeld meg a sikeres politikusok, színészek, modellek testtartását! Begyakorolt pózok által pozitív képet festetnek magukról.

Beszélgetés közben természetesen nem úgy állunk, mint a feszület, változtatunk a testtartásunkon. Ha azonban túl gyakran változtatjuk a testsúlyt egyik lábról a másikra, megbízhatatlan ember benyomását keltethetjük, vagy olyan emberét, aki igyekszik minél inkább kihátrálni a helyzetből.

Két ember beszélgetés közben pozitívra ja sokat elárul párbeszédjükéről. Egyetértésre utal, ha a két test egymás irányába mutat; ellentét gyanítható, ha tartásuk egymástól távolodó.

### Mi köze a térnek a testnyelvhez?

A tér és a testbeszéd összefüggése vitathatatlan. Túl szellős térben az emberek

magányosnak, elhagyatottnak érzik magukat, zsúfolt helyzetben nyomasztónak, fullasztónak érzik mások közelségét. A kutatók négy zónáról beszélnek az emberek közötti kommunikáció kapcsán:

Intim zóna: az ember testét körülölelő körülbelül 40 cm átmérőjű kör, amelynek határát csakis a nagyon közeli hozzátartozók, barátok vagy partnerek léphetik át. Persze egy utasokkal telezsúfolt autóbusszon nehézkes fenntartani a zóna intimitását. Ilyenkor más eszközökhöz kell folyamodnunk: nem nézünk a másik ember szemébe, mintegy magunkba visszavonulva közöljük a másikkal, hogy „tisztelőben tartom a te intim zónádat, te is tartsd tisztelőben az enyémet”.

Személyes zóna: nyilvános helyeken, étteremben, társasági eseményeken nagyjából 50–115 cm sugarú körben helyezkedünk el másokhoz képest.

Társadalmi zóna: nagyobb távolságot tartunk számunkra ismeretlen emberekkel, például a bolti eladóval. Ez a személyek közti távolság mintegy másfél métertől mintegy négy méterig terjedő lehet.

Nyilvános zóna: körülbelül 4 méternyi távolságot érzünk megnyugtatónak, ha idegen környezetben mások, vagy nagy nyilvánosság előtt szereplnünk kell.

Ezek a zónák kultúránként különbözőképpen meghatározottak. Bizonyos országokban például mindennaposnak számít belépni a másik ember személyesebb zónájába, melegséget, barátságos légkört sugall mások közelsége, míg másutt durva sértésnek számít áthágni a másik ember intim zónájának határát.

### A testbeszéd neked is segíthet

Ha tudatában vagy tested külső jelzéseinek, sokkal magabiztosabbnak érezheted magad. Amikor érzed, hogy lógó orral a földet nézed, egykettőre változtathatsz testtartásodon. Amikor szorosan összekulcsolt karral állsz, kellő nyugalmat adhat egy-két mélyebb lélegzetvétel.

Ha képes vagy mások testbeszédét értelmezni test- és fejtartásából, arcizmikájából, kéz- és karmozdulataiból, rengeteg információhoz juthatsz.

Aki emberekkel van körülveve nap, mint nap, elengedhetetlen, hogy többé-kevésbé olvasni tudjon mások mozdulataiból. A pszichológusok például klienseiknek nem elsősorban a szavait értelmezik: a páciens gesztusaiból a ki nem mondott, mélyebb érzelmeket is képesek megfejteni.

Az emberi testbeszédet figyelve sosem unatkozhatunk. Jusson ez eszedbe, amikor végelethetetlenül hosszúnak tűnik számodra a várakozási idő: a gyakorlás lehetősége a szeleid előtt hever!

**P**rága Csehország fővárosa. Az ország központi részében helyezkedik el. Több mint ezer éves múltja tekintetében, egy igazi történelmi műemlék, tele templomokkal, hidakkal, palotákkal. Történelmi központja a XI. és a XVIII. század között épült. Ma körülbelül kétfélmillió lakosa van, és majdnem 500 négyzetkilométeres területen fekszik. A városnak számos látványossága van, egyik közülük a prágai vár. A vár és az egész városrész neve Hradzsín. A vár főtere a Hradzsín tér, ott helyezkedik el a fő udvari bejárat.

Az erődítmény építésének kezdetei a IX. századra vezethetők vissza. Abban az időben a Przemysl-házi uralkodók székhelye volt, egyben vallási központ is. Az erődítményt kezdetben fából készült fal védte, később erősebb, kőfallal vették körül.



**IV. Károly császár**

A vár virágzását a kései középkorban, a XIV. században élte, amikor Csehország erős hatalmat jelentett. Leghíresebb uralkodója IV. Károly király, aki egyben a Német-Római Birodalom császára is volt, sokat tett a város kiépítéséért, és nagy birodalmának központjává nevezte ki.

A Szent Vitus gótikus stílusú katedrális a XIV. század közepén épült. A munkálatokat előbb Araszi Mátyás, később Peter Parler vezette. 1420-ra készült el. Az építményen a végső simításokat a XIX. század közepétől a két vi-



**A Károly-híd a Moldva folyó két partját köti össze**

## A történelem színhelyei

# A prágai vár



lágáború közötti időszakig végezték. A híres erdélyi fejedelem, Báthory Zsigmond az itteni Zsigmond-kápolnában van eltemetve.

Prága egyik látványossága a Károly-híd. IV. Károly császár idejében kezdődött az építése, 1357-ben. A hidat szobrok és gótikus stílusban épült tornyok díszítik, és ezen keresztül vezetnek a cseh királyok koronázási menetei.

A prágai egyetem is a híres császár nevéhez fűződik. Ha nem is egész Európában, de Közép-Európában a legrégebb, ugyanis a Károly Egyetemet 1348-ban alapították.

A XV. században Jagelló Ulászló cseh és magyar király idejében még jelentősebb szerepet kapott a vár. A Károly-palotában elkészült Ulászló kései gótikus díszterme. Benedikt Rejt építtette a XV. század végén. Az óriási termet sok mindenre használták, többek között lovagi játékokra, de trónteremként és koronázó teremként is funkcionált. Itt történt meg a híres defenesztráció 1618-ban (a cseh nemesek a Habsburgok két emberét kidobták az ablakon, ezzel megkezdődött a cseh protestánsok lázadása a katolikus Habsburgok ellen), amely a harmincéves háború kitéréséhez vezetett. Itt választották meg 1935-ben Eduard Benes csehszlovák elnököt, aki a róla elnevezett dekrétumokról máig rossz emlékü a magyarok számára.

A XVI. század második fele és a XVII. század eleje sok újat hozott a cseh székhely számára. II. Rudolf Habsburg uralkodó uralma alatt

Prága a művészetek és a tudományok központja lett. A császár nagy művészetkedvelő volt, és ez meglátszott a császári udvaron is. Rudolf később ebbe a várba vonult vissza, és hanyagolta a birodalom ügyeinek a vezetését, inkább a csillagászatot foglalkozott. 1589 és 1596 között épült a Spanyol terem, amely egyben a királyi fogadóterem volt és a galéria is. 1598-ban, Rudolf uralkodása idején kapta meg a Hradzsín a szabad királyi város rangját.

A XVII. századtól a cseh főváros, így a prágai vár is a Habsburg-házi uralkodók hatalmába került. A Habsburgok is hozzájárultak az építkezéshez, így hamarosan paloták vetkét körül a várat. Mária Terézia idején, a XVIII. század második felében a vár megkapta a mai formáját. Ekkor épült a Szent Kereszt kápolna és a Nemesi intézet is. A városrész nevezetesei még a Toszkánai palota, a Martinic-palota, a Sarm-palota, a Schwarzenberg-palota, Nepomuki Szent János temploma, a Szent Rókus templom, a Loretói Szűz Mária templom, a Strahovi kolostor és sok más.

A Hradzsín ma Csehország közigazgatási központja, itt helyezkedik el a parlament és az elnöki palota is. A várat, és a körülötte lévő számos építményt 1992-ben az UNESCO a világhörökség részévé nyilvánította. Aki szereti a történelmet, ne hagyja ki ezt a várost, amely ma Európa egyik legfontosabb turisztikai úti célja!

**Gyarmati Balázs történész**



**A Hradzsín tér**

## Kilenc pontban a Vatikánról



1. A pápa és a bíborosi testület székhelye, a New York-i Central Parkhoz képest nyolcszor kisebb területen, 0,44 km<sup>2</sup>-en fekvő Vatikán a legkisebb nemzetközileg elismert állam.

2. A Vatikán hasonlóan működik, mint bármelyik más állam, egy valamiben azonban eltér a többitől: nem szed adót állampolgáraitól, akiknek száma 2014. júliusi adat szerint 842 főt tesz ki.

3. Miután a fiatal olasz állam 1870-ben a Rómát és környékét magában foglaló Egyházi Államot is anektálta, a pápák tiltakozásul csaknem 60 évig nem hagyták el a Vatikánt.

4. Az olasz állam és a Szentszék viszonyát az 1929-ben megkötött lateráni egyezmény rendezte. Egy jelképes nagyságú területen létrejött a Vatikánvárosi Állam, a pápa által vezetett teokratikus, abszolút monarchia. A lateráni egyezményben Olaszország elismerte a független Vatikánvárosi Államot, az Apostoli Szentszék cserébe pedig Rómát Olaszország fővárosának. A katolikus vallást államvallásnak nyilvánították, és bevezették a kötelező iskolai vallásoktatást.

5. A pápát egy személyben megilleti a bírói, a törvényhozói és a végrehajtó hatalom. Míg az állam vezetői javarészt egyházi, a középvezetők és az alkalmazottak többnyire világi személyek.

6. A Vatikánvárosi Állam élén álló első pápa, XI. Piusz óriási autórajongó volt: 16 kocsit állt a garázsában.

7. A Svájci Gárda 1506 óta felel a pápa testi épségéért. A legenda szerint a testőrök jellegzetes sárga-piros-kék ruháját maga Michelangelo tervezte. A gárda tagjai csak 174 cm-nél magasabb katolikus svájci férfiak lehetnek. A pápasága alatt napi egy doboz cigarettát elszívó VI. Pál pápa 1970-ben megszüntette a Nemesi Őrséget és a Palotaőrséget, így a Svájci Gárda maradt a Vatikán egyetlen fegyveres testülete.

8. A pápai rezidenciaiként szolgáló Apostoli Palotában több mint 1400 szoba és 12 523 ablak található.

9. A világ első automata telefonközpontját 1886-ban a Vatikánban helyezte üzembe Giovanni Battista Marzi.

## Legóként kelt életre Napóleon

Kiállítás nyílt Waterloo városában legóból Napóleon és legyőzője, Wellington herceg életéről. A tárlaton Napóleon polgári törvénykönyve, a Code civil, a császár irodája, híres kalapja, Jacques-Louis David által festett arcmása és a waterlooi csata jelképes helyei 1,2 millió darab színes legóból összerakva láthatók.

„Nemzedékeken átívelő eseményt szerettünk volna. A kiállított tárgyak – korabeli empire és európai bútorok, Napóleon ábrázoló képek – láttán a legkisebbek is szórakozva sajátíthatják el történelmünk eme részleteit” – mondták a megnyitón a szervezők. Játsszóhelyeket is berendeztek, amelyekben a kicsik kézbe is vehetik a tárgyakat.

## Kilenc tény a repülés történetéből

1. A történelem során elsőként feltételezhetően a kínaiak emelkedtek a levegőbe, amikor az i. e. 4. században nagyméretű sárkányaik alá erősített kosárból próbálták kilesni az ellenséget.

2. A repülés atyjának sokan Leonardo da Vincit tekintik. A madarak röptéről írt munkájában számos repülőszerkezet vázlatát rajzolta meg, amelyek közül néhány valóban alkalmas lett volna a repülésre.

3. A Montgolfier fivérek 1783. szeptember 19-én XVI. Lajos szeme láttára engedték útjára az első olyan hőlégballont, amelyben élőlények – egy kacsa, egy juh és egy kakas – utaztak.

4. Az első ejtőernyős ugrást 1797. október 22-én a francia forradalmi hadsereg korábbi tisztje, André-Jacques Garnerin hajtotta végre a párizsi Parc Monceau-ban.

5. Az első, Henri Giffard által épített, gőzgéppel hajtott léghajó 1852-ben szállt fel. A léghajózás aranykorának a Hindenburg 1937-es katasztrófája vetett véget.



6. Az első ember által irányított motoros repülőgép 1903. december 17-én szállt fel az észak-karolinai Kitty Hawk közelében. A fiatalabb Wright testvér, Orville 12 másodperc alatt 37 métert tett meg a levegőben.

7. A világon elsőként Thomas Selfridge, az amerikai hadsereg főhadnagya vesztette életét repülőgép-balesetben 1908. szeptember 17-én. A gépet vezető Orville Wright túlélte a zuhanást.

8. A világ első légiutas-kísérője, Heinrich Kubis 1912-től, az első stewardess, Ellen Church pedig 1930-tól szolgálta ki az utasokat.

9. Raymond Orteig hoteltulajdonos 1919-ben 25 ezer dollárt ajánlott fel annak, aki repülőgépen leszállás nélkül eljut New Yorkból Párizsba. Ez elsőként a 25 éves Charles Lindberghnek sikerült 1927. május 21-én.



A kiállítás impozáns darabja a párizsi Invalidusok Dómjának kicsinyített másolata. Az eredeti épületben található Napóleon síremléke. A 2,5 méter magas, mintegy fél tonnás legóépítményt több mint 1000 órás munkával, 270 ezer darabból állították össze. A kiállítás 2014-ben Bonaparte első feleségének, Joséphine de Beauharnais-nak a rueuil-malmaisoni kastélyában volt látható, és több mint 30 ezer látogatót vonzott. A waterlooi csata kétszázadik évfordulója alkalmából kibővített kiállítás vándorútra indul, Európa-szerte látható lesz. (MTI)



# A Virágos-szigetek királynője

**É**lt egyszer egy királynő, aki az egész Virágos-szigeteken uralkodott. A férje, akit nagyon szeretett, néhány évvel az esküvőjük után meghalt. A királynő, hogy ne gondoljon mindig a bánatára, minden idejét a két szépséges leányának szentelte. A kis hercegnők gyönyörű lányokká serdültek, de az idősebbik különösen kitért a szépségével. Az édesanyja éppen ezért nagyon aggódott, hogy a lánya kivívja az összes sziget felett uralkodó királynő haragját, aki úgy gondolta, nincsen nála gyönyörűbb teremtés a világon, s összes alattvalójától elvárta, hogy behódoljanak a szépsége előtt.

A hiú királynő minden környező szigetet meg akart hódítani a seregével, s valamennyi legyőzött sziget uralkodó családjától csak egy dolgot várt el: a fiatal hercegnők jelenjenek meg a színe előtt, amint betöltötték tizenötödik életévüket.

Mikor elérkezett az idősebb hercegnő tizenötödik születésnapja, édesanyja a törvény szerint el is vitte a királynőhöz. A hiú uralkodó már halotta a hírért a lány szépségének, s izgatottan várta a találkozást, de amint megpillantotta, azt kívánta, bárcsak sosem látta volna. A hercegnő felülmúlta az ő szépségét, szem nem látott még bájosabb teremtést, és ez hártalan irigységet ébresztett a szívében.

Azt sem tudta, mihez kezdjen hatalmas dühével, de aztán arra gondolt, talán csak ő találja olyan szépnek a hercegnőt, és mások szemében továbbra is ő a legfenségesebb. De csalódnia kellett, mert az egész udvar tekintetében ott ragyogott a csodálat és az ámulat a hercegnő szépsége láttán. A királynő hamar visszavonult a szobájába, rá sem bírt többé nézni a lányra. Megüzente az egyik udvarhölgyével, hogy nagyon rosszul érzi magát, ezért sajnos nem tudja újra fogadni őt, jobb lesz, ha hazatér a saját országába.

A hercegnő édesanyja jól tudta, hogy nem szabad tovább maradniuk a felbőszült királynő udvarában, s félt a varázserejétől is. Tüstént hazatért a lányával, s ráparancsolt, hogy hat hónapig ki ne tegye a lábát a palotából. Azt remélte, ennyi idő alatt elszáll a királynő haragja.

Már csaknem letelt a fél esztendő, mikor a hercegnő megtudta, hogy a palotához közeli réten csodás bál lesz. Csak az ablakából nézhetette az előkészületeket, de minden vágya az volt, hogy ott lehessen. Végül sikerült elérnie, hogy elmehessen, az édesanyja belegyezett, mert úgy gondolta, elmúlt a veszély.

Az egész királyi udvar boldog volt, hogy szeretett hercegnőjük végre elhagyhatta a palota fogságát. A bálozók vidáman követték a hercegnőt, aki előttük lépdelt, mikor hirtelen megnyílt a föld a lány talpa alatt, és egy szempillantás alatt elnyelte.



Az összegyűltek halálra sápadtak a döbbenettől, a királyné és az ifjabbik hercegnő pedig sírásban törtek ki. A királyné parancsot adott a föld feladására, de hiába, bármilyen mélyre is jutottak, a hercegnőnek nyomát sem találták.

Eközben az eltűnt hercegnő a föld másik felén találta magát egy kihalt sivatag kellős közepén. Aztán hirtelen mégis feltűnt egy élőlény, de az nem ember volt, hanem egy nagyon aranyos kiskutya, aki boldogan simult a lányhoz. A hercegnő a karjaiba vette, és kedvesen megsimogatta. Mikor letette a földre, a kiskutya ugatni kezdett, mintha csak azt kérte volna a lánytól, hogy kövesse őt.

A lány a nyomába is eredt. Hamarosan egy dombhoz értek, melynek a tetejéről egy csodás völgy látványa tárult a szemük elé. Gyümölcsfák sorakoztak egymás mellett, az ágakon roskadoztak a gyümölcsök és a virágok. De a legérdekesebb dolog a völgy közepén állt: egy mesés szép szökőkút.

A kiskutya a kúthoz vezette a lányt, aki leült a selymes pázsitra. Hirtelen mély szomorúság szállta meg, nem tudott másra gondolni, mint szerencsétlen sorsára, és fájdalmas könnyeket hullatott.

A kiskutya igyekezett jobb kedvre deríteni, és a hercegnő, mialatt a kedves teremtéssel játszott, el is feledkezett a balszerencséről.

Am ahogy közeledett az éjszaka, a hercegnő egyre jobban félt attól, milyen veszélyek leselkedhetnek rá a sötétben.

Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy a kiskutya a ruhája szélét húzza. A hercegnő ismét rábízta magát a kis segítőjére, és utána indult. A kiskutya ezúttal egy hatalmas sziklához vezette, aminek a közepén jókora nyílás tárongett. A kutya a barlang szájához vitte, és a hercegnővel együtt beléptek a barlangba.

Odabent csodás látvány tárult a szemük elé: a barlang falát fényes kövek borították, melyek mindent beragyogtak, hátul pedig egy kis kanapéra bukkantak, melyet puha moha borított. A hercegnő lefeküdt, és az egész napi izgalom után hamar elnyomta az álom. A kiskutya kényelmesen elhelyezkedett a lábánál, és ő is nyugovóra tért.

Másnap reggel hangos madárcsicsergés keltette a hercegnőt. A kiskutya is felébredt, kedvesen körülugrálta a védencét, majd megint belekapaszkodott a ruhájába. A hercegnő most is hagyta, hogy a kutya vezesse őt, és hamarosan visszatértek a gyönyörű kertbe, ahol az előző napot töltötték. A hercegnő evett a fákról szedett gyümölcsökből, ivott a szökőkút vizéből, és úgy érezte, hogy még soha életében nem volt része finomabb ételekben. Ezután sétált a virágok között, és játszott a kiskutyával, aztán éjszakára megint visszatértek a barlangba aludni.

Teltek-múltak a hónapok, és ezalatt a hercegnő így töltötte minden napját. Mégsem volt elkeseredett, s egyre inkább kezdett beletörődni a sorsába. A kiskutyát is nagyon szerette, és kedves kis barátja mellett nem érezte magányosnak magát.

Egy nap feltűnt neki, hogy a kiskutya nagyon szomorú, és szörnyen megijedt, hogy talán megbetegedett. Elvitte őt egy olyan helyre, ahol a kutya már korábban is evett néhány növényből, hátha meggyógyul, de a kutya nem nyúlt egyik gyógyfűhöz sem. Egész éjszaka csak sírt és nyüszített, mintha csak nagy fájdalmi lennének.

A hercegnő éberem vigyázott rá, de végül csak elnyomta az álom. Reggel, mikor felébredt, az első gondolata a kis pajtása volt, ám az nem feküdt az ágya végén, mint szokott, és



a barlangban sem lelte sehol. Elindult, hogy megkeresse, de amint kilépett a barlangból, különös dolgot látott. Egy ősz hajú embert pillantott meg, aki olyan gyorsan tűnt el a szeme elől, hogy alaposabban meg sem tudta figyelni. Ez a találkozás legalább annyira megdöbbsentette, mint a kiskutyája eltűnése. Nem tudta, hogy vajon a hűséges kis barátja elcsatangolt, vagy az öregember vitte magával.

Ezek a gondolatok kavargtak félelemmel teli szívében, mikor hirtelen egy puha felhő vette körül, és a levegőbe emelkedett vele. A hercegnő nem próbált szabadulni, nyugodtan hagyta, hogy a felhő magával repítse. Hosszú út után ismerős tájakra lett figyelmes, s végül megpillantotta a palotát, ahol megszületett.

De a kezdeti öröm után nagyon megrémült, mert odalent mindenki fekete ruhát viselt. A felhő letette őt, s amikor az emberek meglátták, boldogan ünnepeltek. A hercegnő és a húga sírva ölelkeztek örömben, hogy viszontláthatják egymást. A húga elmesélte, hogy azért hord mindenki feketét, mert szegény édesanyjuk nem bírta elviselni a kint, amit a hercegnő eltűnése okozott, s pár nappal később belehalt a bánatba. Eddig ő viselte a koronát, amit tüstént átadott a nővérének. A hercegnő elfogadta, de ragaszkodott hozzá, hogy ezentúl közösen uralkodjanak az országban.

Az új királynő első rendelete az volt, hogy emléket állítson szeretett édesanyjának. De szívében nemcsak az édesanyja elvesztése szomorította el, hanem kedves kiskutyájának eltűnése is. Nem volt olyan ország, melyet át ne kutattak volna a kiskutya után, de sehol sem lelték. A királynő annyira elkeseredett volt, hogy felajánlotta a fele királyságát annak, ki megtalálja az elveszett kedvencét. Se szeri, se száma nem volt azoknak a férfiaknak, akik elindultak a kiskutya keresésére a mesés jutalom reményében, de mindegyik üres kézzel tért vissza.

A királynő nem tudott belenyugodni, hogy sehol sem találják a kis kedvencét, ezért kihirdette, hogy annak az embernek lesz a felesége, aki visszahozza neki.

A szépséges királynő keze még vonzóbb díjat jelentett, mint a fele királyság, végelethatatlan sorokban kígyóztak azok az emberek, akik a kiskutya nyomát kutatták.

Egy nap, miközben továbbra is mindenki a kutyát kereste, jelentették a királynőnek, hogy egy nagyon beteg ember szeretne beszélni vele. A királynő kérte, hogy vezessék be az embert a terembe, ahol a húga is jelen volt.

Mikor az ember belépett hozzájuk, elmondta, hogy ő készen áll rá, hogy visszaadja a kiskutyát a királynőnek, feltéve, ha valóban állja a szavát, és a felesége lesz. A királynő húga, a hercegnő szólt elsőként az emberhez, és elmondta neki, hogy a királynőnek egyedül nincsen joga eldönteni, kihez megy férjhez, mert az udvari tanács beleegyezése is kell a frigyhez.

A királynő ez ellen a törvény ellen nem tehetett semmit, de elszállásolta az embert a

palota egyik szobájában, míg a tanács döntésre nem jut.

Másnap össze is ültek a tanácsnokok, és közösen úgy határoztak, a hercegnő tanácsára persze, hogy felajánlanak egy nagy zsák aranyat az embernek a kutyaért cserébe, ha pedig nem fogadja el, hát száműzik a birodalomból. Az ember visszautasította az ajánlatot, és elhagyta a palotát.

A hercegnő csak ezután mesélte el a nővérének a történeteket. A királynő nem haragudott, de immáron elhatározta, hogy lemond a koronáról, és addig járja a világot, míg rá nem talál a szeretett kutyájára.

A hercegnő azt sem tudta, hová legyen a csodálkozástól, könyörgött a nővérének, hogy gondolja meg magát, s ne hagyja el az ország trónját. S miközben vitáztak, egy kamarás lépett a terembe, és jelentette a királynőnek, hogy egy hatalmas hajóflotta érkezett a kikötőjükbe. A királynő és a hercegnő kiszaladtak az erkélyre, ahonnan a partig el lehetett látni, s valóban, a kikötő telis-tele volt hajókkal. Úgy gondolták, hogy csakis baráti szándékkal érkezhettek az idegenek, mert a hajók színes szalagokkal voltak feldíszítve, s az egész flotta élén egy kis bárka állt, amelyen a békét jelző fehér zászló lobogott.

A királynő futárt küldött a kikötőbe, hogy megtudja, kik érkeztek hozzájuk, s hamarosan arról értesítették, hogy a flotta tulajdonosa nem más, mint a Smaragd-szigetek hercege, aki azért jött, hogy tiszteletét tegye a gyönyörű királynő előtt.

A királynő kedvesen fogadta a herceget a palotában, ahol maga mellé ültette, és órákon át beszélgettek. Éjszakára kényelmes lakosz-

tályba vezették a vendéget, aki másnap arra kérte a királynőt, hogy kettesben beszélhesen vele. A herceg azt mondta, hogy egy különös történetet szeretne elmesélni neki.

– Felség – kezdte a herceg –, birodalmam szomszédos az összes sziget felett uralkodó királynő országával. Egy nap az erdőben vágatva, balszerencsémre összetalálkoztam vele, s elkövettem azt a hibát, hogy nem üdvözöltem őt. Ön, felség, mindenkinél jobban tudja, mennyire bosszúálló a királynő, ráadásul varázsereje is van, amit én is megtapasztaltam a saját káromra. A föld megnyílt a lábam alatt, és hamarosan egy kihalt sivatagban találtam magam, ahol kiskutya képében volt szerencsém felségeddel találkozni. Hat hónap múltán a királynő bosszúja még nem volt teljes, ismét átváltoztattott, ezúttal egy visszataszító öregemberré. Olyan rúttá, hogy nem mertem volna a felséged szeme elé kerülni. Ezért inkább elbújtam az erdőben, ahol további három hónapot töltöttem. De ekkor utolért a szerencse, mert találkoztam egy olyan jószívű tündérral, aki megszabadított a gonosz királynő varázslatától, és azt is elárulta, hol talállok felségedre. Most azért jöttem, hogy felajánljam a szívemet, ami azóta az Öné, mióta először megpillantottam a sivatagban.

Pár nappal később egy hírnök járta be az országot, és mindenütt kikiáltotta az örömteli hírt a királynő és a herceg házasságáról. A királyi pár boldogan élt, és hosszú időn át uralkodott a nép meglegedésére.

Ami pedig a galád királynőt illeti: a Tündérek, büntetésül, amiért olyan sok gonoszságot követett el, megfosztották minden varázserejétől.

**Francia mese**



## Zenei újdonságok

**N**emrég arról írtunk, hogy úgy Adam Lambert, mint például a Muse együttes is új albummal lepi meg a rajongóit. Nem csoda tehát, hogy az új lemezek új dalai máris ostromolják a toplistákat. Az alábbiakban még néhány zenei újdonságra hívjuk fel a figyelmet.

### Ismét itt a Hurts



Egy év kihagyás után visszatér a brit Hurts duó. Nemrég új daluk jelent meg, a Some Kind of Heaven. Az együttes arról számolt be egy interjúban, hogy nyitottak az új hangzásvilágra, az új daluk pedig ezt előrevetíti. A dalhoz párosul videó is. Az együttes 2013-ban adta ki második stúdióalbumát, az Exile-t, az optimistább hírszerzők szerint a harmadik lemez akár az idén is megjelenhet.

### Új dal, új énekessel



Nemrég debütált az új Asking Alexandria dala, az I Won't Give In, amellyel immár új énekessel folytatja működését a brit metalcore együttes. Már év elején bejárta a világot a hír, hogy Danny Worsnop kilépett a zenekarból, ugyanis a 2011-ben alapított We Are Harlotban szeretné folytatni zenei karrierjét. Az énekes kilépését követően a kétségbeesett rajongók között megkezdődött a találgatás, hogy ki fogja átvenni Danny helyét. A választás a Make Me Famous és a Down & Dirty zenekarok éléről ismert Denis Stoffra esett. Az új dallal őt is bemutatja az együttes.

### Megjelent a videó is

Népszerű előadók közös dala, a Hey Mama márciusban jelent meg, a hozzá készített videó pedig nemrég. A Hey Mama dalt David Guetta jegyzi, de közreműködött benne Bebe Rexha, Afrojack és az extravagáns Nicki Minaj is, aki a videoklip kedvéért visszatért a rózsaszínű parókához. A videó alapvetően egy különleges sivatagi utazásra invitál bennünket. Nicki Minaj és David Guetta egyébként nem először működtek együtt, 2012-ben a Turn Me On, egy évvel korábban pedig a Where Them Girls At kapcsán kereszteződtek zenei útjaik.

### Gőzerővel halad tovább



Év elején jelentette be Kelly Clarkson, hogy új albummal jelentkezik, amely a Piece By Piece címet kapta. Az album februárban jelent meg, elsőként a Heartbeat Songot hallhattuk a lemezeiről, amelyet nemrég az Invincible követett. A dalhoz a rajongók legnagyobb öröme egy videóklip is társul. Az Invincible egyik szerzője Sia, de nem ő az egyetlen híresség, akivel Kelly Clarkson együttműködik. Alig két hónapja duettje jelent Josh Grobannel, de máris Demi Lovatóval tervez közös munkát.

### Új csillag az égen



Az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő Bea Miller még tavaly májusban osztotta meg Fire N Gold című dalát a közönséggel, de mostanra végre a videó is megérkezett hozzá, amit tizenhat éves énekesnő egy videómegosztó által mutatott be. A klip kapcsán Bea Miller azt mondta a rajongóinak, hogy rendkívül izgatott és végtelenül hálás mindenkinek, aki támogatja őt.



David Guetta és Nicki Minaj

# Emberek, állatok, vámpírok

Az elmúlt évek nagy vámpírőrületében meghatározó szerepet játszott a Twilight, azaz Alkonyat című mozisorozat, és a Vámpírnaplók tévésorozat. Az Alkonyat egyik vámpírlányát Nikki Reed játszotta, aki akkoriban Paul McDonald énekes-zeneszerzővel alkotott egy párt, eljegyzésre és házasságra is sor került. A másik vámpírfilm, a Vámpírnaplók női főszereplője Nina Dobrev volt, akit filmbéli partnerével Ian Somerhalddal hoztak össze. Az újabb idők azonban egy egészen másfajta összefonódást eredményeztek. Nikki Reed ugyanis elvált Paul McDonaldtól, majd pedig összeházasodott Ian Somerhalddal.

## Nikki Reed és Ian Somerhalder

A rajongók nagy meglepetését váltotta ki előbb Ian Somerhalder szakítása Nina Dobrevvel, de még inkább az, hogy a színész ezek után Nikki Reeddel kötötte össze az életét. A pletykák szerint Nina Dobrev kezdetben nem volt felkészülve arra, hogy Ian egy másik kolléganője mellett kötött ki. Azután viszont azt nyilatkozta, hogy örül, és sok boldogságot kíván nekik. Az esküvőre nemrég sor került, úgy tudni, nem volt túl nagy felhajtás, rokonok és barátok előtt mondták ki a boldogító igent. Habár mindkettőjüket a kétezres évek meghatározó vámpírfilmjeinek szereplőiként tartjuk számon, mégsem a vérszívás témája hozta őket össze, hanem az, hogy mindketten rajonganak az állatokért. Ami az állatok iránti szeretetet illeti, Nikki Reed szerint partnerére lelt Ian Somerhalder személyében:

– Mindketten nagyon szeretjük az állatokat. Amióta csak az eszemet tudom, mentek, befogadok és rehabilitálok szerencsétlenül járt állatkákat. Anyukám és én mindig együtt csináltuk ezt, és annyira természetes, hogy a leendő férjemmel is ilyesmikkel foglalkozunk – mondta Nikki Reed az esküvő előtt, és hozzátette, hogy rendkívül szerencsésnek érzi magát, amiért egy ilyen csodálatos emberrel lehet együtt.

## Búcsút intett a sorozatnak

Nina Dobrev azzal sokkolta a rajongóit, hogy búcsút mondott a Vámpírnaplók című sorozatnak a hatodik évad végén. A bolgár származású kanadai színésznő azt állítja, hogy többé nem szándékozik Elena Gilbert bőrébe bújni, és egy búcsúpartit is szervezett, hogy elköszön-



hessen a sorozatbéli munkatársaitól. Közben nem feledkezett meg a rajongóiról sem:

– Ember, vámpír, hasonmás, örült halhatatlan, élő és félholt voltam. Elraboltak, megölték, feltámasztottak, megkínóztak, megátkoztak, tehát rengeteg kalandos pillanatot tartogatott számomra a sorozat. A legjobb az egészben mégis a rajongók szeretete és támogatása volt. Akkor szenvedélyt sugároztak, amekkorát sose tudtam volna elképzelni. Pláne akkor nem, amikor még csak egy fiatal lány voltam Kanadából, aki szerencsét próbált Los Angelesben egy „alkonyatos” sorozatban – emlékezett vissza Nina Dobrev, aki nemrég kikapcsolódásként négy atlantai barátjával és Lynx cicájával útnak indult, hogy körbejárja Amerikát. Egy interjúban arról beszélt, hogy a kirándulást egyfajta kikapcsolódásnak szánták, nem tervezték meg előre, így szobákat sem foglaltak le, hanem hagyták, hogy minden útközben alakuljon ki. Az utazás nagyobb állomásainak New Orleans, Houston, Austint, Santa Fet, Sedonát, a Grand Canyont és Las Vegast tervezték. A színésznő arról is beszámolt, hogy Lynx cicus mindebből kihagyhatatlan, saját helye van az autóban, ő is egyenrangú útitárs.





# Hurrá, irány a tenger!

**A**nyár sok örömet tud okozni, az egyik legnagyobb pedig a tengerparti nyaralás. Az igazán szerencsések már kora gyermekkorukban megismerhetik az Adriát, akár a montenegrói, akár a horvát szakaszt, vannak, akik a görög tengerpartra utaznak: a Jón-, vagy az Égei-tenger partján lévő helységek valamelyikébe. Távolabbra kevesebben utaznak, esetleg a Fekete-tenger bolgár partszakasza, vagy a hatalmas törökországi Márvány-tenger és földközi-tengeri üdülőhelyek valamelyike jön még számításba. Ezúttal a hozzánk legközelebb eső tengerpart, az Adria egy pontjára: Brionira látogatunk el.

Az **Isztriai-félsziget** egyik különleges szigetcsoportja évmilliók óta lakott területnek számít, ahol a megőrzött történelmi emlékeknek köszönhetően ma is megtalálhatók a dinoszauruszok lábnyomai, a római luxusvillák maradványai és Josip Broz Titónak, az egykori Jugoszlávia államfőjének a kedvelt vadasparkja.

Brioni (horvát nevén: Brijuni) valójában egy szigetcsoport, amely 14 szigetből áll, ám



Brioni madártávlatból

a látogatók ma is csak a két legnagyobbra léphetnek be, a többi szigorúan védett terület, oda csak a horvát állami vezetés tagjai és vendégeik látogathatnak el, akárcsak Tito idejében. A szigetvilág azonban még így is szám-

tan szabadon megismerhető érdekességet és látnivalót kínál.

Hajóval, a Pulától északra fekvő Fazanából közelíthető meg Nagy-Brioni, amely egy gondozott, ligetes tájra emlékeztet. Biciklivel, elektromos kisautóval vagy kisbusszal lehet körbejárni a látnivalókat, köztük a botanikus kertet, az állatkertet és a szabadon legelésző állatok szafariparkját, valamint a múzeumokat. A már 5 ezer évvel ezelőtt lakott szigeten az ősemberi tevékenység nyomait találták meg, de a rómaiak időszerűségük előtti épületei még inkább jelzik a sziget évezredek óta tartó népszerűségét. A római villák ma is lenyűgöző romjain kívül a később a bizánciak által épített erőd is látható még.

A történelem viharában a Velencei Köztársaság, Napóleon és az Osztrák–Magyar Monarchia egyaránt birtokolta hosszabb-rövidebb ideig a kellemes klímájú szigetet, amelynek mai formáját a 19. század végén, egy osztrák iparmágnás révén nyerte el. Paul Kupelwieser álmolta ide az addig mocsaras, maláriát terjesztő vidékből az angolparkra emlékeztető környezetet.



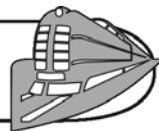
Vadspark a szigeten



Ha búvárokodni szeretnénk, vagy érdekes csigákat, kagylókat gyűjteni, érdemes elhagyott helyre menni a forgalmas strand helyett



Ez az olajfa állítólag a hatodik századból való



## Mi a különbség a tenger és az óceán között?

A **tengerek** az óceánoknál kisebb vízmélységű, önálló áramlásrendszerrel nem rendelkező, egymáshoz képest változó sótartalmú, rendszerint kontinensekhez közel fekvő állóvizek. Két típusát különböztetjük meg, a **beltengert** és a **peremtengert**. A beltengereknek önálló medencéjük van, a világóceánhoz csak egy szűk szorossal kapcsolódnak, kontinensek által körülvett, vagy mélyen a szárazföld belsejében fekvő, de egyértelműen a világóceánhoz tartozó vízfelületek. Például: a Fekete-tenger a Földközi-tenger beltengere, a Földközi-tenger pedig az Atlanti-óceán beltengere. A peremtengerek más tengerrel vagy óceánnal nagy felületen érintkeznek, azoktól csak félszigetek, szigetívek határolják. Például: Északi-tenger.

Neki köszönhetően kerültek felszínre a történelmi emlékek, ő alakította ki az állatkertet, és megépítette Európa első nagyobb golfpályáját. Birodalmát 1918-ban bekövetkezett haláláig élvezhette, a gazdasági világválságban ugyanis csődbe ment. A két világháború között olasz fennhatóság alatt álltak a szigetek, majd a második világégés után Jugoszlávia része lett.

A néhai Tito elnök saját rezidenciát alakított ki a szigeten, ahol a világ ismert személyiségeit látta vendégül. II. Erzsébettől Indira Gandhin és John F. Kennedyn át Sophia Lorenig vagy Elizabeth Taylorig számtalan híres ember fordult meg ezen a vidéken. Az el nem kötelezett államok vezetői általában állatokat ajándékoztak Titónak. Indira Gandhi elefántjai például most is jól érzik magukat Brionin.

A szigeteken számos nevezetesség található: hatodik századból származó olajfa, az 1905-ben ültetett fásor, szafaripark, a Krisztus előtti II. században épült bizánci Casturum, a Brioni-szigeteki Tito-gyűjtemény, a Régészeti múzeum, és még számos más nevezetesség.

## Tudod-e, mit jelent a tengerjárás?

A tengerek jellegzetes függőleges változása a **tengerjárás**, amelyet részben a Hold tömegvonzása idéz elő. Amikor a Föld–Hold távolság kisebb, a tengerek vízszintje emelkedik, eléri a legmagasabb vízállást (magasvíz), majd apadni kezd, s néhány óra múlva eléri a legalacsonyabb vízállást (mélyvíz). A mélyvíz és a magasvíz között eltelt időszakot **dagály**nak, a magasvíz és a mélyvíz között eltelt időszakot pedig **apály**nak nevezzük. Az átlagos dagálymagasság 6–8 méter.

## Káprázatos és szokatlan tengerpartok

A világ nemcsak mesés épü, hegyvidékeket, vízeséseket, erdőket és izgalmas nagyvárosokat tartogat számunkra, hanem egészen elképesztő tengerpartokat is. Ha valaki kimondja azt a szót, hogy tengerpart, az ember automatikusan a klasszikus fehér homokos vagy kavicsos változatra gondol. Pedig nem csak ilyen partok léteznek. Az alábbiakban olyan furcsa és meghökkentő partszakaszokat mutatunk meg, melyek szokatlanságuk ellenére is egészen biztos, hogy életre szóló élménnyel ajándékozzák meg az odalátogatókat. Ha nem is jutsz el a nyáron ezekre a helyekre, ne bándkj! Lesz még nyár, lesz még alkalom.



**Pink Sands Beach**

idelátogatókat. A páratlan látványért a Foraminiferák a felelősek, melyek rózsaszín kagylóhéjban élő apró kis élőlények. A hullámzás miatt a víz a partra sodorja őket, így a homokot rózsaszínné változtatják.

Az **Óriások útja** egy vulkáni tevékenység eredményeként létrejött, körülbelül 40 000 bazaltoszlopból álló terület Észak-Írországban. 1986-ban az UNESCO a világörökség részének nyilvánította.

A **Hawaii-szigeten** (The Big Island) Punaluu strandja nem az egyetlen hely, ahol fekete homokot találunk, de kétségtelenül a legszebb strandok egyike. A fiatal vulkáni eredetű szigetet gyakran övezi fekete homok, amely egyben a tengeri teknősök kedvelt napozóhelye is.



**Fekete homok a tengerparton**

A Bahamák egyik legcsodásabb partja a **Pink Sands Beach**, amely a Harbour-sziget mesés tengerpartjaként 5 kilométer hosszan rózsaszínben pompázva kápráztatja el az





## Változás

Sokat töprengtem már azon, hogy van-e rajtam kívül valaki, aki valaha is elgondolkodott azon, hogy miért is az, aki? Vagy, hogy miért is olyan, amilyen? Esetleg azon, hogy mi a jövőről alkotott képe? Sok kérdés merül fel bennem nap, mint nap, amikre nem tudom a választ, és nem is fogom megtudni egészen addig, amíg át nem élem őket.

Ahogy telnek a napok, a hetek, a hónapok egyre jobban azt érzem, hogy én is változom. Pont úgy, ahogyan a fák. Lehet, hogy viccesnek tűnik amit mondok, de elmagyarázom, hogy miért is épp egy fához hasonlítom magam. Azért, mert, ha télen ránézek egy fára, azt látom, hogy eltűnt belőle az élet. Ha azonban mögé is pillantok, olyan fogalmak is eszembe jutnak róla, mint például a hideg, a szomorúság, a szürkeség, az egyedül-lét és a láthatatlan. Én is pont így szoktam érezni télnek idején. Azután, amikor elérkezik a tavasz, az újjászületés jut eszembe. Ahogy a nap előbújik és lágy mosolyával előcsalogatja a fa leveleit és virágait, úgy csal az én arcra is mosolyt. Egyszerűen varázslatos érzés a természettel karöltve megújulni. Ekkor egyszerre minden, ami körülvesz bennünket részesevé válik ennek a varázslatnak. Többnyire azért, mert addig minden és mindenki elvan a saját belső szürke világába zárkozva, egyedül egy szobában, és esetleg a virtuális világgal kommunikál. Közösségi oldalakon böngész, ott barátkozik, így nem is ismerve a személyes beszélgetés örömet, és fél a szemtől szembeni találkozás tényétől is, mert nem ehhez szokott. Ebből a semmitmondó, unalmas és sivár világból ideje lenne mindenkinek kimozdulnia, és a valóságot megtapasztalnia. A mindennapi élet apró örömeit átélni, sikert sikerre halmozni, és küzdeni a céljaink eléréséért. Szerintem ezek a jelentéktelennek tűnő dolgok a legértékesebbek a világon. Hisz létezik annál nagyobb öröm, mint mikor a szülő a karjába zár, amikor egy rossz nap után valaki megölel, és azt mondja, hogy nyugodj meg, minden rendben lesz! Ez egy számítógép nem teszi meg veled. És már bele is csöppentünk a nyárba. Ez az évszak a kedvencem. Az iskolai csengőszó némasága, a lustálkodás és a semmittevés időszaka. Az a periódus, amikor a hajam világosabb, a bőröm pedig sötétebb színű lesz. A szárnyalás időszaka, a feltöltődés, amikor úgy érzem, hogy enyém a világ. És a fák is tudják ezt, mert őket is megérinti a nap sugara, megcsiklandozza a nyári szellő, mégha nem is látjuk, de ők érzik, és ez a fontos. Mindezt úgy hívjuk, hogy gyermeki fantázia, mellyel ezen csodákat elképzeljük. Az nélkül én el sem tudnám képzelni az életemet. Próbálok mindenben a jót látni, odaképzelné a lehetetlent, érdekessé tenni a monotonot. Nekem is megvan a saját fantáziavilágom, amiben időnként jó mélyen is elkalandozom. Olyankor ott megtehetek mindent, amit csak a képzelet elbír, nincsenek határok. Sokszor megtörtént már velem, hogy az iskolában is elkalandoztam, és a padtársam suttogására eszméltem. Ilyenkor mindig jól vidultam magamon. Az idei nyaram azonban kicsit más lesz, mint az előzőek, sőt nagyon más. Az ideji tanév utolsó napján a csengőszó is utoljára szól már nekünk, és elérkezik valaminek a végső pillanata. Szeptemberben már nem térek vissza abba a jól megszokott biztonságos közegbe, ahol eddig élttem, ahol annyit tanultam, és ahol a legtöbbet nevettem és szórakoztam. A nem szeretett őszi hónap valami újat tartogat majd számomra, újból a változás útjára lépek majd, és elindulok a bizonytalanba. Elszomorít a tény, hogy lassan itt kell hagynom a második otthonom. Az osztálytársaimat, akikkel sokat veszekedtünk, de ennek ellenére nagyon szerettem őket, a tanáraimat, akiknek annyit köszönhetek, akik időnként meghallgatták bánataimat, tanácsokkal láttak el és segítségemre voltak, amiben csak tudtak. Örökre a szívembe zárom el a kis szerető közösséget. Vár rám az érettségi, az iratkozás, és sok-sok újdonság.

De minden vég egy új kezdet is egyben. És én sose felejtsek. Bárhova is sodorjon az élet, az emlékeim magammal kísérnek. Nem fogom elfelejteni, hogy honnan indultam, hogy kik egyengették eddigi utamat, azokat, akiknek hatalmas hálával tartozom. De ez az élet rendje. Elvégre a fák is biztos talajon állnak, amíg valaki el nem vágja a gyökereiket. Viszont én teszek arról, hogy az anyéimet senki ne vágassa el, és, hogy mindig biztos talajon állhassanak. Hiszen én is rendíthetetlen vagyok. Sodródok az árral, és változom.

**Kovács Hargita, 8. osztály, Móra Károly Általános Iskola, Szaján**

## Az én Tündérországom

Az én Tündérországomban béke és szeretet honol.

Az ország mindkét oldalán hatalmas gyümölcsfák állnak. A fákon alma, körte, barack terem, melyek gyönyörűen csillognak a napfényben. A fákon túl virágos rét, amely a szívárvány színeiben pompázik. A faluban csak jótündérek laknak, akiknek aranyfürtjeik vannak, és hosszú, csillogó ruhában járnak. Takaros kis házikójuk van, és a kertben ki veteményeket, ki gyümölcsöket termel. Mindegyik tündérnek van saját unikornisa, amely ha segítséget kell nyújtani, odasiet a helyszínre. A lovak mind egyformák: hófehérek és a sörényük meg a farkuk ezüstösen csillognak. A falu közepében egy hatalmas kastély áll. Márványlépcsős, mindegyik ablakában bordó és fehér muskátli pompázik. Sok tündér szorgoskodik ott, ügyelve a tisztaságra. A palota úrnője a tündérkirálynő, aki nem más, mint jómagam. Az én feladatom Tündérorszáგban a rend és a béke fenntartása, és ha az emberek segítségre szorúlnak, hozzám fordulnak. Minden tündérnek kis csengő van a nyakában, és én jelzek nekik, hogy éppen ki nyújtsa a segítségét. Nekem is van saját lovam, aranyszínű, a sörénye és a farka gyémánt, mert ha már a tündérek sem tudnak segíteni a halandóknak, magam veszem kézbe az ügyet. Minap egy kislány keserves sírására lettem figyelmes.

Azért sírt, mert nem akarnak vele játszani a többiek. Azonnal megcsenegettem a legalkalmasabb tündér csengőjét, és ő a kislány segítségére sietett. Varázsolt neki kiskutyát, sírósbabát, babakházat, de ő tovább zokogott. Gondoltam, itt már nekem kell segítenem, és a paripámmal a helyszínre repültem. Akkor az elkényeztetett, síró lányból ügyes, okos lánykát varázsoltam, s ezután már akartak vele játszani a többiek, és sok barátja lett. Ő boldog volt, mi pedig a tündértársaimmal elvonultunk.

Tudom, hogy nem léteznek a tündérek, de ha mégis, én ilyennek képezem el Tündérországot.

**Guba Loretta, 5. Osztály, Samu Mihály Á. I., Péterréve**

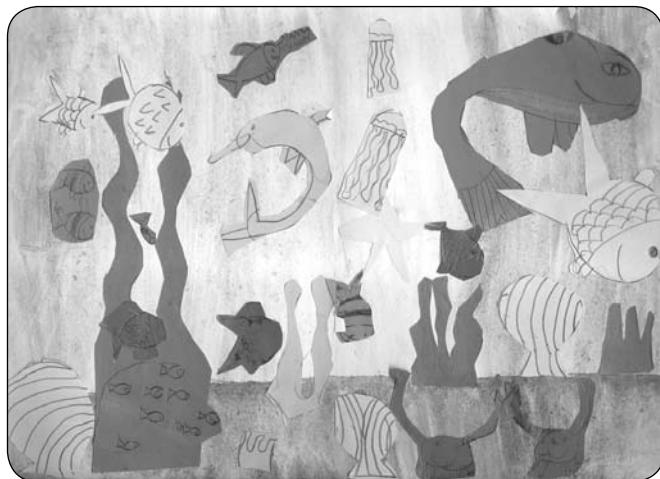
## Sajnálom, hogy megbántottalak...

Emlékszel, tegnap én győztem a futóversenyen? Tudom, hogy megbántottalak dicsekvésemmel, nagyon sajnálom.

Azt is észrevettem, hogy szomorú voltál, mert te harmadiknak értél a célba. Már tudom, az volt a legnagyobb vágyad, hogy első légy. Nem szeretném, hogy emiatt barátságunk összeomoljon. Ha tudtam volna, hogy ez a pillanat neked olyan fontos, szívesen megtettem volna mindent, hogy te legyél az első.

Máskor neked szurkolok. Ne feledd, hogy a barátságunk fontosabb egy éremnél!

**Budai Szabina, 3.osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse**



**Vaszi Edina, 1. osztály, Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár**

## Kedves Pajtások!

Napsugaras, vidám vakációt kívánunk nektek, és olyan élményeket, amelyek fogalmazásba, versbe kívánkoznak. Ezeket az írásokat, élményeket várja szeptemberben a Rügyfakadás, hogy oldalain megőrizve közkinccsé tegye, s hogy a következő tanév folyamán bármikor érezhessétek a nyár melegét, és erőt meríthessetek belőle.

Ugyanakkor jó olvasási élményeket is kívánok, hisz a nyári szünetben bőven lesz idő könyvekre. Azt talán felesleges mondani, hogy a kis könyvmolyokból lesznek a kiváló fogalmazók, hiszen oly sokszor halljátok, hogy az olvasás gazdagítja a szókincset, helyre teszi gondolatainkat, könnyíti kifejezőképességünket.

Nagy Magdolna

## A kis herceg újabb utazása

A kis herceg a Föld meglátogatása után egy újabb bolygóra érkezett. Egy dombtetőn állt, és figyelte az előtte elterülő tájat.

Tőle pár méterre egy patak csobogott, melynek hullámai fodrozódva folytak lefelé, végül egy nagy folyóba torkollottak. A folyó kristálytiszta víztükrén tündérrózsák ringatóztak. Jobb partján magasba nyúló fák sűrű lombkoronái alatt hűsöltek a szelíd állatok. Jámboran hajtották fejüket a zsenge fűszálak hűvösébe. Bal partján színes virágok díszítették a tisztást. Játékos ögzidák ugrándoztak szerte a réten. A kis herceg elindult lefelé a domboldalon, hogy megpihenjen egy fa árnyékában, de amikor odaért, megpillantott valakit. Hosszú ruhája illatos mandulafavirágból készült, hosszú-hosszú fűszálak hajként omlottak a vállára, s a szeme, akár a tenger.

- Jó napot! – köszönt illendően a kis herceg.
- Jó napot! Ki vagy te? – kérdezte az idegen.
- Én vagyok a kis herceg. És te?
- Anyatermészet vagyok, a barátaimnak csak Anna – felelte ő.

Anyatermészet így beszélt:

- Ez a bolygó az otthonom. Szeretem hallgatni, ahogy a szél fújja a leveleket, ahogy a patak csörgedezik, a tündérek halk dalát és a manók szapora lépteit, ahogy dolgoznak. Itt csak tavasz és nyár van, és nyárra az összes ízletes gyümölcs beérik. A tündérek gondoskodnak arról, hogy a fák tavasszal illatozó virágokat bontsanak, a manók pedig az ízletes gyümölcsök beérésére ügyelnek. Látod azt az óriási tölgyfát?

- Igen – felelte a kis herceg.

- Nos, annak a fának a lombjában élnek a tündérek. Minden egyes levél egy-egy tündér otthona. A fa törzsében manók laknak. Amikor tavasszal virágzik a tölgy, új manók, tündérek születnek. Minden virág rejt egy kedves kis bébit. Most bizonyára azt kérdezed, mi az én feladatam. Öröködöm a bolygó felett. Csendesítem a viharokat, esőfelhőket hívok, ha kiszárad a föld, és ha a növények szomjasak. Így élünk mi ezen a bolygón. Ha pihenni szeretnél, itt a puha leveleken elalhatsz.

Azzal a kis herceg mély álomba merült. Anyatermészet homlokon csókolta, és ő is nyugovóra tért.

Másnap reggel felkelt a kis herceg, és arra gondolt, hogy mindenkinek ilyen helyen kellene élnie, ahol friss a levegő, sok zamatos gyümölcs terem, mindenki egészséges, és az egész nép harmóniában él.

Cseri Zsófia, 5. Osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

# RÜGYFAKADÁS



## Az én tündérországom (János vitéz nyomán)

Ezekben a sorokban most az én Tündérországomról írok egy gyönyörű fogalmazást.

Ennek a Tündérországnak aranykapuja nyílik meg előttem, ha füttyölök egyet. Ott aztán minden van, az aranyfától a gyémántfolyóig. Az aranyalmák úgy keletkeznek, hogy minden éjjel eljön egy kis icike-picike manó, aki lefesti az amúgy egyszerű almákat. No, de ez a festék nem akármilyen, ételszínezék ám! A gyémántfolyóban pedig úgy vannak gyémántok, hogy egy kis icuri-picuri tündérlány minden hajnaltájban a nap felé fordítja a köveket, és kis csillagos végű varázspalcájával elvarázsolja azokat a gyémánttá. S ez minden nap így történik. Tündérországnak van egy nagy park, aminek közepében teli tó áll, és díszíti az egész hely káprázatát. A tó körül szép padok, fűzfák állnak. S ezek alatt bizony nagyokat lehet ám piknikezni, pihenni. Ez a Tündérország még arról is nevezetes, hogy a tündérek gombákban laknak. Van ott még egy virágos rét, ahol a fák levelei helyett szívek nőnek. Ebből arra lehet következtetni, hogy az a szerelmesek rétje. Ott bizony Valentin napján még a virágok is szerelmesek. S ezt úgy fejezik ki, hogy a szárukat összefonják, a leveleik összeérnek és a szirmaik szív alakúvá változnak. Viszont van egy korszak, amikor a tündérek nem igazán örülnek. Ez akkor van, amikor havazik. Olyankor a tündérek fáznak, de a telet nem mindenki utálja, mert a kis tündérek a hógolyókat és a hóbuckákat, mint a gépek. Amit még nem mondtam el az az, hogy ott mindenkinek van egy órája, amit ha megállítanak, megáll vele az idő is, de olyankor csak annak az egy tündérnek áll meg az idő, aki megállította az óráját.

Ez lett volna az én történetem Tündérországról. Nagy kár, hogy ez az ország képzeletbeli, és a valóságban nem létezik.

Romoda Zsóka, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

## Anyukám

Mindig engem kényeztetél,  
és minden rossztól megvédél.  
Mikor iskolába indultam  
„Büszke vagyok rád”, azt mondtad.  
Még ha rossz jegyet is kaptam,  
Te velem tanultál és másnap kijavítottam.  
Amit csak kívánok, te megadod,  
mindezért szeretlek nagyon, de nagyon!

Bálint Nóra, 3. osztály,  
Testvériség-egység iskola, Erzsébetlak



Szél Pálma,  
2. osztály,  
Széchenyi István  
iskola,  
Szabadka

# BIZALMAS SOROK

**„Kedves Bizi!**  
 Nyolcadikos lány vagyok, évek óta rendszeresen olvasom a Jó Pajtást és a Bizalmas sorokat. Eddig mindent megbeszéltem a barátnőmmel, de most úgy érzem, hogy nem tévedek, ha tőled kérek tanácsot. Egy ideje komoly kapcsolatom van egy fiúval, szerelmes vagyok belé, eddig minden jól ment. Nagyon boldog voltam. Az utóbbi időben viszont azt vettem észre, hogy annak ellenére, hogy én mindenről mesélek neki, a fiúm csak hallgat, és sose mond semmit a másokkal kapcsolatos érzelmeiről. Eddig még nem mondta ki soha, hogy szeret. Igaz, nem várom el tőle, hogy mondogassa, de én is szeretném tudni mit gondol, mit érez, még a legegyszerűbb dolgokkal kapcsolatban is, mert úgy gondolom, hogy csak úgy tudjuk megismerni egymást, ha beszélgetünk is. Mit tegyek, hogy meséljen magáról, hogy megtudjam, mit is érez, mit gondol róla, rólunk?

**Válasz:**

Kedves Szerelem!

Sajnos vannak emberek, akik nem szívesen beszélnek az érzelmeikről, gondolataikról, zárkóztak, amikor az érzelmeikről van szó, hisz sokszor, nehéz és félelmetes dolog az érzésekkel foglalkozni, mert azok jól össze tudják kuszálni az életet, az emberi kapcsolatokat. Tudnod kell, hogy vannak olyan családok is, ahol érzelmeikről nem beszélnek, és a gyerekek igen gyakran nem is tanulják meg azt, hogyan kell felismerni, megnevezni az érzéseket, hogyan kell beszélni azokról. Megtörténik, hogy azt sem tanulják meg, hogyan kell kezelni a saját vagy mások érzelmeit. Ezt tudomásul kell vennünk, el kellene fogadnunk, mert mi nehezen tudjuk az egyént megváltoztatni. Azok, akik ezen változtatni akarnak, sokszor csak szakember, hosszantartó pszichoterápiás folyamat útján tanulják meg kezelni az érzelmeiket, ekkor találják meg a kulcsot önmagukhoz, a problémáik megoldásához. Óvatosnak kell lenned abban a szükséglettedben, hogy minél többet megtudj a belső dolgairól, mert ha erőszakosnak tűnsz neki, akkor eltaszithatod magadtól. Hogy mit érez irántad, te tudod a legjobban megítélni abból, ahogyan veled viselkedik, napról napra, percről percre. Hisz a tettek többet mondanak ezer szónál. Ha türelmes vagy vele, ha megtapasztalja, hogy bízhat benned, meg fog nyílni előtted.

**„Kedves Bizalmas sorok!**

Az idén kezdtem el olvasni a Jó Pajtást, és azóta nagyon tetszik, főleg a Bizalmas sorok. Most én is azt szeretném, ha válaszolnál a levelemre. Van egy fiú (4 évvel idősebb nálam és szerb), aki nekem nagyon tetszik. Sok mindenben hasonlítunk, például mind a ketten nagyon szeretünk pecázní, szemüvegesek vagyunk... Jól érzem magam a társaságában, amikor beszélgetünk és viccelődünk. A gondom az, hogy amikor egy másik bandával, a barátaival van, észre sem vesz. Ilyenkor a legszívesebben megmondanám neki a magamét, de inkább hagyom. De nagyon fáj, hogy így viselkedik. Te mit gondolsz, tetszem-e neki? Mit tegyek, amikor észre sem vesz?

**Szerellem”**



**Bambusz”**

**Válasz:**

Kedves Bambusz!

Valójában jól át kell gondolnod, hogy mit is akarsz te ettől a 4 évvel idősebb fiútól. Ha jó pecatársra vágysz, akivel jókat beszélgethatsz, viccelhetsz, az egy dolog. Ha viszont többet szeretnél tőle, akkor részen kell lenned, mert nem biztos, hogy a fiú is ugyanezt szeretné, illetve kérdés, készen áll-e arra, hogy idővel beismerje, kedvel téged és járni szeretne veled.

Tudnod kell, hogy a serdülőkorú fiúk, ha csak nem muszáj, nem szokták nagyobbra verni a szimpátiáikat, szerelmeiket. Te is bizonyára észrevetted már, nem egyszer megtörténik, hogy rászállnak valakire a többiek, és a szurkálódás és a csúnya viccek célpontjává teszik, és ilyenkor a szimpátiát sem hagyják békén, mert lépten-nyomon, számukra is kellemetlen helyzetet teremtenek ilyenkor. Vannak olyan fiúk (és lányok is!), akik az érzelmeiket szeretik titokban tartani, különösen akkor, ha még nincsenek teljesen tisztában velük. Nem szeretnek kitérülkőzni a nagyvilág előtt. De az is lehetséges, hogy a fiú nem szimpátiát, szerelmet lát benned, hanem egy jó társat, egy fiatalabb testvért(?!), akivel jókat lehet beszélgetni. Akkor kell jól elgondolkodni a dologról, ha nagy csinnadrattával veri nagyobbra a hódításait, mert akkor csak a barátok előtt szeretne vagánynak tűnni, nem azért van kapcsolatban, amiért a lány, mert szerelmes a másikba, a lányokat csak trófeaként kezeli.

Vigyázz, mert ha úgy gondolkod, hogy a viszonyotok tisztázásában segíteni fog, ha „megmondod neki a magadét”, akkor tévedsz. Nagy a valószínűsége, hogy ellenkező hatást fogsz kiváltani benne. Ezt akkor tedd meg, ha el tudod viselni az esetleges, számodra kedvezőtlen következményt, hogy a fiú megharagszik, és egyáltalán nem akar veled többé beszélni. Inkább élvezd azt, amid van, legyél türelmes! Az idő majd tisztázza, milyen irányban fejlődik tovább a viszonyotok. Minden esetre egy tapasztalattal és egy szép barátsággal gazdagabb vagy.

**„Kedves Bizi!**

Én egy 14 éves lány vagyok, és nagy problémával fordulok hozzád. Szeretek egy nálam egy évvel fiatalabb fiút. Az, hogy fiatalabb, nem is lenne gond, de őt többen is szeretik, beleértve a legjobb barátnőmet és az osztálytársnőmet is. Beszélgettem a fiúval, és megtudtam tőle, hogy nekik nagyobb az esélyük, mint nekem. Én kezdeményeztem régebben ezt a kapcsolatot, csókolóztam is vele egy születésnapon, de akkor részeg volt, és nem emlékszik rá. A fiú utána összejött egy nála két évvel idősebb lánnyal, akivel egy hónapig járt, és csúnyán összevesztek. Időközben én is elkezdtem járni egy fiúval, akit nem is szerettem, csak tetszett. (Csak egy hetet jártunk.) Azt gondoltam, hogy segíteni fog, ha a szimpátiámat féltékennyé teszem. A barátnőm, aki szintén szereti, mivel ő sosem csókolózott vele, féltékenykedik, és most bosszút akar állni rajtam. Azt mondta, hogy ha török, ha szakad, elveszi tőlem a szerelmemet. Mit tegyek?

**Ördögi kör”**

**Válasz:**

Kedves Ördögi kör!

A leveledet olvasva csak azt mondhatom, hogy igencsak összekuszálódtak nálatok a szerelem, szimpátia szálai. Egy biztos, felújítani a kapcsolatot az első fiúval, akibe szerelmes vagy, nem érdemes, hisz a fiú megmondta, hogy másoknak több esélyük van, mint neked. Ez a fiú nagyon is élvezi a „Nagy Nőcsábász” szerepét. Nagyon sajnálom,



hogy már ilyen fiatalon megtapasztaltad az alkohol árnyoldalait, és remélem, hogy tanultál is ez esetből. Régen rossz, ha valaki (a fiú, akibe szerelmes vagy), aki annyira fontos számodra, nem is emlékszik a számodra igen fontos csókra. Az alkohol hatása alatt sokszor olyan dolgokat is cselekszettek, amit józanon még véletlenül sem tennének meg. Az egészben az a nem jó, hogy a barátnőddel ilyen dolgokban versenyeztek, hogy ki „csinált több dolgot” a fiúval, fiúkkal. Ma a csokolózással akarod leghagyni, holnap pedig megdölgöndölantulan lefekszel majd a fiúval csak azért, hogy előnyt szerezz. Jó lenne, ha átgöndölöd az egész dolgot, hogy mi jót hoz neked: 1. az éretlen fiú, aki fúvel-fával összeáll, 2. a „barátnő”, akivel versenyeztek, a féltékenység, 3. hogy minden áron szaladsz a vonat után, amelyik már régen elrobigott.

Néha jót tesz, ha megpróbáljuk az egész helyzetet felülről, kívülről szemlélni. Szükség van arra, hogy eltávolodjunk térben és időben is, és megpihenjünk a forró helyzettől, a problematikus emberektől. Adj magadnak egy kis időt, hogy az összekuszálódott szálak kismuljanak! Ehhez az kell, hogy ne akarj feltétlenül járni valakivel. A megnyugvási idő után adj esélyt magadnak és a többi fiúnak is az ismerkedésre! Egyesek, ha járunk valakivel, vagy tudják, hogy odavagyunk valakiért, nem fognak közeledni, kezdeményezni. És ki tudja, lehet, hogy pont ezek között bújik meg az igazi.

„Kedves Bizalmas sorok!

**Tizenhárom éves vagyok, és legalább ennyi gondom van, de a legégetőbb a barátnőmmel kapcsolatos. A legislegjobb barátnőm, akinek minden titkomat elmondtam, megharagudott rám, mert úgy gondolja, hogy szerelmes vagyok a szimpátiájába. Nem tudom neki bebizonyítani, hogy ez nem igaz. A barátnőm nagyon csökönyös fajta, nem tudom, mit tegyek, hogy elhiggye, a fiú még csak nem is tetszik. Nagyon hiányoznak a beszélgetések a barátnőmmel. Mit tegyek? Kérlek, segíts!**

Válasz:

Kedves Cickó!

Tizenéves korban a barátságok, ugyanúgy, mint a szerelmek is, igen törékenyek. Sokszor megesik, hogy az egyik nap még minden rendben van, a barátnőnk tele van megértéssel, megesküszik, hogy örök barátnők leszünk, másnap meg már hallani sem akar rólunk.

Sokszor életünk végéig nem jövünk rá, hogy bizonyos serdülőkorú barátságok miért szakadtak meg, mi készítetett bennünket arra, hogy a későbbiekben rá se nézzünk a valamikori legjobb barátnőnkre, barátunkra. Én úgy látom, hogy a te barátnőid igencsak féltékeny természetű, önbizalma fejlődőben van, és szereti, ha a figyelem központjában van, körülötte forog a világ. Ezt pedig, nem a legjobb módon szeretné érvényesíteni. Nem kell gyűlölnöd a fiút a barátnőd miatt. Jó lenne, ha őszintén megmondanád neki, hogy a fiú neked nem tetszik, és a barátságotok nagyon fontos a számodra. A többi persze a barátnődtől függ. Hogy a jövőben ne legyenek ilyen és hasonló gondjaid, egyezséget is köthettek: a fiúval, vagy más fontos dolgokkal kapcsolatosan meghatározhatók, hogyan fogtok majd eljárni. Például megbeszélitek, mi lesz akkor, ha mindkettőtöknek ugyanaz a fiú tetszik majd. (Mert sajnos ez is megtörténhet.)

Hogy biztos legyél a dolgokban, göndölközz el azon, hogy a viselkedésedben volt-e olyan dolog, ami esetleg okot adhatott a

féltékenységre. Volt-e olyan helyzet, amit esetleg félreérthetett a barátnőd. Ha felfedezel magadnál ilyen, ezt is tisztázd le vele! Ha mégsem sikerül bebizonyítanod neki, hogy nem pályázol a szimpátiájára, érdemes elgöndölködni az egész barátságról is. Tisztázd le magadban, hogy valóban olyan jó-e neked ebben a barátságban, mint ahogyan göndölöd! Ne engedd meg magadnak, hogy a baráti társaságot egyetlen barátnőre szűküljön, hogy annyira függj tőle, és hatalma legyen feletted, mert tudja, hogy rajta kívül senkid sincsen! Barátkozz másokkal is, akikkel szívesen beszélgetsz, szívesen vagy velük együtt, így nem leszel kiszolgáltatva egy ember kényék-kedvének!

„Kedves Bizalmas sorok!

**Én, egy 13 éves fiú vagyok. Sokáig göndölködtam, hogy mitévő legyek, megírjam-e a problémámat. Van egy lány, akivel nagyon jól megvagyunk, jól megértjük egymást. Nemrégiben megmondta nekem, hogy szeret, és én is bevallottam neki, hogy szeretem. Mindent tudunk egymásról, mert sokat beszélgetünk eddig, de közben apróságokon lépten-nyomon összekapunk. Eddig mindig kibékültünk. Most viszont már egy hete, hogy összevesztünk, és egyikünk sem teszi meg az első lépést a kibékülésért. Nagyon szeretem. Mit tegyek? Nagyon boldogtalan vagyok. Hogyan hozzam helyre a dolgot? Kérlek, adj tanácsot!**

Hullámvasúton”

Válasz:

Kedves Hullámvasúton!

Nagyon találó jelíget találtál magadnak, mert úgy tűnik, mintha ti ketten valóban hullámvasúton repülétek, hol lenn vagytok, hol fölön, fejtetön lógva.

Minden kapcsolásban szükség van egy összecsiszolódási időszakra, amit általában az érzelmek miatt kevésbé szoktunk észlelni. Nem nagyon tudjátok, mit kezdjétek magatokkal, hogyan viselkedjétek ilyen helyzetekben, amikor egymás véleményét, göndölatait kell elfogadni. Ezek kis konfliktusos helyzetek, amiket a szüleitektől, a környezetekben látott módon próbáljátok megoldani. Az ő viselkedésmintáikat alkalmazzátok ti is. Nagyon valószínű, hogy egyikőtök szülei kommunikálnak egymással ilyen „mini háborúkkal”, amiket nagy „kibékülések” követnek. Azt hiszem, érdemes lesz neked megtenned az első lépést. Szedd össze a bátorságot, nyújtsd te neki a békejobbot! Bárhogyan is végződik a dolog, te mindenféleképpen nyersz. Vagy azért, mert kibékülsz vele, és folytatjátok, ott ahol abbahagytátok, vagy ha nem jársz sikerrel, akkor is nyereőre állsz, mert most

már tisztán látod a helyzetet, és tudod, mit várhatsz ettől a lánytól. Lehet, hogy sem szerelmet, sem barátságot nem kaphatsz már tőle. Tapasztalatot is szereztél, hogy hogyan is kell ilyen helyzetekben viselkedned. Jó volna, ha adódna alkalmaid megbeszélgni a lánnyal a veszekedési helyzeteket, és azt, hogyan lehetne őket még más módon is megoldani. Mert a konfliktusok akkor oldhatóak jól meg, ha megértjük, mi történik a másikban és bennünk is, milyen vágyak és igények munkálkodnak a felekben, mit szeretnénk igazából, hogy milyen érzések kötődnek a különböző helyzetekhez. Ha megpróbáljuk felderíteni a valós igényeket a felekben, akkor sokkal könnyebben megközelíthetőek az álláspontok, és ilyen módon mindkét fél megkaphatja, amit valójában szeretne.



Cickó”

# Nem hiányoznak nekik a lányok

**A kétszáz éves kisoroszi iskolában több az alsós, mint a felsős diák a magyar tagozaton**

Híába csalogat a csodaszép iskolaudvar, ritkán fordulunk meg a kisoroszi Gligorije Popov iskolában. Ennek persze csak egy oka van: a fizikai távolság. Az iskolában mégis sokan szívesen olvassák a Jó Pajtást, és időről időre jelentkeznek egy-egy hírrel, fogalmazással is szerkesztőségünkben.

Ez az intézmény ebben a tanévben ünnepelte fennállásának 200. évfordulóját. Elsőtől nyolcadikig van magyar és szerb tagozata. A magyar diákok létszáma kissé mecsappant, de érdekes mód az alsósok többen vannak, mint a felsősök, vagyis néhány év múlva, ha a mostani alsósok a felső osztályokba kerülnek, népesebbek lesznek a magyar tagozatok, mint most.

Az ötödik osztály összetételénél fogva valósággal párját ritkítja. Nem hiszem, hogy van még egy osztály Vajdaságban, melyet négy fiú alkotna. Rádásul ottjártunkkor magyarórájuk volt, és láss csodát! A tanár is férfiember, ami ugyancsak ritkaságszámba megy.

Ez korántsem jelenti azt, hogy bárki is panaszkodna, akár a diákok a tanárra, vagy a tanár a diákokra. Ellenkezőleg, családias a hangulat, és mint azt Csúszó Erik, Simon Roland, valamint az ikrek: István Viktor és István Dániel vallja: még a lányok sem hiányoznak. A fiúk végül fényképezőgéppünk elé álltak Kovács László magyartanárral,



**A hatodikosok valamennyivel többen vannak**

nárkkal, és néhány fogalmazás is előkerült, melyeket alkalomadtán közlünk majd.

Az évvégi tanulmányi eredmény akkor még nem volt ismeretes, de a fiúk azt már tudták, hogy sportolni fognak a nyáron is. Ki szitaliteniszezik, ki focizik, ugyanis ez a két „húzósport” településükön. Folyó sajnos nincs a közelben, de barátkozásra, bicajturákra, számítógépes játékokra biztos lesz alkalom.

N-a



**Az ötödik osztály Kovács László magyartanárral**



**Kétszáz éves az iskola Kisoroszon, ám az épület közel sem éri el azt a tiszteletreméltó kort**

## Együtt versenyeztek a gyerekek és a felnőttek

**XXI. Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny délvidéki döntője Zentán**

Mi sem bizonyítja jobban a mese népszerűségét, mint az, hogy az idei, 21. alkalommal megszervezett Kálmány Lajos népmesemondó verseny délvidéki döntőjére összesen százhárom személy nevezett be, akik közül hatvanegyen mérettették meg magukat a döntőn. A versenynek ezúttal is Zenta adott otthont. Külön kategóriában versenyeztek az óvodások, a kisiskolások, a felsősök, a középiskolások és a felnőttek. A résztvevők teljesítményét az Ágoston Pribilla Valéria magyartanár, Dévavári Beszédes Valéria néprajzkutató, Kónya-Kovács Otília mesefa, Nagy Abonyi Ágnes néprajzkutató, Toldi István mesefa és Vukosavljev Iván színművész összetételű zsűri bírálta el. A legjobbakat megjutalmazták.

Kálmány Lajos egyébként vidékünk első néprajzkutatója, a modern magyar folklórtudomány egyik megalapozója volt.





Franklin Delano Roosevelt az Egyesült Államok elnöke volt, az egyetlen, aki ezt a tisztséget 12 éven át töltötte be. Mivel fiatalon gyermekbénulásban betegedett meg, a sportok közül csak az úszásnak és a horgászásnak hódolt. Előfordult, hogy kötetlen politikai megbeszéléseket folytatott horgászás közben. A képen egy természetes cápa mellett pózol, míg a háttérben a matrózok egy vitorlaskardoshalat tartanak.

Feltételezik, hogy II. Péter trónörökös a Bohinj-tavon kapták lencsevégre horgászás közben. Édesapja, Sándor király, ugyisintén hódolt ennek a szenvedélynek. Szurmay Sándor Vadász emlékek, horgászélmények című könyvében több, horgászás közben készült képet is közöl a jugoszláv királyi családról, ezt a fotót is onnan kölcsönöztük.



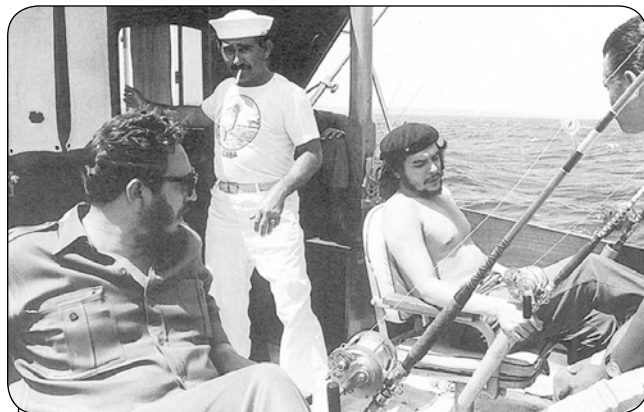
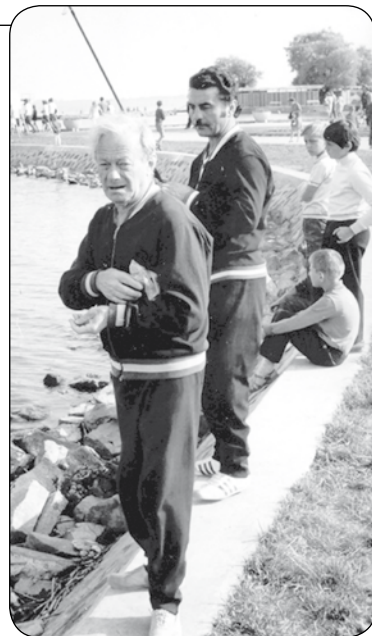
Balról egy hatalmas marlin, jobbról Ernest Hemingway író, aki a halat zsákmányolta. Amikor a horgászt is beleszötte regényeibe, nem a levegőbe beszélt, a témát bennfentesként kezelte. Egy hatalmas, mi több óriás marlinnal (sokkal nagyobb, mint amekkora a képen látható) való küzdelem pedig alapjául szolgált annak az 1952-ben megjelent kisregényének (Az öreg halász és a tenger), amelyért két évvel később irodalmi Nobel-díjat kapott. Aki horgász, az olvassa el. Két nap alatt végez vele, aztán ügyis újraolvassa. A regény alapján készült játékfilmben – az sem ma készült – az öreg Santiagót Spencer Tracy alakítja.



# HOROG

A rövid áttekintés nem a híres horgászokról szól, hanem azokról az ismert emberekről, akik horgásztak is. Míg egyikről-másikról köztudott volt, hogy hódol ennek a szenvedélynek, addig sokan ezt nem rakták kirakatba. A politikusok világában a vadászat számított menő tevékenységnek, horgászni viszont azok szoktak, akik ezt valóban szerették; a sportolók számára jó kikapcsolódásnak bizonyult; a művészeknek ihletet adott... Ha a végtelenségig sorolnánk, akkor is kimaradna valami. És aligha férne ide mindenki, aki máskülönbben is híres volt, de horgászként is jeleskedett.

A kép Papp Lászlót, a sporttörténelem legsikeresebb ökölvívóját mutatja be. Előtérben Adler Zsigmond, a Mester látható. A szóbeszéd úgy tartja, ő szorgalmazta, hogy Papp Laci rendszeresen horgásson. A nehéz edzések, az összecsapásokra való ráhangolódások, no meg a kemény bunyó után a zsinóráztatás kitűnő lazításnak bizonyult. Csak hogy emlékeztessünk: Papp László háromszoros olimpiai bajnok volt, és profiként is fényes pályát futott be.



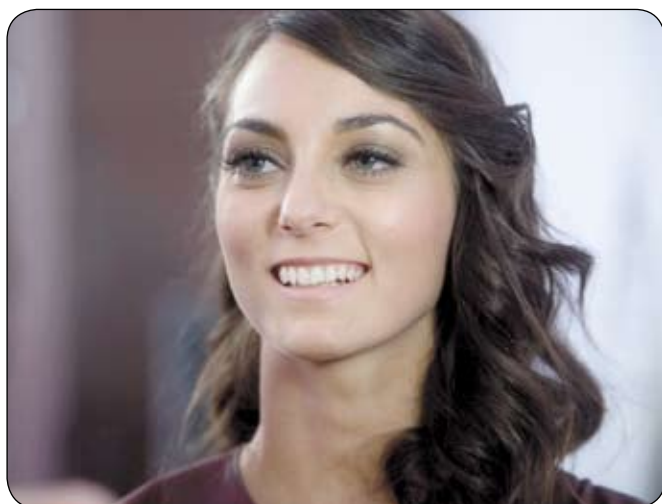
Fidel Castrót (balról), a kubai forradalom vezetőjét és Ernestót Che Guevara (jobbról) örökös forradalmárt aligha kell történelmi-politikailag bemutatni. Köztudomásúan Amerika- és imperialistaellenesek voltak, maradtak... De! A horgászvilágban járatosak, különösen azok, akik a főszerelést is kitűnően ismerik, a mellékelt képen egy furcsaságot vettek észre. A vezérek ugyanis Penn multiorsókat használtak. Mi ebben a különös? Az, hogy abban az országban gyártják őket, amelynek a két alak esküdt ellensége volt. Ráadásul ezek az orsók eszméletlenül drágák. Amikor horgászásról volt szó, akkor nem zavarta őket a holmi „imperialista” eredete. Különösen annak ismeretében, hogy az ideológiai mentor (a Szovjetunió) ilyesmit sohasem gyártott.



## Kiosztották a Fonogram díjakat

A Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége rendezésében, nemrég került sor a magyar könnyűzenei élet legnagyobb eseményére, a Fonogram – Magyar Zenei Díj gálaestjére. A műsort Tatár Csilla és Harsányi Levente vezették. Ami a díjazottakat illeti, 18 kategóriában (12 hazai és 6 külföldi), zenei szakemberekből álló zsűri szavazatai alapján döntött el, melyek voltak a legkiemelkedőbb zenei alkotások. Az év dala versenyben a Petőfi Rádió hallgatói választották ki kedvencüket.

### Az idei díjazottak



**BOGGIE**

Az év magyarországi klasszikus pop-rock albuma vagy hangfelvétele: **BOGGIE – All Is One Is All**

Az év külföldi klasszikus pop-rock albuma vagy hangfelvétele: **ROBBIE WILLIAMS – Swings Both Ways**

Az év magyarországi modern pop-rock albuma vagy hangfelvétele: **WELLHELLO – Rakpart**

Az év külföldi modern pop-rock albuma vagy hangfelvétele: **ED SHEERAN – X**

Az év magyarországi alternatív vagy indie-rock albuma vagy hangfelvétele: **SZABÓ BALÁZS BANDÁJA – Élet elvitelre**

Az év külföldi alternatív- vagy indie-rock albuma vagy hangfelvétele: **BECK – Morning Phase**



**WELLHELLO**



**SÖNDÖRGŐ**

Az év magyarországi elektronikus zenei albuma vagy hangfelvétele: **VEKONYZ – The Way I Do**

Az év külföldi elektronikus zenei albuma vagy hangfelvétele: **CALVIN HARRIS – Motion**

Az év magyarországi rap- vagy hiphop albuma vagy hangfelvétele:

**HALOTT PÉNZ – Valami van a levegőben / Nem érinthet meg**

Az év külföldi rap vagy hiphop albuma vagy hangfelvétele: **THE ROOTS – And Then You Shoot Your Cousin**

Az év magyarországi hard rock vagy metal albuma vagy hangfelvétele: **APEY AND THE PEA – Hellish**

Az év külföldi hard rock vagy metal albuma vagy hangfelvétele: **JUDAS PRIEST – Redeemer Of Souls**

Az év magyarországi hagyományos slágerzenei albuma vagy hangfelvétele: **NÓTÁR MARY – Mindenkinek szól**

Az év magyarországi kortárs szórakoztatózenei albuma vagy hangfelvétele: **GÁJER BÁLINT – Egyszerű az élet**

Az év magyarországi gyermekalbuma vagy hangfelvétele: **HALÁSZ JUDIT – Kezdődhet a mulatság**

Az év magyarországi jazzalbuma vagy hangfelvétele: **BERKI TAMÁS – SÁRIK PÉTER – Minden Délibáb**

Az év magyarországi világ- vagy népzenei albuma vagy hangfelvétele: **SÖNDÖRGŐ – Tamburocket Hungarian Fireworks**

Az év felfedezettje: **MIDDLEMIST RED**

Az év dala: **HALOTT PÉNZ – Valami van a levegőben**  
Fonogram 2015 életműdíj: Pásztor László



**MIDDLEMIST RED**



## Nem vágyik zenei karrierre

Úgy színészek, mint színésznők is bizonyítják, hogy könnyű az átjárás Hollywood és a zeneipar között. Elég csak Scarlett Johansson, Lindsay Lohan, Zoey Deschanel vagy Juliette Lewis nevét említeni. Sokan felvonnák erre a listára Anna Kendricket is, hiszen többször bizonyította már énekesi tehetségét. A Tökéletes hang (Pitch Perfect) sztárja azonban nem tervez zenei karriert, pedig a film első részében előadott Cups című dala nagy sikert aratott, sőt a film nemrég bemutatott második része is népszerűségnek örvend:

– Nem nekem való. Tőlem bátrabbak is megpróbálkoztak már a popszakmával, és nem jött be nekik. Eleinte abban is bizonytalan voltam, hogy elvállaljam-e újból Beca szerepét. Attól tartottam, másodjára elvész az első rész bája. Csak akkor mertem leszerződni, amikor kiderült, hogy az első részből már mindenki benne lesz a folytatásban. Ezzel biztossá vált számomra, hogy nem hagyhatom ki – mondta Anna Kendrick egy interjújában. A színésznőnek a nagy áttörést egyébként az Alkonyat-sorozat hozta meg, amelyben Jessicaként tűnik fel.



## Viaszszobrot kapott

Nemrég leplezték le Ed Sheeran viasmását a New York-i Madame Tussauds-ban. A nagy napon természetesen jelen volt maga a brit énekes is, aki arra is kihasználta a vidám alkalmat, hogy szelfit készítsen a szoborral. Ed Sheeran nagyon jókedvű volt az átadón, és amint az várható is volt tőle, sokat viccelődött. A riportereknek is elújságolta, hogy nagyon elégedett a szoborral, amely a megszólalásig hasonlít rá, épp csak nem beszél annyit, mint ő. Azt is hozzátette, hogy azért mindenesetre meg is tapogatta a szobrot, és úgy véli, minden rendben van, semmi sem hiányzik az alkotásról.

## Megvágta magát a színpadon



Enrique Iglesias balesetet szenvedett legutóbbi koncertjén Mexikóban. Az énekes fellépései során az eseményt számos kamera veszi fel – köztük egy drón is, amelyet a sztár gyakran megfog, hogy beleénekeljen. Ezt tette a mexikói koncerten is, de rossz helyen kapta el, így az megvágta az ujjait. Az énekesből ömlött a vér, de mégsem hagyta félbe a fellépést. A színpad mögött gyorsan bekötöztette a sebet, majd folytatta az éneklést. Sőt, a vérével egy szívet is rajzolt pólójára a rajongóinak. A fellépést követően azonnal Los Angelesbe szállították, ahol egy specialista látta el a vágást, nehogy maradandó izületi károsodásai maradjanak, amelyek esetleg akadályoznák az ujjai mozgásában.

## Rémes verseket ír



Legalábbis ezt állítja magáról Daniel Radcliffe, a Harry Potter megformálójaként ismertté vált színész, aki egy interjújában arról beszélt, hogy rettenetes versekben vall szerelmet. A színész, úgy tudni, jelenleg a Kill Your Darlings-ból ismert, Erin Darke-vel alkot egy párt, ennél fogva nemrég arról faggatták, hogy mi volt a legszebb ajándék, amit valaha nőnek adott:

– A legszebb ajándék? A szörnyű verseim. És mi volt a legszebb ajándék, amit viszonzásul kaptam? Természetesen az, hogy nem mondta meg, mennyire rettenetesek – fejtette ki a színész. Daniel Radcliffe azt is mondta, hogy egyébként gyakran ír verseket, de nem csak a szerelemről: az írás számára egyfajta terápia, így dolgozza fel mindazt, ami történik vele.

# HOROSZKÓP



## Kos

Vágsz rá, hogy könnyebb legyen az életed az iskolában, úgy gondold, hogy túlságosan sok terhet raktak a vállaidra. Most már megengedheted magadnak, hogy lazíts egy kicsit, de azért a feladataidat vedd komolyan! Szívesen szervezel érdekes programokat a családtagjaidnak, jó ötlet lehet egy közös utazás. Mozi- ba is mehettek, vagy kiránduljatok egy nagyot!

Tipp: Ha nem tudsz mindig száz százalékosan teljesíteni, akkor légy magaddal elnézőbb!



## Bika

Végre kapsz néhány pozitív visszajelzést az iskolában, és ez erőt ad neked a további munkához. Ha ügyes vagy, akkor akár új feladatokat is magadra vállalhatsz. Mérlegeld okosan, hogy futja-e erre az erődből! A magánéletedben fontos lesz, hogy érezd az összetartozás élményét a családtagjaiddal. Ha teheted, akkor tölts minél több időt velük, de ilyenkor kapcsoljátok ki a tévét, és inkább egymásra figyeljétek! A közös játék jót tesz a kapcsolatotoknak!

Tipp: Szükségetek van a közös időtöltésre! Vegyétek részt a családtagjaid szabadidős tevékenységeiben!



## Ikrek

Határozottan képviseled az álláspontodat, most mindenki hallgat a szavadra. Ha ügyes vagy, akkor jó lehetőségeket kaphatsz. A magánéletedben izgalomra vágsz – örülnél, ha felpezsdülhetne az életed. Ha kisebb testvéreid vannak, akkor töltsétek több időt közös játékkal! A szerelem is bekopogtathat az ajtódon, de legalábbis egy flörtre mindenképpen van kilátás. Vigyázz, az elején azért ne vedd túl komolyan!

Tipp: A játékos flört megerősítheti az önbizalmadat, izgalmasabbá teheti az életedet.



## Rák

Minden erőtartalékodra szükséged lesz, ha át akarsz vészelnél a következő napokat. Annyira fáradt lehetsz, hogy minden egyes szabad percedet pihenésre kellene fordítanod. Ha teheted, akkor feküdj le korábban, és aludj ki magad jó alaposan! A magánéletedben kedvetlenebb, morcosabb lehetsz, nincs türelmed ahhoz, hogy meghallgasd a kedvesed problémáit. Ez akár veszekedésekhez is vezethet. Megteheted, hogy beszélsz neki a gondjairól.

Tipp: Beszélj őszintén a problémáidról! Mindenki- nek lehetnek rosszabb időszakai.



## Oroszlán

Fontos, hogy a kapcsolataid mindig működőképesek legyenek. Gondozd jobban az ismeretségeidet, hiszen szükséged lehet rájuk! A magánéletedben szinte minden idődet a kedveseddel töltenéd. Annyira birtokolni akarod őt, hogy könnyen féltékenyvé válhatsz. Ez garantáltan nem használ a kapcsolatotoknak. Óvakodj attól, hogy a szerelmedet elszámoltasd az idejével! Biztos, hogy fellázad és összevesztek.

Tipp: A féltékenység sok kapcsolatot tönkretett már, ne hagyd, hogy veled is megtörténjen!



## Szűz

Semmi kedved alkalmazkodni a barátaidhoz, mégis figyelembe kell venned a többiek véleményét is. Jobb, ha most igyekszel jó képet vágni a közös tervekhez, a morcosaggal, kedvetlenséggel csak elmérgesíted a helyzetet. A magánéletedben nem vagy túl optimista hangulatban, leginkább a kedvesed hiányosságaira figyelsz oda. Gyakran lehetsz csalódott, koncentrálj inkább arra, ami jó a kapcsolatodban!

Tipp: Ha nem tetszik valakinek a rossz szokása, akkor ezt szépen is megmondhatod neki.



## Mérleg

Ha komoly célokért küzdesz, szükséged lesz a társaid támogatására! Előkelő helyed lehet a csapatban, de te a vezető szerepére vágsz. Adj magadnak időt arra, hogy megvalósítsd az álmaidat! A magánéletedben fontos, hogy ne helyezkedj bele a hétköznapi szürkeségébe. Alig jut idő a kedvesedre, annyi a tennivalód, hogy ki sem látszol belőle. Ügyelj arra, hogy az idő, amit együtt töltesz vele, örömteli és boldog lehessen! Mutasd meg, hogy örülsz a közös programoknak! Lepd meg őt valamilyen kedvességgel!

Tipp: Néha szükség van arra, hogy szavakkal is kifejezd az érzelmeidet.



## Skorpió

Nagyon sokat tanultál az elmúlt időszakban, de most már itt a tanév vége, és végre lazíthatsz. Pihend ki a sok fáradtságot! A magánéletedben ki kellene használnod minden percet, amikor együtt lehetsz szerelmeddel. Ha otthon vagy, akkor ne gondold a tanulásra! Óvakodj attól, hogy a legmeghittebb pillanatban az iskolai problémákról beszélj! Ez elrontja a jó hangulatot.

Tipp: Mindennek megvan a helye és az ideje, a szerelemnek és a munkának is.



## Nyilas

Teli vagy energiával, fontos, hogy az erőd teljében légy. Sok tennivalód lesz, így nem marad időd önmagadra. Fontos, hogy minden napra juthasson valami, aminek igazán örülsz. A magánéletedben alkalmad nyílna néhány csendes, nyugodt estére, amit megoszthatsz a kedveseddel. Beleférhet egy romantikus séta is. Megtehetitek azt is, hogy saját kezűleg készítetek egy finom vacsorát. A közös időtöltés alkalom a jó beszélgetésekre is.

Tipp: Teremtsetek meg a meghitt hangulatot! Figyeljétek jobban egymásra!



## Bak

Ha ügyesen használod a tehetségedet és az információidat, akkor alkalmad nyílna az előrehaladásra. Talán csak annyi kell ehhez, hogy egy kicsit bátrabban hallasd a hangodat. A magánéletedben adódhat egy kis szabadidőd, így egy buli is beleférhet az életedbe. Elképzelhető, hogy tanácsalanosak lesztek a pároddal, hogy mire fordítsátok az időtöket. Lehet, hogy végül otthon maradtok, kettesben.

Tipp: Rátok férne egy olyan nap, amikor csak egymással törődtek. Beszéljétek meg mindent!



## Vízöntő

Legyél kedvesebb a társaidal, hiszen még neked is jól jöhet a segítség! Lehetnek olyan helyzetek, amikor egyedül nehezebben boldogulsz, számíts arra, hogy több nehezebb feladatot kapsz! A szerelmi életedben féltékenyvé válhatsz, ennek az oka abban keresendő, hogy nem vagy biztos a saját vonzerődben. Ha megerősíted az önbizalmadat, akkor magabiztosabb leszel. Kellemes napjaid lehetnek, jól érzed magad otthon. Fontos lehet, hogy alaposan kipihenhesd magad.

Tipp: Nem baj, ha néha lazítasz egy kicsit. Adj magadnak időt a nehezebb feladatokra!



## Halak

A barátaid töled várnak tanácsokat, és te szívesen vállalsz a vezető szerepet. Ideig-óráig tetszik, hogy te diktálsz a tempót, de aztán hamar terhessé válik a számodra a népszerűség. Ennek oka, hogy mások munkájáért nem szívesen vállalsz a felelősséget. Óriási tehetség van ahhoz, hogy a többiek feladatait megszervezd, de a főnökösködést inkább hagyd meg másnak! A magánéletedben kedvességet kapsz a szerelmedtől, és a családtagjaid is kimutatják a szeretetüket. Viszonyozd a kedves gesztusokat, így lesz igazán működőképes a magánéleted!

Tipp: Ne legyen büntudatod, ha néha csak a kedveseddel akarsz együtt lenni!

# Mit mesélne rólad a szobád?

**R**endetlen vagy eredeti? Romantikus vagy trendi? Mivel a te szobád, te is rendezed be, így igazi tükörképe a tér a személyiségednek is. Győződj meg róla, hogy ma-

gad körül olyan környezetet alakítottál ki, amely valóban illik hozzád! Válaszolj a kérdésekre, majd számold össze, melyik válaszból került ki a legtöbb!

## 1. Hogyan írnád le a szobádat?

- a) Kellemes, rendez.
- b) Kényelmes és szép, de mindig tökéletesen tiszta.
- c) Tele van a levetett ruháimmal, a cipők szanaszét hevernek...

## 2. A legkedvesebb tárgyad?

- a) A kedvenc ruhám, amelyben olyan jól mutatsz.
- b) Egy plüssállat, mivel szentimentálisan ragaszkodom minden emlékhöz.
- c) A naplóm, mivel tele van a gondolataimmal.

## 3. Mi van a faladon?

- a) Naptár.
- b) Szép holmik, tükör, fotók.
- c) Poszterek, festmények.

## 4. Valaki kérte már, hogy rakj végre rendet?

- a) Soha.
- b) Ritkán.
- c) Mindig, amikor megijednek a nagy rendetlenségtől.

## 5. A kedvenc falszíned?

- a) Világoskék vagy zöld, mert megnyugtató.
- b) Rózsaszín vagy pasztell, mert vidám és trendi.
- c) Fekete vagy nagyon sötét, mert olyan menő.

## 6. Fejezd be a következő mondatot: A szobám...

- a) ...egy hely, ahol alszom, és ahol elkezdődik, illetve befejeződik a napom. Egyszerű és praktikus.
- b) ...a privát szférám, pont olyan, mint én.
- c) ...egy rejtékhely, ahol elbújok a világ elől.

## 7. Ha a pénz nem lenne akadály, mit választanál a szobádba?

- a) Egy klassz számítógépet.
- b) Egy teljesen új dekorációt függönnyel, komódokkal és ágyneművel.
- c) Egy telefont, hogy a privát beszélgetéseimet ott tudjam lebonyolítani a kényelemben.

## 8. Melyik az első dolog, amihez odamész, vagy amit megfogsz, miután belépsz a szobába?

- a) Az asztalkám, ahol gyorsan elvégzem a feladataimat.
- b) Az ágyam, ahol ellazulhatok néhány pillanatra nappal is.
- c) A sztereóberendezés, mert mindig szól nálam a zene.

## Értékelés

### Ha legtöbb az a válasz: A kontrolláló

Az a típusú ember vagy, aki terveket sző, és ragaszkodik is hozzájuk. A szobád visszatükrözi ezt, mivel minden rendezett és tiszta körülötted. Úgy érzed, ha a szobád olyan, amilyennek látni szeretnéd, akkor minden felett képes vagy ellenőrzést tartani, legfőképp az életed felett. Ha nem is nyújtasz minden téren jó teljesítményt, igen keményen dolgozol és erősen tartod magad a szabályokhoz. Kiváló barát vagy, aki sosem felejt el egyetlen születésnapot sem, és a lojalitás, a hűség kulcsfontosságú szerepet játszik a mindennapok során. Néha azért neked is muszáj ellazulnod egy kicsit, s ehhez nem feltétlenül elég, ha ledobálsz a ruháidat a földre és nem raksz rendet utána. Néha hagyd kócosan a hajad, és szórák egy kicsit!

### Ha legtöbb a b válasz: Az álmodozó

A szobád a te szentélyed, ahol mindent megengedhetsz magadnak, ha másképpen nem, akkor a gondolataidban. Szeretsz ábrándozni, ezért szereted, ha szép és kényelmes a lakótered. Titokban nagyon örülsz annak, ha mások is szívesen tartózkodnak veled az életteredben. Szereted a luxust, és gyakran rendezel át mindent magad körül. A szobádat mindig úgy hagyod, hogy oda bárki be-

léphessen, és mindig irigykedve tekintsen körbe. Büszke vagy az ízlésedre, a stílusodra és biztosan valamilyen kreatív, önkifejező hobbi után nézel. Azért néha maradj a realitás talaján, még akkor is, ha álmodni olyan jó!

### Ha legtöbb a c válasz: A káosz gyermeke

Nem nagyon érdekel, hogy néz ki a szobád, a saját privát szférádat mindennél nagyobbra értékeled. Imádsz becsukni magad mögött az ajtót, és akkor vagy igazán boldog, ha egyedül lehetsz, és nem kell senkivel megosztanod a magányt. Nem éppen te vagy a legnépszerűbb ember a környezetedben, de ez nem is nagyon érdekel. Csak a legjobb és leghűségesebb barátaiddal veszed körbe magadat, akikkel a legnagyobb titkaidat is megoszthatod, s tudod, hogy azok náluk „jó kezekben” lesznek. A szobád kiváló hely arra, hogy gondolkodj, vagy írj valamit, esetleg csak zenét hallgass és pihenj. A lakótered olykor rendetlen, de azért még nem olyan szörnyű. Ha nem is ideális benne az energiaáramlás, te úgy gondolsz, hogy ezt hívják rendezett káosznak. Azért néha tegyél rendet magad körül, hogy tudd, minek hol a helye a nagyvilágban!

# TARKA OLDAL

			T						
			A	☀					
☀			R						
☀		☀	K		☀	☀	☀		☀
		☀	Í	GY	☀				
			T						
			☀	☀		☀		☀	☀
	☀					☀		☀	
								BA	

## Berakós rejtvény

- Képzelve el szomszédasszony, az előbb egy autó elütötte a kéményseprőt!

Ha berakod a szavakat, betűcsoportokat, megtudod a csattanót.

**Kétbetűsek:** ÁG, DS, DR, ES, ÉD, ÉN, GT, ÍGY, KL.

**Hárombetűsek:** ARM, ÁSZ, EKÁ, ÉLE, LIA, REL, RÚE.

**Négybetűsek:** DEKA, ELIZ.

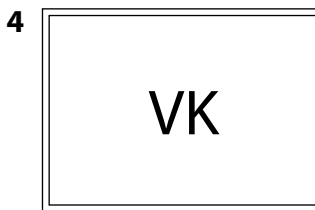
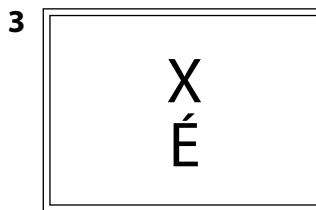
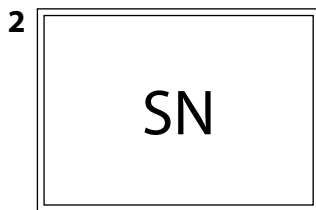
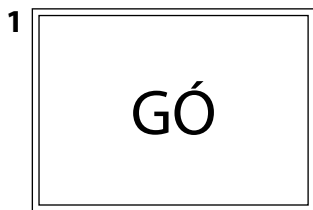
**Ötbetűsek:** DARAB, ELADÓ, IGLÓD.

**Hatbetűsek:** DOBBAN, KÓRSÓS, SÚROLÓ.

**Hétbetűs:** LEMÉRTE.


**Tizenegy betűsek:** BIZTONSÁGOS, ÉLETJÁRADÉK.

## Betűrejtvények



## Skandináv rejtvény (22-23.)

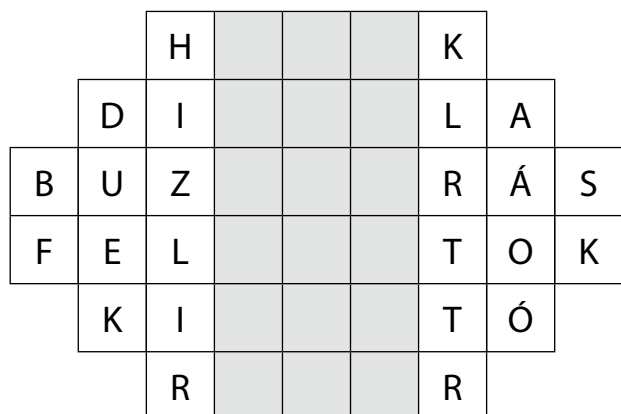
Rejtvényünkben egy neves magyar tudós és találmánya nevét rejtettük el



SZERENCSE-JÁTEK	HEVENY SÜRGŐS	FAMÍLIA	ÁRAM	NÁTRIUM	BANATSKI DVOR
PORTUGÁLIA	A SPORTPÁLYA TALÁJA	KIÖNT A FOLYÓ	FÉL ÓTA!	VIRÁG (ÉK. F.)	JUTTAT
					TALÁLKA
NŐI NÉV			51	VAD BETŰI	
OLASZ AUTÓ			DEHOGY	JAPÁN	
					NORD
					TOJÁS
					NÉMÉTŰL
A. L.	FORDÍTVA TETŐ	VISSZAAD	RANGJELZŐ	SOR	
	I. T. A.	LEHULOTT FALEVÉL	ELEGE VAN	SZERBŰL	
„T”	ÉLŐSKÖDŐ			SOHA	
	NÉGER TÖRZS	NAGY FOLYÓNK		NÉMÉTŰL	
		...LOM		RÖVID	
NŐI NÉV			NYUGAT	KÖSZÖNÉS	
KUTYAFAJTA		45	TOLNAI OTTÓ	OLASZ FOLYÓ	5
		SÍR		VÉS	A BŰTOR
					ELLENSEGE
	PÁPAI KORONA				(ÉK. H.)
	FORDÍTVA				SZ
	NITROGÉN		NITROGÉN	OLLÓS ÁLLAT	
				DÉL	
◆					URÁN
◆					◆

Az 21. szám skandináv rejtvényének megfejtése: MINDEN EMBER ANNYIT ÉR, AMENNYIT TUD, JÓ TANULÁST

## Szóbetoldó



Olyan szót kell találnod, amellyel mind a hat sorban értelmes szót alakíthatsz ki.

## Lóugrásban fejtsd!

1

M	H	L
I	☀	R
E	E	N

Menyétféle ragadozó

2

Á	I	É
I	☀	I
C	L	N

Nagyméretű kezdőbetű

3

A	A	L
Ó	☀	D
N	L	K

Alacsony, széles cserépkályha

4

A	G	Y
N	☀	C
A	K	Á

Régi magyar viselet

## Lóugrásban

		M		

Ki tudná megmondani, miben különbözik a kakukk a többi madártól?

(A válasz a rejtvényben.)

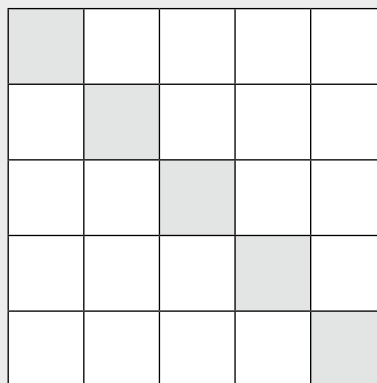
A lóugrás szabályai szerint fejtsd!

## TARKA OLDAL



Kicsi sarok

## Kitöltőcske



BANDI,

FLÓRI,

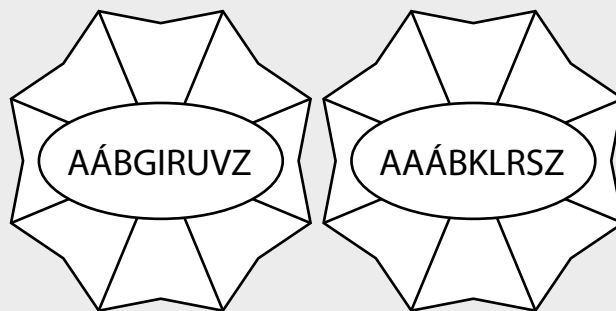
MAGDI,

MANCI,

SANYI.

A neveket rakd be az ábrába olyan sorrendben, hogy a sötét mezőkkel jelölt átlóban egy finom édesség neve alakuljon ki!

## Mezei virágok



A virágok közepében levő betűk átrendezésével fejtheted meg a virágok neveit, majd írd be a szirmukba!

## Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Meghatározások:

1. Kerget
2. Szökell
3. Város az Adrián
4. Női név
5. A ház szeme
6. Illatos virág
7. Európai nemzet

A függőleges oszlopban egy téli csapadék nevének kell kialakulnia.

## Az okos ír

Két ír a vízbe esik. Az egyik nagy nehezen kivergődik a partra, aztán megint visszaugrik a vízbe.

- Mi jut eszedbe? - kiált rá valaki.
- Hát először a magam életét mentettem meg - feleli bölcsen -, most pedig megyek, és megmentem a komámét.

## Gerinc

A tanító:  
- Mondjátok meg nekem, mi a gerincoszlop!

Pistike:  
- A gerincoszlop a hasüreg mögött elhelyezkedő oszlop, melynek egyik végén ül a fej, a másik végén ülünk mi.

## Fogadóóra

- A maga fia hosszabb idő óta nem jár iskolába.
- Nem létezik, hisz minden reggel elkísérem!
- Elhiszem, de a tanítás délután van!

## Töltött csirke

A mézeshetek végeztével először főz az ifjú ara. A férj töltött csirkét kér ebédre. Az asszonyka lelkesen készülődik, majd pontban délben egy túl borzalmas külsejű valamit tesz az asztalra.

- Te jó ég! - kiált fel a férj. - Mivel töltötted meg azt a csirkét?

- Semmivel. Már meg volt töltve, amikor vettem.



## Óráról órára

- Tudja, kend - kérdi a falu közepén az egyik székely a másikat -, miért van ennek a templomnak mind a két tornyán óra?
- Miért?
- Hát csak azért, hogy amíg én nézem az időt, kendnek ne kelljen rám várnia, hanem nézhesse a másikon.

## Könnyes könyv

- Két barát találkozik az utcán.
- Te miért vagy ilyen levert? - kérdezi az egyik.
- Tudod, épp az imént olvastam egy könyvet, és nagyon szomorú volt a vége - válaszolja a másik.
- Igen? És mi volt az a könyv?
- A takarékbetétkönyvem.

## Kutyaélet

- Két kutya beszélget a bolt előtt. Megszólal az egyik:
- Nézd, az van írva a táblára, hogy kutyáknak bejönni tilos.
- Megszólal a másik:
- És ki tudja, hogy mi tudunk olvasni?

## Osztatás

- Hogyan osztatja föl a skót rendőr a tünető tömeget?
- Leveszi a kalapját, és gyűjtögetni kezd.

## Repülőn

- Uram, az ön jegye Budapestre szól, a repülő pedig Belgrádba megy.
- És a kapitány is tudja, hogy melyik irányban haladunk?

## Hajótörött

- Apró, magányos sziget mellett halad el az álomhajó. A sziget partján szakadt, rongyos férfi ugrál, miközben mindkét kezével hevesen integet. A luxushajó egyik utasa megkérdezi a kapitányt:
- Mi van azzal az emberrel?
  - Nem tudom - feleli a kapitány. - Valahányszor erre járunk, mindig így örül.

## Jó szomszédság

- Tessék mondani, nem zavarja magukat, hogy mindennap gyakorolok a hegedűmön?
- kérdezi Károlyka a szomszédot.
- De igen, nagyon zavar.
- És nem tetszene tudni ezt megmondani a papámnak?

## Fogyókúra

- Orvosi tanácsra fogyókúrát tartok - meséli a skót a barátjának. - Későn ebédelek, és egyáltalán nem vacsorázom.
- És ezt mindig pontosan betartod?
- Szigorúan.
- Akkor ma este meghívlak vacsorázni.

## Téli gondok

- Nem tudom, mit csináljak. Napok óta nem tudok aludni - panaszkodik Kovács.
- Nyugodjon meg, szomszéd. Én sem tudom, hogy miből fizetem ki a fűtésszámlát.

## Szemtelenség

- Mit csinál az a szemtelen gyerek, aki bemutatja a tanárnőnek rendetlen, gyűrött sarkú fűzetét?
- Szamárfület mutat.



## Keleti történet

A sejk behívhatja magához mind a negyven feleségét, és azt mondja:

– Szomorú hírem van számotokra! Mindannyiukat elhagylak. Beleszerettem egy másik hárembe.

## Madarász

Két vadász találkozik.

– Képzeld, vettem egy madarász kutyát! – újságolja az egyik.

– És, bevált?

– Hát, tudod, vagy nagyon átverték, vagy nem dobom elég magasra.

## Bíróságon

– Kovács úr, felismeri a vádlottban azt az embert, aki ellopta a kocsiját? – kérdezi a sértettől a bíró.

– A védő úr beszéde után már abban sem vagyok biztos, hogy valaha volt autóm.

## Állatkertben

– Bocsánat, kisasszony – szólítja meg a fiatal, csinos hölgyet az ismerkedni vágyó fiatalember –, biztosan emlékszik még rám, az előbb a majomketrecrenl is sokáig bámultam önt.

– Persze, hogy emlékszem! És mondja, hogy szabadult ki?

## Tömören

A szófukar ember hazamegy, és megkérdezi a feleségétől:

– Ebéd? Gyerek?

Az asszony ugyanúgy válaszol:

– Pörkölt. Kanyaró.

## Lagzi

Julis néni a boldogságtól sugárzik, és elérzékenyülve mondja:

– Drága gyermekeim! Azt kívánom, úgy süssön rátok a boldogság fényes napja, ahogy annak idején apátokra és rám sütött.

Pista bácsi a bajusza alatt morogja:

– Na, gyerekeim, akkor ti se fogtok napszúrást kapni!

## Szakmai ártalom

Az anatómiaprofesszor az éjjel mulatóban odaszól a barátjához egy különösen csinos lány láttán:

– Nos, barátom, így kell a molekulákat helyesen csoportosítani.

## Igyekvő kolléga

– Maga a legveszélyesebb munkatárs, akit valaha is dolgoztam – csattan fel a főnök beosztottja sokadik baklövése után.

– De hát miért, főnök, hiszen én úgy igyekszem?

– Éppen ez a baj. Magánál ugyanis az ostobaság akaraterővel és szorgalommal párosul.

## Kancsal segéd

A mészáros kancsal segédet vesz fel.

Felvezetik az első ökröt a vágóhídra. A legény felemeli az irtóztató taglót, ám mielőtt lesújthatna, a mester felkiált:

– Megálljon, ember! Maga oda szokott ütni, ahová néz?

– Persze, hogy oda.

– Akkor várjon egy kicsit! Helyet cserélek az ökörel.

## Jogi tanácsadás

Két barát beszélget:

– Kezdem azt hinni, hogy az ügyvédem egy kicsit pénzéhes.

– Miből gondolod?

– Kiszámlázott nekem százezer dinárt, éjszakai műszakért, mert éjjel felébredt, és az én ügyemen gondolkozott.

## Apró hiányosság

Profi menedzsert keres a vegyesvállalat.

– Nyelveket tud? – kérdezik az egyik fiatal embertől.

– Írok és beszélek angolul, németül, franciául, oroszul, japánul. Kicsit gyengébben meg az olasz, a lengyel, a finn és a szuahéli.

– Tud gyorsítani?

– Természetesen.

– Iskolai végzettsége?

– Három felsőfokú diplomám van.

A személyzetisek tátott szájjal néznek rá.

– Fantasztikus! De hogy lehet egy ilyen sokoldalúan képzett fiatalember állástalan?

– Talán, mert van egy hibám is – feleli szemlesütve a fiatalember. – Kicsit hazudós vagyok.

## Tagadó mondat

– Mondjon valaki egy tagadó mondatot! – szólítja fel a gyerekeket a tanár néni a nyelvtanórán.

– Gyuri elvette a szendvicsemet – szólal meg Mónika.

– Ez miért tagadó? – kérdezi a tanár.

– Mert Gyuri tagadja.

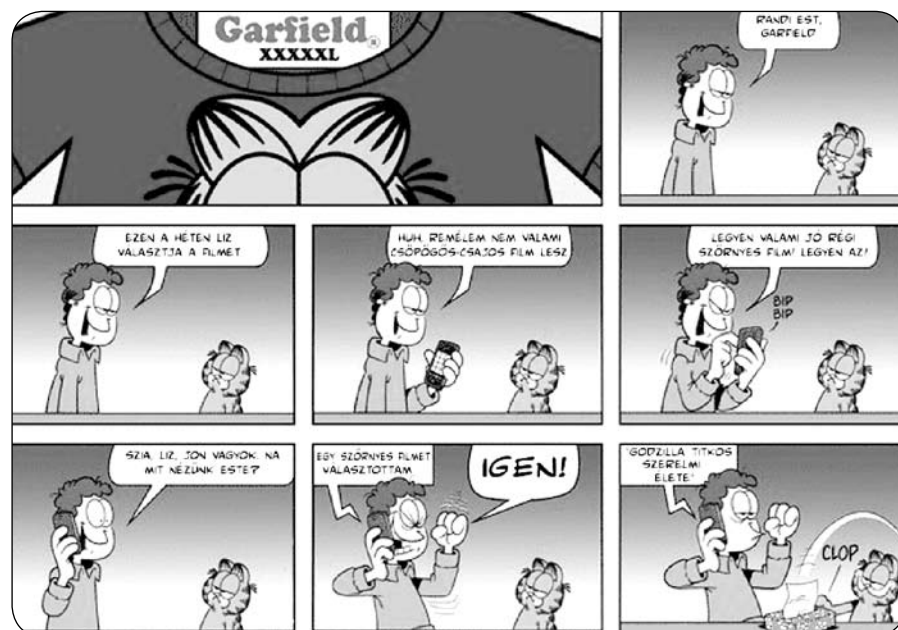
## Utolsó mondat

Mi volt az utolsó mondata a vaksi turistának a Kárpátokban?

– Maga mindig bundában szed málnát?



**Aggódok a hitelkártyát használók számának rohamos növekedése miatt!**





# Betűrovás a Than Emlékházban

**N**em ismeretlen előttetek a rovásírás, hisz több iskolában jól működik a rovásíró szakcsoport.

A rovásírás a magyarok őseinek az írása, a legelső írásrendszerek közé tartozik, vagy maga az ősforrás, amelyből minden nép merített írásrendszere kialakításakor. Kárpát – medencei jelenléte régészeti leletekkel bizonyíthatóan 8-9 ezer éves. Ebből következik, hogy legalább ennyi ideje a Kárpát-medence őslakói vagyunk. A rovásírás bizonyítja szkíta – hun, avar – magyar folytonosságunkat, mert ezeknek a népeknek a régészeti emlékein megtalálható.

Ezt az írást a magyarok több csoportja használta, s mindennapi használatra alkalmas írásként a székelyek őrizték meg. A legrégebbi feliratokat leggyakrabban különböző anyagokba, fába, csontba, kőbe és fémbe karcolta, illetve vésve lehet megtalálni. A középkortól megjelenik a kézzel papírra írott változata, a jelenkorban pedig a nyomtatott és digitális formája is.

**Ferencz Nacsá Xénia** magyartanárnök szervezte meg a diákok részére a rovásírással kapcsolatos műhelymunkát, melyre jelentkeztek a Petőfi Sándor és a Zdravko Gložanski iskola tanulói: **Augusztin Bernadetta, Boconádi Klaudia, Szabó Gabriella, Kisutcai Szilárd, Vukov Enikő, Butás Flórián, Varró Olivér, Živković Loretta és Börcsök Lili.** A tanulók előtt nem volt ismeretlen a rovásírás, volt, aki már versenyen is járt... Ugyanis idén tizedik alkalommal szervezték meg Zentán a Vajdasági Rovásíróversenyt.



**A lapok megfordítása megkönnyítette a dolgunkat**

Először is a tanárnök ismertette a rovásírásról a tudnivalókat. Például jobbról-balra haladnak a sorok. Fölkerültek a táblára a rovásírás betűi, mellette a mostani betűk megfelelőivel.

A műhelymunka memóriajátékkal kezdődött: A kis lapocskákra írt mai magyar betűk és a rovásírással írt betűk megfelelőjével kellett párosítani. Ez nem ment könnyen, mert fordítva voltak az asztalon. A lapocskákat visszafordították, így már könnyebben ment. A második foglalkozás a gyurmába és a fába való vésés volt. Jól ki kellett gyúrni az agyagot, hogy formálható legyen, majd pogácsaszaggatóval szúrták ki, hogy szép kerek legyen. Mindenki fogpiszkálójával rötta rá a nevét, persze, rovásírással. Aki akarta, hurkapálcával nagyobb lyukat is szúrt rá, amibe madzagot húzhatott, mert néhány nap alatt megszárad, s nyakék lehet belőle.

Fára is vésék a nevüket, ennek a technikáját **Berentai Jenő** nyugdíjas tanár, fadaragó ismertette. Jól szórakoztak a diákok, a munkáikat haza is vihették emlékül. Hogy sikerült megszerettetni a gyerekekkel a rovásírást, bizonyítja, hogy olyan lázasan röták a betűket úgy az agyagra, mint a fára, ismerkedve őseink hagyományával. Végül egy falijáság is elkészült, aki ügyes, elolvashatja, minek a jegyében készült.

Óbecsén, gondolom, sikerül a rovásírás hagyományainak megőrzése.

**Koncz Erzsébet**



**Fába róják a betűket**

## A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

**E**lérkeztünk a tanév utolsó megfajtásához. Múlt heti számunkban ismerős rajzfilmfigurákat láthattatok. A sor élén Donald kacsa, mögötte pedig unokaöccsei: Tiki, Niki és Viki haladtak, ami valójában a megfajtás volt. A helyes választ beküldők közül a szerencse

ezúttal a moholi **Vastag Anita**ra, a Novak Radonić iskola hatodikos tanulója mosolygott, szorgalmáért könyvjutalomban részesítjük. A könyvjutalomban máris postázzuk.

Játékunk öszre folytatódik.

CIP – Katalogizacija u publikaciji  
Biblioteka  
Matice srpske,  
Novi Sad

82+79(02.053.2)  
ISSN 0350-9141  
COBIS.SR-ID  
16225794



Vajdaság  
Autonóm Tartomány  
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja



**BETHLEN GÁBOR**  
Alap



**Szekeres László**  
Alapítvány



**68 éves a Jó Pajtás**  
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajtájados): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) [plasma@magyarszo.com](mailto:plasma@magyarszo.com) ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tipnet.rs/jopajtas> ■ [jopajtas.szerk@magyarszo.com](mailto:jopajtas.szerk@magyarszo.com)